

MARKET

Mehovi za vodu
preporuka 6 modela

EST
DAMAVAND

AKTIVNOSTI
ASNS
Armadillo

Triglav
Visoke Tatere
Velebit
Perućica
Štedim
Stara planina

SKYRUNNING

Kako smo proveli
letnji raspust

OD STARE DO TARE

20%

NA REDOVNE CENE
ODEĆE, OBUĆE I OPREME
ZA PLANINARENJE

Popust se odnosi isključivo na brendove: McKinley, Jack Wolfskin, Deuter, Salomon, Merrell, Sierra, Savoy, Alpeactive, Dolomite. Popust se odobrava na artikle sa redovnim cenama. Popusti se ne sabiraju i ne važe za artikle u akcijama unapređenja prodaje (redovna mesečna akcija, akcija 3:2, artikle obuhvaćene sezonskim ili drugim sniženjem, artikle u projektu INTERSPORT preporučuje i sl.)

ASNS

44 Ravničari na steni

Upoznajte članove i rad Alpinističke sekcije „Novi Sad”, čiji članovi unapređuju ovaj sport duže od 30 godina...

68 Od Stare do Tare

Kako smo proveli letnji raspust sa skajraningom! Za redovne učesnike na trkama, odličan uspeh bio je zagarantovan!

SKYRUNNING

102 MARKET Mehovi za vodu - šest odabranih modela

EST

15 Damavand
Ekipa planinara iz regiona krenula je put Irana...

VISOKOGORSTVO

22 Triglav
On je simbol Slovenije i pravi magnet za planinare...
36 Visoke Tatze
Ekipa od 21. planinara iz nekoliko klubova iz Srbije posetila Slovačku...

KES „ARMADILLO”

54 Velebit
Premužičeva staza

60 Nestos

INTERVJU
94 Trka od 126 sati
Marina Nikolić, iza sebe ima 15-ak ultramaratona...

PLANINOM
106 Prašuma Perućica

Planinari PK „Po-beda”, Beograd, uživali su u čarima Maglića...

TABOR

114 Štedim
Održan je Prvi međunarodni planinarski tabor „Štedim 2016”

PLANINARENJE

118 Stara planina
Uživali smo u gostoprimstvu Stare planine - ženih visova, šuma, vodonosnika i žitelja...

VTL

126 Kupusina
130 Dunavske čarolije
Peta sezona Vojvođanske trekking lige startovala je 14. januara ove godine u Šidu. Do sada je održano šest kola...

PENJANJE

134 Jedan vikend, dva prvenstva - gomila medalja
Takmičari ŽPK „Spartak” učestvovali na dva takmičenja

PARAGLAJDING
138 Spirala iznad jezera

Petar Lončar na Svetskom prvenstvu u Francuskoj...

PUTOVANJA

142 Avanutra sa La Palme
Iz pera Marije Boljević...

Projekat „Promocija prirodnih lepota Vojvodine i sportova koji se odvijaju u prirodi” sufinansiran je od strane Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje

Projekat „Afirmacija mladih u Novom Sadu za bavljenje sportovima u prirodi” sufinansiran iz budžeta Grada Novog Sada - Gradske uprave za kulturu

Karta PROKLETIJE

Opis:

Prokletije 1:50.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanih 16 planinarskih i 10 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava

Opis:

Skadarsko jezero 1:55.000 planinarsko-biciklistička karta

Karta NP „SKADARSKO JEZERO”

sa ucrtanih 9 planinarskih i 7 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava

Geoinformatika
Maps&Apps

MOJA PLANETA 62 • oktobar-novembar 2016.
Besplatni outdoor magazin za aktivan život • PDF izdanje
Osnivač i izdavač:

Studio za dizajn „Smart Art”

Adresa redakcije:

Narodnog fronta 65, 21000 Novi Sad

smartart

Glavni i odgovorni urednik:

Jovan Jarić (jovanjaric@mojaplaneta.net)

Art direktor:

Ivana Ubiparip

Prelom:

Studio za dizajn „Smart Art”

Fotografije:

Dreamstime, SXC, Studio za dizajn „Smart Art”

Advertajzing:

062/22-37-47

Izdanje je besplatno i distribuira se u PDF formatu, putem elektronske pošte. Stari brojevi se mogu downloadovati iz arhive sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.5

MOJA planeta [Elektronski izvor] : besplatni outdoor magazin za

aktivan život / glavni urednik Jovan Jarić . -

Online izd.- Elektronski časopis . - 2010, br. 1 - . -

Mesečno . - Dostupno na http://www.mojaplaneta.net

ISSN 2217-3307

COBISS.SR-ID 255946503

Magazin upisan u Registar javnih glasila Srbije pod registarskim brojem:

DE: 000002

Izdavač zadržava sva prava. Svi autorski tekstovi, fotografije i ostali sadržaji objavljeni su uz odobrenje autora. Svi pisani i foto materijali u vlasništvu su Studija „Smart Art” i autora. Kopiranje, dalja distribucija teksta (delimično ili u potpunosti) i fotografija u komercijalne svrhe zabranjena je u svim medijima bez pismene dozvole Studija „Smart Art” i autora. Tekstovi i fotografije se objavljuju isključivo bez novčane naknade. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za sadržaj i istinitost reklamnih poruka i tekstova. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za štamparske i nenamerne greške. Redakcija nije obavezna da vraća i odgovara na primljene rukopise, fotografije i elektronsku poštu.

DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net

SLEDEĆI BROJ MAGAZINA „MOJA PLANETA” IZLAZI 1. DECEMBRA 2016.

POTRAŽITENA:
www.mojaplaneta.net

Adresar planinarskih domova iz celog regiona na jednom mestu

PLANINARSKI DOMOVI REGIONA

forum

Putovanja, planinarenja, najave akcija, kupi-prodaj, izveštaji sa akcija...

Stare brojeve magazina „Moja planeta” možete skinuti sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

na linku ARHIVA

EXTREME SUMMIT TEAM

SPORT VISION

Distributer: magazin „Moja planeta”
Karte možete naručiti na e-mail:
magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete vaše ime, prezime, adresu, koju kartu želite i koju količinu naručujete.

U POKRETU

McKINLEY MAPLE

Ranac za planinarenje

7.999,00-9.999,00 RSD

McKINLEY

Štapovi za planinarenje

4.499,00 RSD

McKINLEY KATIKATI

Muške pantalone za planinarenje

11.190,00 RSD

McKINLEY BEIRA II

Ženske pantalone za planinarenje

8.990,00 RSD

McKINLEY MAGMA AQX

Muške cipele za planinarenje

12.490,00 RSD

McKINLEY COWRA

Ženska jakna za planinarenje

7.490,00 RSD

McKINLEY NAGO MID AQX

Ženske cipele za planinarenje

11.890,00 RSD

McKINLEY TURA

Muška jakna za planinarenje

8.690,00 RSD

McKINLEY FLINDUKA 4

Šator za 4 osobe

10.999,00 RSD

PROTOUCH MADELEINE II

Ženska jakna za trčanje

3.690,00 RSD

PROTOUCH RYLUNGA

Ženska majica za trčanje

1.990,00 RSD

PROTOUCH RACHEL III

Ženske helanke za trčanje

4.990,00 RSD

POLAR M400 HR

Sat

24.999,00 RSD

SALOMON SPEEDCROSS 4 GTX

Muške i ženske patike za trčanje

19.990,00 RSD

PROTOUCH SMART PHONE ARM

Torbica za mobilni

1.999,00 RSD

PROTOUCH EDMANO III

Muška majica za trčanje

1.690,00 RSD

McKINLEY CRXSS

Torbica oko struka

1.999,00 RSD

PROTOUCH PADDINGTON II

Muške helanke za trčanje

2.990,00 RSD

PROTOUCH RAIDAR II

Muška jakna za trčanje

6.590,00 RSD

PRATITE NAS I BUDITE U TOKU SA SVIM AKCIJAMA

www.intersport.rs

www.intersport.rs/stores

www.facebook.com/IntersportSrbija

Bjelasica i Komovi, Nacionalni park „Biogradska Gora”

Razmer: 1:60.000

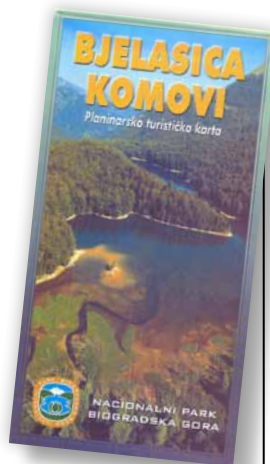
Format: 66 x 94 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti planina Bjelasica i Komovi prikazana je granica nacionalnog parka Biogradska Gora sa granicom zaštićenog područja.

Na poledini karte date su turističke informacije sa fotografijama i tekstovi o planinama Bjelasici i Komovima, nacionalnom parku i gradovima Kolašin, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane i Andrijevica, koji se nalaze na obodu planine Bjelasice.

Cena: 450 din. + PTT

Stara planina, park prirode

Razmer: 1:50.000

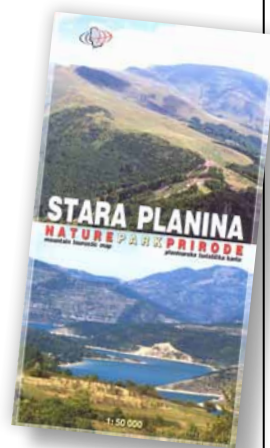
Format: 67 x 96 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti područja Stare planine i Pirota prikazano je područje parka prirode Stara planina sa granicama rezervata I i II stepena zaštite i lokacijama turističkog sadržaja. Na poledini karte date su fotografije i podaci

na srpskom i engleskom jeziku o odlikama oblasti Stare planine, flori, faunu i vegetaciji ovog područja i turističkim objektima i izletištim. U prilogu je data karta područja parka prirode i turističke regije u sitnijoj razmeri.

Cena: 450 din. + PTT

Nacionalni park „Tara”

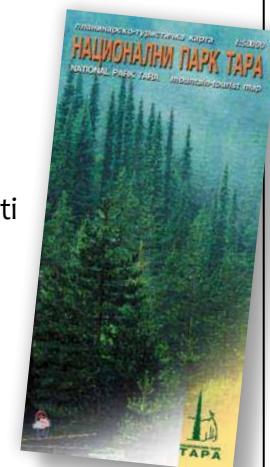
Razmer: 1:50.000

Format: 75 x 60 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Tara sa rezervatima prirode, planinarskim i pešačkim stazama i turističkim sadržajem. U prilogu su date fotografije pojedinih vrsta biljaka i životinja. Na poledini karte dati su plan grada Bajina Bašta i karta Šarganske osmice, kao i fotografije sa pratećim tekstom poznatih turističkih izletišta.

Cena: 450 din. + PTT

Nacionalni park „Kopaonik”

Razmer: 1:40.000

Format: 60 x 75 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Kopaonik sa granicom zaštićene zone, granicama prirodnih rezervata (I stepen zaštite) i granicama područja II i III stepena zaštite. U prilogu je dat plan naselja Suvo Rudište sa prikazom pravaca ka okolnim planinama. Na poledini se nalazi karta skijališta Kopaonika, karta geografskog položaja Kopaonika i karta turističkog područja Kopaonika, kao i odgovarajući tekst o Kopaoniku na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT

Rajac, planinarsko turistička karta

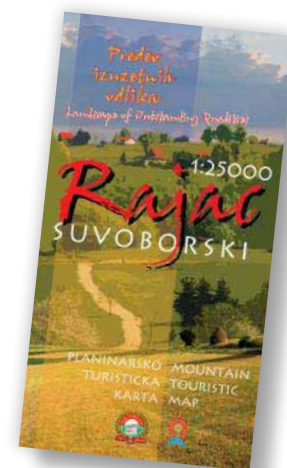
Razmer: 1:25.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Planinarsko turistička karta Rajca izrađena je u saradnji sa Planinarskim društvom „Pobeda” i na njoj je prikazano šire područje Rajca: od Ljiga na severu do Koštunića na jugu i od Struganika na zapadu do Boljkovca na istoku.

Cena: 450 din. + PTT

RADAN i okolne planine, planinarsko turistička karta

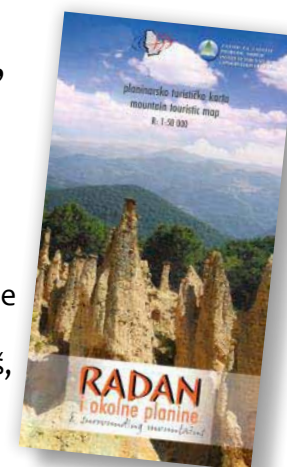
Razmer: 1:50.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazano područje planine Radan planine i okolnih planina. Označeni su Đavolja varoš, Caričin grad i Prolom Banja sa turističkim objektima, stazama zdravlja i lovištima. Na poledini karte dati su osnovni podaci o prirodnoj i kulturnoj baštini i turističkim objektima na tom delu Srbije na srpskom i engleskom jeziku sa odgovarajućim fotografijama.

Cena: 450 din. + PTT

Suva planina i Svrlijske planine, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:55.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazana Suva planina i Svrlijske planine sa prirodnom i kulturnom baštinom, turističkim objektima i obeleženim planinarskim stazama. Na poledini karte se nalaze fotografije sa odgovarajućim tekstom na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT

Valjevske planine, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:50.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazano područje Valjevskih planina sa prirodnom i kulturnom baštinom i turističkim sadržajem. Na poledini karte date su fotografije sa odgovarajućim tekstom na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT

Divčibare, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:6.500

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Karta je izrađena na ortofoto podlozi sa prikazom turističkog sadržaja, planinarskim stazama, označenim vidikovcima i dr. Na poledini karte dat je tekst sa fotografijama o turističkom sadržaju na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT

Nacionalni park „Fruška gora”

Razmer: 1:60.000

Format: 96 x 55 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Fruška Gora sa granicom zaštićene zone, granicama I, II i III stepena zaštite. Na poledini karte nalaze se informacije o Fruškoj Gori i Sremskim Karlovcima sa fotografijama.

Cena: 450 din. + PTT

Vlasina, predeo izuzetnih odlika

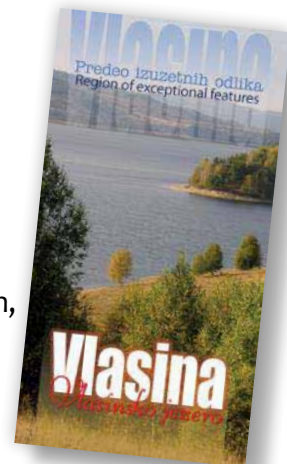
Razmer: 1:30.000

Format: 97 x 96 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Karta prikazuje područje Vlasinskog jezera sa širim okruženjem, zaštićeno krajem 2005. godine kao predeo izuzetnih odlika „Vlasina” i kategorisano kao prirodno dobro od izuzetnog značaja za Srbiju. Na poledini karte dat je tekst na srpskom i engleskom jeziku sa podacima o ovom predelu.

Cena: 450 din. + PTT

Stari Begej - Carska bara, specijalni rezervat prirode

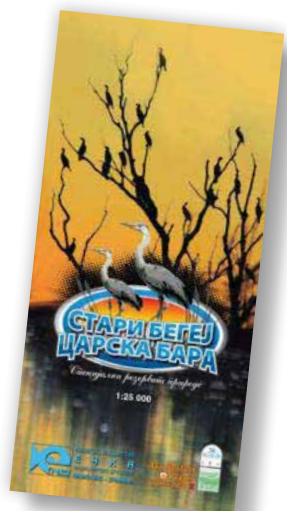
Razmer: 1:25.000

Format: 80 x 62,5 cm

Format savijene: 10 x 21 cm

Opis: Na karti je prikazano područje specijalnog rezervata prirode Stari Begej - Carska bara i ribnjaka Ečka. U prilogu su date fotografije biljnog i životinjskog sveta. Na poledini karte date su fotografije sa podacima o području rezervata i režimima zaštite, prirodnim i kulturno-istorijskim vrednostima područja i turističkom ponudom za posetioce.

Cena: 450 din. + PTT

MANASTIRI I CRKVE, Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina

Razmer: 1:600.000 / 1:420.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 18 cm

Opis: Na karti Srbije i Crne Gore i karti Bosne i Hercegovine (na poledini) prikazani su svi značajniji manastiri i crkve.

Cena: 450 din. + PTT

Dunavom kroz Srbiju, turistička karta

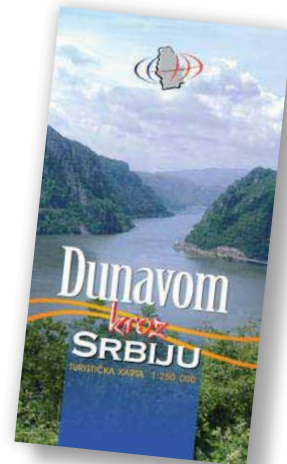
Razmer: 1:250.000

Format: 96 x 23 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na karti je prikazan tok Dunava kroz Srbiju iz dva dela: od Mađarske granice do Smedereva i od Smedereva do ušća Timoka.

Cena: 450 din. + PTT

Distributer:

magazin „Moja planeta”

Karte možete naručiti na e-mail:
magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete
vaše ime, prezime, adresu,
naziv karte koju želite i koju
količinu naručujete.

KORZIKA

UKRATKO O...

Korzika je ostrvo koji se nalazi otprilike 200 km od Azurne obale, zapadno od Toskane i severno od Sardinije. Ostrvo ima oko 1.000 km obale i više od 200 plaža. Pretežno je planinske konfiguracije, a najviši vrh je Monte Cintu (2.710 m). Na ostvru još postoji 50 vrhova viših od 2.000 m.

Mesta za spavanje Francuska KORZIKA

De l'Onda [1.430 m]

Dolina: Vallée du Manganellu
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-de-l-onda.html
Broj kreveta: 28

Les Aiguilles de Bavella [1.218 m]

Dolina: Vallée de la Solenzara
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.lesaiguillesdebavella.com
Telefon: +33 (0)9 88773523
Broj kreveta: 25

De Ciottulu di i Mori [1.991 m]

Dolina: Vallée du Golo
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu

Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-de-ciottulu-di-i-mori.html
Broj kreveta: 26

D'I Paliri [1.055 m]

Dolina: Vallée de la Solenzara
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-d-i-paliri.html
Broj kreveta: 22

D'Asinau [1.530 m]

Dolina: Vallée du Rizzanese
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-d-asinau.html
Broj kreveta: 28

De Prati [1.820 m]

Dolina: Fiumorbo
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu

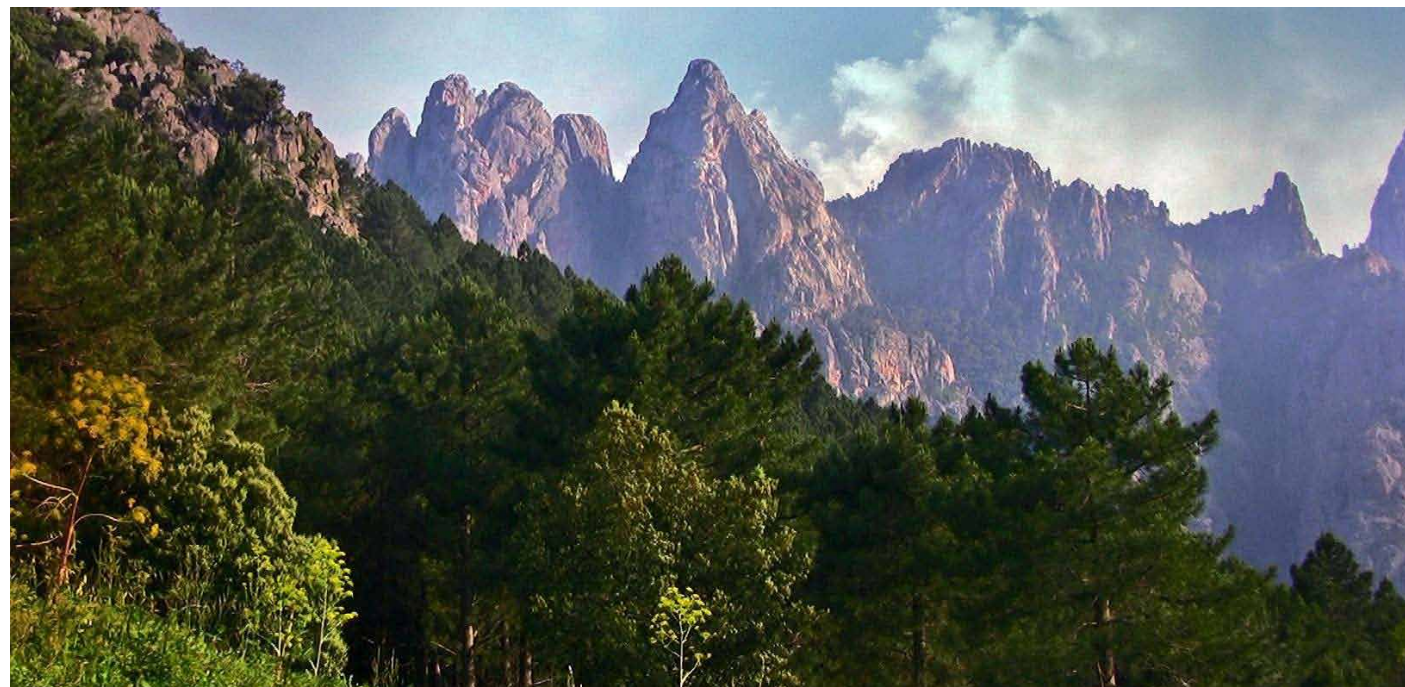

PHOTO: ARNAUD SAMIE & ROSELLA FANTOLI

Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-de-prati.html
Broj kreveta: 32

D'Usciolu [1.727 m]

Dolina: Vallée du Travo
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-d-usciole.html
Broj kreveta: 31

De Manganu [1.601 m]

Dolina: Vallée du Fiume Grossu
Otvoreno: stalno otvoreno uz najavu
Sajt: www.le-gr20.fr/pages/les-refuges/le-refuge-de-manganu.html
Broj kreveta: 30

De Matalza [1.410 m]

Dolina: Vallée du Taravo
Otvoreno: od juna do septembra
Sajt: www.refugedematalza.com/
Broj kreveta: 40

Du Col de Bavella [1.218 m]

Dolina: Vallée de la Solenzara
Otvoreno: od aprila do oktobra
Sajt: www.auberge-bavella.com/
Telefon: 0033 (0)6 13141733
Broj kreveta: 30

Castel de Vergio [1.404 m]

Dolina: Vallée du Golo
Otvoreno: od maja do sredine oktobra

Sajt: www.hotel-castel-vergio.com/fr/hotel-castel-vergio-herbergement-gr-vingt-albertacce-corse.html
Broj kreveta: 110

Monte d'Oro [1.128 m]

Dolina: Vallée de l'Agnone
Otvoreno: stalno otvoreno
Sajt: www.monte-oro.com/index.php
Telefon: 0033 (0)4 95472106
Broj kreveta: 46

I Laricci [910 m]

Dolina: Vallée de l'Agnone
Otvoreno: od maja do septembra
Sajt: www.ilaricci.com/default_zone/fr/html/page-3.html
Telefon: 0033 0(4) 95472112
Broj kreveta: 66

DAMAVAND

Ekipa planinara iz **regiona** krenula je put **Irana** s ciljem da ispenju najviši vrh ove zemlje...

Spremite se, polećemo!

ran! Zemlja o kojoj se malo priča. I u koju se još ređe ide... Zemlja sa više od 80 miliona stanovnika i površinom od 1,650.000 km². Zemlja sa više od 50 vrhova visine preko 4.000 m.

Za one koji teže velikim visinama jedna od „obaveznih“ stavki je Damavand, koji je, sa svojih 5.671 m, visine najviši vrh Irana.

Nas 20 je krenulo na ekspediciju sa beogradskog aerodroma „Nikola Tesla“. Leteli smo kompanijom „Turkish Airlines“ od Beograda preko Istambula do Teherana. Pauza između letova je bila dva sata.

Po dolasku u Teheran smestili smo se u hotel i imali slobodno popodne. Sutradan smo autobusom otišli do obližnjeg skijališta Točal radi aklimatizacije, gde smo gondolom izašli do Stanice 7 na 3.850 m, a onda smo peške obišli oba vrha na 4.100 m. Popodne smo se vratili u hotel i imali slobodno vreme za razgledanje Teherana.

Narednog dana, posle vožnje od skoro tri sata, stigli smo u Reine, poslednje stalno naseljeno mesto u podnožju Damavanda. Tu se nalazi kancelarija Planinarskog saveza Irana. Ljubazni domaćini su nas ponudili čajem, dok smo čekali da nam, uz taksu od 50 USD, izdaju dozvole za uspon.

Odatle smo se vozili autobusom još 20-tak minuta, a onda smo prešli u modifikovane kamionete kojima smo se, po nasutom putu, dovezli do kampa Gusfan Sar (3.040 m). Naš novi prijatelj, Masud, koga smo upoznali u Reineu, ponudio nam je smeštaj u njegovim kontejnerima i šatorima. Sve je ovde prilično skromno

Planinarski susret na nivou: potpredsednik PS Srbije i predsednik PS Irana

i zapušteno. Masud je planinarski vodič i ponudio nam je svoje usluge za „small money“ od 200 USD po danu da nas, sledeća tri dana, vodi do vrha i nazad. Zahvalio sam mu se na toj ponudi. Usledilo je cenkanje oko mula koje bi trebalo sutra da ponesu naše stvari do kampa Bargah. Iranci su dobri trgovci i sve se svodi na cenkanje. Planinski kurs se, naravno, razlikuje od gradskog. Na 3.000 m evro i dolar su jednaki! Ali, tu smo - gde smo, nemamo baš nekog izbora. Ženski deo grupe se smestio u jedan kontejner izdignut od zemlje, dok su muškarci dobili šatore nalik starim vojničkim.

Ujutro je počela da pada jaka kiša, pa sam polazak ka domu Bargah Sevom (4.250 m) pomerio za deset sati. Masud je spremio doručak i kafu za „small money“ (2,5 USD). Spakovali smo torbe za mule i krenuli. Hodali smo polako. Staza je dobro vidljiva i nije bilo nikakvih problema. Prijatno smo se iznenadili kada smo, nakon pet sati hoda, ugledali dom, jer je upravo počeo da pada sitan sneg. Novi dom je prilično veliki. Ima mesta za oko 150 planinara. Kuhinja radi i može se naručiti kafa i supa, a ima i nekih grickalica. Naše torbe su već bile stigle i čekale su nas ispred doma. Mi smo dobili krevete na galeriji velike spavaonice.

Sledeći dan smo iskoristili za dodatnu aklimatizaciju. Lagano smo otišli do visine od 4.600 m i tu proveli dva sata. Ukupno nam je za uspon i silazak trebalo tri sata. Vreme je bilo loše. Padao je sneg kao stiropor. Popodne je bilo oblačno sa grmljavinom. Boži nije bilo dobro i ostao je u domu da se odmori. On je krupan i treba mu puno energije, a juče nije baš

EST na vrhu Thocal 4.100 m

dovoljno jeo. Poznato je da se na visini gubi apetit. Dule i Zoki su ga ubedili da na silu nešto pojede. Ponovo se potvrdilo pravilo da na planini (pogotovo na većim visinama) treba jesti i kad nisi gladan i piti i kad nisi žedan. Ovde već moramo piti najmanje četiri litra tečnosti na dan.

Prognoza nije sjajna. Cele nedelje je bilo lepo vreme, ali sada se pokvarilo. Iz razgovora sa jednom devojkom iz kuhinje, koja je takođe planinarski vodič, saznajem da će noć biti vedra, ali da se posle 12 h očekuje velika oblačnost sa snegom i mogućom grmljavinom na vrhu. To je nešto što moramo da izbegnemo! Zato sam odlučio da krenemo na uspon u tri sata, iako je uobičajeno vreme polaska oko pet - pola šest. Velika smo grupa i ići ćemo sporije nego ostali.

Božo, kome ni juče nije bilo dobro, odustao je od uspona. Nije uspeo da se oporavi i savest mu je nalogala da odustane, kako ne bi kočio grupu. Odluka za poštovanje. Iako je prešao dalek put, i imao veliku želju da stigne do vrha, znao je da neće imati snage za osam-devet sati hodanja do gore i četiri-pet sati nazad. Rekao sam mu da se naspava i kad se dobro odmori krene nazad ka Gusfan Saru sa mulama koje će doći po naše torbe.

Već 15-tak minuta po polasku, i Sonja je morala da se vrati, jer se nije osećala dobro. Za svaki slučaj, poslao sam je

Gusvan Sar

Naš domaćin Masud

nazad sa Borisom, koji je pripadnik hrvatske Gorske službe spašavanja. Ostali su polako krenuli dalje, a Boris nas je sustigao nakon pola sata. Nekoliko manjih grupa nas je prošlo, ali mi nismo žurili. Neka njih...

Noć je bila vedra i hladna. Temperatura je bila -14

stepeni C, što je za Damavand prilično hladno. Na našu nesreću, zadesio nas je najlošije vreme u sezoni! Pred jutro su se navukli oblaci i vidljivost je bila dosta smanjena, tako da sam nekoliko puta morao da proveravam GPS da li smo na dobrom putu.

Bilo je već svanulo kad se Hasna požalila da se ne oseća dobro. Znao sam da će i ona morati da se vrati. Onda sam

napravio selekciju onih koji mogu da idu na vrh i onih koji, nažalost, moraju da se vrate. U ovakvim okolnostima, kada planina nije baš srećna što smo tu, veoma je važno proceniti ko može, a ko ne, da nastavi. Jer, nije cilj samo popeti neki vrh. Treba imati snage i za povratak. Po pravilu, većina nezgoda na planini se dešava upravo na povratku. To je i razumljivo, obzirom da na usponu svi još imaju snage,

volje i adrenalina, koji nas pogoni da uspemo u svojoj nameri. Dolaskom na vrh, euforija nakon dostignutog cilja, potrošena energija i vreme koje se kvari uzimaju danak i koncentracija drastično opada. A tada se dešavaju greške...

Nas 11 je nastavilo. Iznad 5.000 m je počeo da duva vetar, što je dodatno otržalo uspon. Na oko 5.400 m počeli smo da osećamo sumporna isparenja. Na trenutke je bilo skoro nemoguće disati. Imali smo čudan osećaj, kao da nam neko provlači šmirglu kroz pluća. Oblaci su postali gušći i vidljivost je dodatno smanjena. Išli smo sporije da se ne bismo razdvajali. Najgore bi bilo da neko zaluta u magli. Na vrh smo izašli u 11 sati. Vetar je duvao brzinom od oko 35-40 km/h.

Na vrhu su bili: **Aleksandar Rašin** (Srbija), vođa ekspedicije, **Biljana Obradović** (Srbija), **Radosav Čvorović** (Srbija), **Dragoslav Gogić** (Srbija), **Jovica Praskalo** (Srbija), **Vladimir Đorđević** (Srbija), **Zoran Đorđević** (Srbija), **Željka Pugelnik** (Hrvatska), **Boris Lovrić** (Hrvatska), **Daliborka Strika** (Bosna i Hercegovina) i **Lejla Pljevljak Rešidagić** (Bosna i Hercegovina).

Na malom platou bilo je još nekoliko planinara iz Irana i neki stranci. Svi smo zajedno proslavili uspešan dolazak na vrh. Vrhovi planina su mesta gde granice prestaju da postoje. Nije važno ko odakle dolazi. Svi smo jedno! Planinari koji su uspeli da ostvare svoj cilj. I nije važno ako i ne znamo šta nam je neko rekao. Svi se odlično razumemo! Smeh je univerzalni jezik.

Posle kraćeg zadržavanja, krenuli smo nazad. U dom smo stigli oko 15 h. Napravili smo pauzu za ručak i krenuli nizbrdo ka Gusfan Saru, gde su nas čekale stvari i isti oni kamioneti, kojim smo se spustili do mesta gde smo sačekali autobus kojim smo se vratili u Teheran. U hotel smo stigli oko 23 h. Veoma dugačak, težak i radostan dan!

Ranim jutarnjim letom smo iz Teherana otišli u Isfahan, gde smo proveli dva dana obilazeći kulturno-istorijske spomenike.

Nastavak u sledećem broju... Isfahan, Persepolis, Širaz..

ALEKSANDAR RAŠIN EST

Aklimatizacija

Rasin i Gogic na Damavandu Iran 5.671 m

TRIGLAV

On je simbol **Slovenije** i, prema statistikama, oko 30 odsto svih njenih građana popelo se na njega i čak je deo nacionalnog grba i nalazi se na zastavi...

Triglavski nacionalni park je jedini nacionalni park u Sloveniji. Nalazi se u severozapadnom delu zemlje uz samu granicu sa Austrijom i Italijom u Julijskim Alpima. Zauzima prostor od Bledskog i Bohinjskog jezera i reke Save Bohinjke na istoku i jugu, do Kranjske Gore i doline Save Dolinke na severu. Sa zapadne strane ide skroz do granice sa Italijom pa se nastavlja dolinom reke Soče. Najviši vrh u ovoj oblasti je naravno Triglav i po njemu je park dobio i ime. Triglav naravno nije jedini vrh. U ovoj oblasti ima desetak vrhova sa visinom preko 2.500 m i još više u rasponu od 2.000 do 2.500 metara od kojih su mnogi i zahtevniji za penjanje od samog Triglava.

Poreklo naziva Triglav nije u potpunosti rasvetljeno. Postoje dve glavne verzije. Po jednoj je to zbog karakterističnog oblika vrha kada se gleda sa jugoistočne strane, a po drugoj se dovodi u vezu sa nazivom staroslovenskog božanstva koje je navodno živi na njemu.

Triglav je danas simbol Slovenije i prema statistikama do 30% svih njenih građana se popelo na njega i čak je deo nacionalnog grba i nalazi se na zastavi.

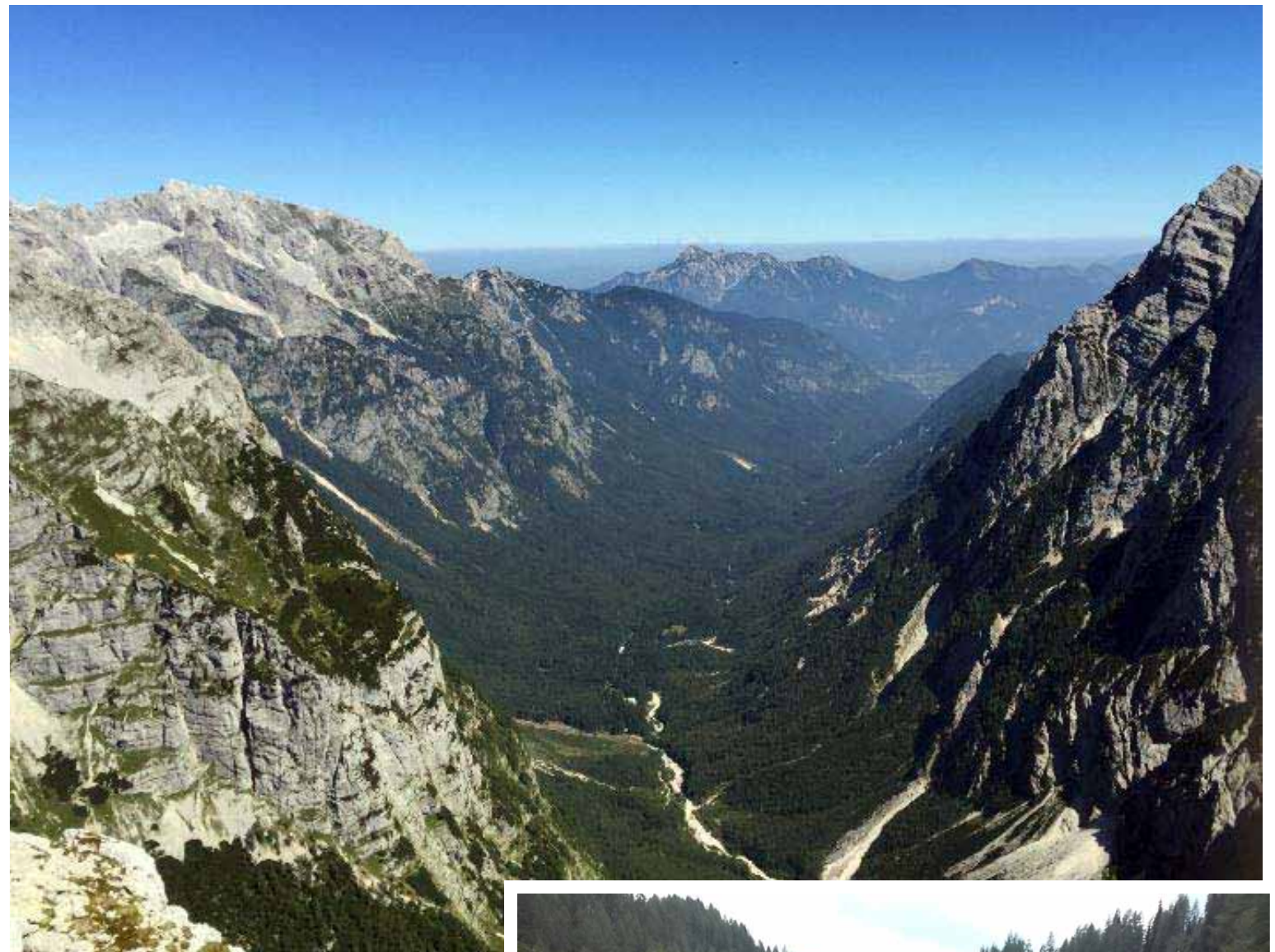
USPON NA TRIGLAV

U poslednjih mesec dana planinari iz SK „Alti“ su dva puta posetili Triglavski nacionalni park u nameri da ga što bolje upoznaju, a pre svega da prođu svim mogućim planinarskim pravcima za uspon na Triglav. Naime, danas postoje tri glavna pravca za penjanje Triglava i to jugoistočni od planinarskog doma Planika, zatim severoistočni od planinarskog doma na Kredarici i konačno jugozapadni prilaz preko triglavske Škrbine. Sva tri prilaza su izuzetno dobro markirana i manje ili više obezbeđena koćicama i sajlama za osiguranje. Ipak, važno je napomenuti da je prilaz preko Škrbine najzahtevniji, a od Planike najblaži. Međutim nemojte da vas prethodna rečenica zavara. Nema laganog uspona na Triglav jer treba prvo prići do ovih prilaza iz neke od brojnih okolnih dolina što podrazumeva višesatno pešačenje i savladavanje više od hiljadu visinskih metara pre nego u opšte dođete pod sam Triglav i krenete nekim od prethodno navedenih pravaca ka vrhu. Mogući pravci prilaza podnožju Triglava variraju po težini i brojni su tako da je neophodno dobro isplanirati samu akciju pre svega na osn-

ovu poznavanja terena i sopstvenih mogućnosti. Osim toga sva tri pravca uspona podrazumevaju savladavanje veoma izloženih vertikalna, po negde dugačkih i više desetina metara, tako da je iskustvo penjanja ovakvih staza neophodan preduslov za uspešan uspon.

Postoje jednodnevne, dvodnevne i trodnevne akcije penjanja a mi smo se u oba slučaja opredelili za dvodnevne. Noćenje u planini u slučaju Triglava ne predstavlja nikakav problem jer ima dvadesetak odličnih planinarskih domova ali treba imati na umu da su veoma

često puni pa je prethodna rezervacija mesta preporučena. No i ako je dom pun a zatekne vas noć domaćini vas neće odbiti i dopustiće vam da prenoćite u trpezariji na klupama. Domovi su uredni i dobro snabdeveni hranom i pićem ali za naše uslove i pomalo skupi. U zavisnosti od toga da li priznaju članske karte Planinarskog saveza Srbije ili ne i toga da li će te biti u smešteni u sobi ili spavaonici, cene se kreću od deset, pa sve do 40 evra za noć i to bez obroka. Vreće za spavanje nisu potrebne jer se svuda dobija čista posteljina i čebad.

Ono o čemu još treba voditi računa je i snabdevanje vodom koje postaje veoma kritično u vrućim i sunčanim danima. Voda se može besplatno natočiti u domovima do visine od otprilike 2.000 m. U domovima iznad ove visine ima samo tehničke vode, dok se voda za piće

kupuje flaširana. Ovo predstavlja rizik u smislu da se može desiti da vas na kraju iscrpljujućeg planinarskog dana dočeka situacija da je flaširana voda jednostavno rasprodana i da žed možete utažiti isključivo pivom, kolom i sokovima, što nije neko rešenje pogotovo što i sutradan treba da

nastavite bez vode. Najelegantnije rešenje je da se uvek ima pri sebi nekoliko tableta za prečišćavanje vode koje će tu raspoloživu tehničku pretvoriti u pijaću.

Na kraju treba pomenuti i pripremu sa aspekta bezbednosti - vremenska prognoza, oprema i

osiguranje. Vremensku prognozu je neophodno pratiti jer na ovim visinama nevreme doslovce znači i smrtnu opasnost. Tokom uspona videćete nekoliko memorijalnih pločica poginulim planinarima a glavni razlog su gromovi. Na usponu ste potpuno izloženi i nema brzog sklanjanja dok bezbednosna sredstva poput klinova i sajli predstavljaju smrtnu opasnost budućim metal u njima još i privlači munje. Dakle, bez dobrih vremenskih uslova nije vredno rizikovati. Druga stavka je osiguranje. Iako vam ovo niko neće tražiti, preporučljivo je imati planinarsko osiguranje za akciju spasavanja. Upravo na svojoj koži se u ovo uverila naša članica, koju je zbog lakše, ali onesposobljavajuće povrede morao da spusti spasilački helikopter. Bez osiguranja ova akcija je izuzetno skupa a, kako smo se i sami uverili, đavo još uvek ne spava. Od opreme veoma je preporučljivo poneti planinarski šlem jer zbog mnoštva planinara postoji velika mogućnost da neko iznad odroni kamen na vas. Takođe i pojas za feratu je veoma koristan bez obzira na iskustvo jer daje sigurnost na određenim delovima staza.

Pošto smo sad dobro informisani, isplanirali akciju, pripremili opremu i rezervisali mesto za spavanje možemo da krenemo.

PRVI USPON – PUT KOJIM SE REĐE IDE

Poslednjeg vikenda jula, Altijevci u sastavu Svetlana, Milica, Tamara i Andrija, krenuli su na svoj prvi uspon na Triglav. Izabrana ruta nije baš uobičajena jer zahteva izuzetno dobru pripremljenost jer se u prvom danu penje 2.600 visinskih metara na rastojanju od 19 km i odmah izlazi na vrh, a u drugom spušta nazad još 22 km i to sve sa komplet rancem sa stvarima na leđima. Ovu rutu smo izabrali jer su svi u dobroj kondiciji i želeli smo da vidimo što veći deo znamenitosti parka.

Iz Beograda smo krenuli u ranim popodnevrim časovima i preko Ljubljane, Bleda i Bohinja, sa južne strane ušli u Triglavski nacionalni park, u dolinu Voje. Istoimeni dom je vrhunac luksuza za planinarski smeštaj. Udobni kreveti, ne preve-

like sobe, uredni toaleti, topli tuševi i odlična kuhinja. Jedini problem je što se serviranje hrane završava već u 21 h, a počinje tek u 8 h ujutro tako da smo i večeru i doručak morali da pojedemo iz sopstvenih rezervi. Ovaj dom prihvata članske karte PSS i na njih smo dobili 50% popusta.

Polazak je bio u subotu ujutro u sedam sati. Pomalo kasno ali bilo je važno dobro se odmoriti od puta pa je ovo bilo kompromisno vreme. Pošli smo dobrim šumskim putem sa markacijom duž živopisne doline Voje, takozvanih „Zelenih vrata Triglava“. Put sve vreme vodi uzbrdo, kroz borovu šumu iznad rečice Mostnice, dok se dolina polako sužava i završava stenovitim zidom. Tu je obeležen vodopad koji vredi progledati jer se skrene samo dvestotinak metara sa staze. Put se odavde sužava u stazu i kreće veoma strmo i vijugavo uzbrdo ka Velom Polju ali i dalje kroz predivnu šumu iako su svuda oko stenovitih divovi. Kako se penjemo sve više, tako i vegetacija polako posustaje i šuma ustupa mesto šikari. Staza je veoma strma sve do poslednjih par stotina metara nizbrdice kod izlaska na Malo Polje. Odatle je teren mnogo blaži ka Velom Polju a usput se prolaze raskvašeni pašnjaci sa potocima gde su nekad pastiri iz Stare Fužine dovodili svoja stada na letnju ispašu. Sa Velog polja prvi put smo ugledali i cilj – vrh Triglava. Izgleda tako

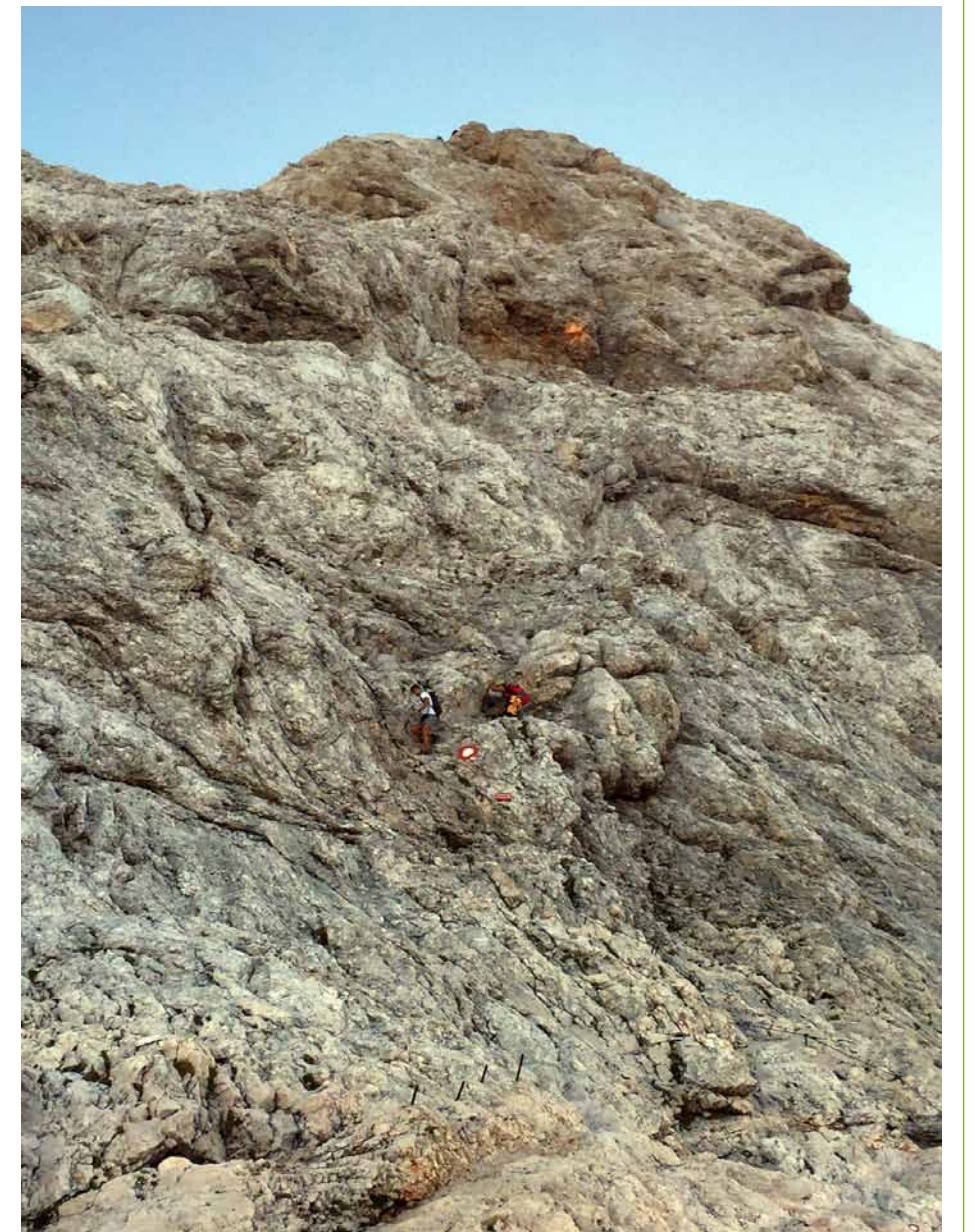
omamljujuće blizu. Odatle je još samo kraća oštra uzbrdica i stiže se u Vodnikov dom, idealno mesto za odmor posle četiri – pet sati napornog pešačenja i savladane polovine planiranog uspona. Otprilike ovde su i oblaci pokrili sunce i to baš na mestu gde se završava vegetacija i počinje gola stena. To nam je izuzetno odgovaralo ali je izazvalo i zebnju da li će krenuti nevreme i osujetiti planirani uspon.

Posle dobrog kuvanog kupusa i kranjske kobasice krećemo dalje. Za malo da zaboravimo. Ovde je i poslednja prilika da se voda natoči besplatno, pa punimo mehove i

flaše i krećmo dalje planinskom stazicom prema prevoju Konjsko sedlo. Stazica sada povremeno ima i elemente ferate i veoma je uska, sve strmija i visoko iznad doline Velo polje tako da je pogled prelep mada zbog oblaka više ne vidimo Triglav.

Od Konjskog sedla dalje se ide veoma strmo uzbrdo po siparu i polako ulazimo u oblak. Ne odmaramo usput. Sporim ali konstantnim planinarskim korakom za nešto preko sata stižemo do planinarskog doma Planika i podnožja Triglava. Visina je 2.500 m i jako slaba vidljivost jer je sve u oblaku. Proveravamo u domu prognozu i, pošto je šansa za nevreme samo 30%, odlučujemo da krenemo dalje. Tek ovde navlačimo pojaseve za feratu i stavljamo šlemove. Počinje najzahtevniji deo današnje ture a već smo popeli preko 2.000 m nadmorske visine.

Još malo sipara - prvo blago pa oštro uzbrdo. Usput prolazimo na pet – šest metara od par divokoza koje nešto čeprkaju da pojedu među kamenjem. Neverovatno je koliko se ne plaše ljudi. I onda počinje ferata za uspon na Mali Triglav. Stenovita staza, vertikalni kuloar i već smo na grebenu. Sve je oko sivo i ništa se ne vidi. Još gore po stenama i za manje od sata već smo gore. Od Malog Triglava do vrha velikog je još malo više od 100 vertikalnih metara a staza prvo ide gotovo ravno dugačkim, uskim grebenom pa onda u par vertikalnih stepenika ka vrhu.

Sve vreme je obezbeđena sajnom na koju se kačimo kompletom za feratu. Umor je nestao otprilike na Malom Triglavu i sad jako brzo idemo gore i dok savladavamo poslednju stepenicu i oblak se spušta na niže. Izlazimo na osunčan vrh i puca pogled svuda u krug ka vrhovima u Sloveniji, Austriji i Italiji koji kao ostrva vire iz mora oblaka. Vreme - 8,30 od Voja sa sve pauzom za ručak.

Nemojte da vas iznenadi, ali na vrhu Triglava uvek ima ljudi. Tu je i prodavac pića. Za pet evra može se popiti pivo, kola, ledeni čaj, energetski napitci... Prodavac je odlično snabdeven a i u vrhunskoj kondiciji jer svakog petka, subote i nedelje na sopstvenim leđima donese nekoliko kartona pića a uveče siđe sa vrha. Svaka čast za biznis. To piće na tom mestu vredi svakog evra.

Ostajemo čitav sat na vrhu. Izležavanje na prijatnom suncu, triglavsko krštenje planinarskim užetom po zadnjici i užina. Ostali bi i duže ali je već kasno popodne i treba se spustiti do prenoćišta u domu na Kredarici. Istim putem nazad do Malog Triglava, a onda levo i vertikalno dole nekih tristotinak metara niz feratu. Već je pomalo hladno a i umor uzima danak tako da silazak traje malo duže od očekivanog ali već oko 19 sati ceo tim je u toplom, na dobroj večeri u domu na Kredarici. I u ovom domu dobijate popust sa knjižicom

PSS. Dan prvi ostvaren. Vrh popet.

Sutradan krećemo dosta kasno, tek u osam. Opet je potreba za odmorom bila presudna. Staza ide nizbrdo, pa oko Malog Triglava i kraćom feratom izlazi se do doma Planika. Dan je sunčan ali ne pretopao. Dalje preko kamenitog terena vijagamo gotovo dva sata između visokih stena i dubokih jaruga do doma Dolič. Tu je užina i kraći odmor. Hodamo već tri sata, a još uvek smo iznad 2.000 m. Idemo dalje. Isti kameniti pejzazi i daleke zelene doline a onda opet strmo gore na prevoj Hribarice. Sledećih pola sata ide se po najpustijem terenu. Nigde ni ljudi ni travke. Samo kamen i stazica koja vijuga gore dole po kršu. Konačno dolazimo do ruba visoravni i počinje strmoglavo spuštanje ka dolini Triglavskih jezera malo ispod doma Prehodavci. Do dole su već svi prilično umorni i napredovanje duž kamenite doline i predivnih gorskih jezera je prilično sporo. Opet nailazimo na brojne planinare koji uglavnom idu uzbrdo nebo počinje da gomila oblake oko najviših vrhova. Konačno, posle više od šest sati pešačenja pauza za odličan ručak u domu Sedam triglavskih jezera. Odavde staza ponovo ulazi u šumu i kreće nizbrdo pa okrepljeni ponovo brzo napredujemo. Bilo bi lepo da izbegnemo kišu jer na kraju imamo poslednji „strmoglav“. Naime, u

poslednjih 1.500 m treba se spustiti od Črnog jezera do izvora Savice. Nažalost, kiša počinje upravo kad stižemo na ovo mesto pa poslednji kilometar protiče u krajnje pažljivom i koncentrisanom spuštanju niz usku, klizavu, kamenitu stazu koja povremeno prelazi u feratu.

Kraj, prva Triglavski akcija je završena! Umesto da od Savice lokalnim autobusom idemo do Stare Fužine pa još dva kilometra peške u dom na Vojama, sećekuje nas prijatelj autom i već posle pola sata smo u toplom, oko trpeze i preporučamo poslednja dva dana i pregledamo fotografije dok napolju i dalje pljušti.

DRUGI USPON NAJZAHTEVNIJA STAZA

Opremljeni prethodnim iskustvom poslednjeg vikenda avgusta Altijevci Milica i Andrija, sa gostom Denisom iz „Skyrunning Serbia“ krećemo na novu dvodnevnu akciju na Triglavu - Bambergova pot. To je prilaz iz doline Vrata sa severne strane gde se triglavski severni zid uzdiže ravno u vis gotovo 1.000 m. Ovog puta put je znatno kraći i strmiji i ima mnogo više ferata delova. Na ovu stazu nije preporučljivo ići bez veoma dobre fizičke pripremljenosti i određenog iskustva. Jedino tako može se uživati u njenoj atraktivnosti na bezbedan način.

Opet iz Beograda krećemo u petak rano popodne, pa preko Ljubljane ovog puta idemo na Jesenice, Mojstrenu i u dolinu Vrata i Alijažev dom. Dom je veoma udoban i prijatan za boravak ali ne uvažavaju knjižice PSS, pa se plaća puna cena. Dolina Vrata je veoma popularno mesto i među alpinistima jer pruža bezbrojne mogućnosti penjanja na ogromni Severni zid Triglava. Iz nje postoje tri glavne planinarske staze ka vrhu Triglava i sve tri su veoma zahteve i sa dugačkim vertikalnim ferata deonicama manje ili više obezbeđenim. Sve tri staze imaju zajedničku karakteristiku da su povremeno veoma izložene na mestima gde se penju vertikalni zidovi bez obezbeđenja iznad ponora od više stotina metara. Kada je u pitanju Bambergova pot, to je fizički najzahtevniji i najnaporniji pravac pogotovo kada se vrh penje u istom danu.

Krenuli smo pomalo kasno, tek u osam sati, jer je prioritet opet bio da se dobro odmorimo. Još jednom smo računali na dobru fizičku spremu i brži tempo. Staza ovog puta kreće sa 1.000 m visine i prvo blago petnje kroz šumu. Uskoro se šuma proroređuje a levo se odvajaju Tomšičeva pot i staza preko Praga koje idu ka Kredarici i odande dalje na vrh. Bambergova pot ide bukvalno do kraja doline i severne triglavske stene i onda strmo sip-

arom penje do prevoja Luknja i visine od nepunih 1.800 m. Iako je ovaj uspon veoma naporan to je tek lako zagrevanje pred onim što nas čeka. Na Luknji pravimo pauzu da uhvatimo dah i namestimo sigurnosni komplet za feratu jer odatle počinje najteži deo puta samim grebenom odnosno ivicom triglavske severne stene. Staza je veoma uska, ponegde samo nogostup u vertikalnoj steni iznad ponora i sve vreme strmoglavo penje. Uskoro prestizemo grupe koje su startovale sat - dva pre nas sto potvrđuje ispravnost ideje da žrtvujemo rani polazak zarad dobrog odmora i oslonimo se na fizičku spremu. Ovaj srednji deo Bambergove poti je i najatraktivniji deo upravo zbog toga karaktera veoma zahtevne ferate. Zato i nije preporučljiv za početnike jer se mora imati iskustvo izloženosti na vertikalnoj steni i poznavati sopstvene reakcije na ovakvu situaciju.

Ovaj deo se savladava za odprilike sat vremena i onda se i teren izravna u manju visoravan i možda psihološki najnaporniji deo jer staza ide gore dole po stenama bez dobijanja na visini i vidljivog napreka a u našem slučaju ovog puta je bio i jako topao i potpuno vedar dan tako da je sunce dodatno iscrpljivalo. Konačno, posle još jednog sata stižemo do Škrbine odakle počinje finalni uspon i savlađivanje posled-

njih 400 visinskih metara. Opet je to strmoglav uspon sa elementima ferate i uskoro pogled puca na sve strane. Jedini problem je što stalno vidite vaš konačni cilj i čini se da jako slabo napredujete a niko ne može da odoli gledanju ka vrhu. Prolazi još jedan sat veoma intenzivnog vizičkog napora i pune koncentracije na svaki korak ili rukohvat. Greške ne sme biti. Ponor je stalno prisutan ali i odgovornost za puno drugih planinara ispod vas koje i mali odronjeni kamen može ozbiljno povrediti.

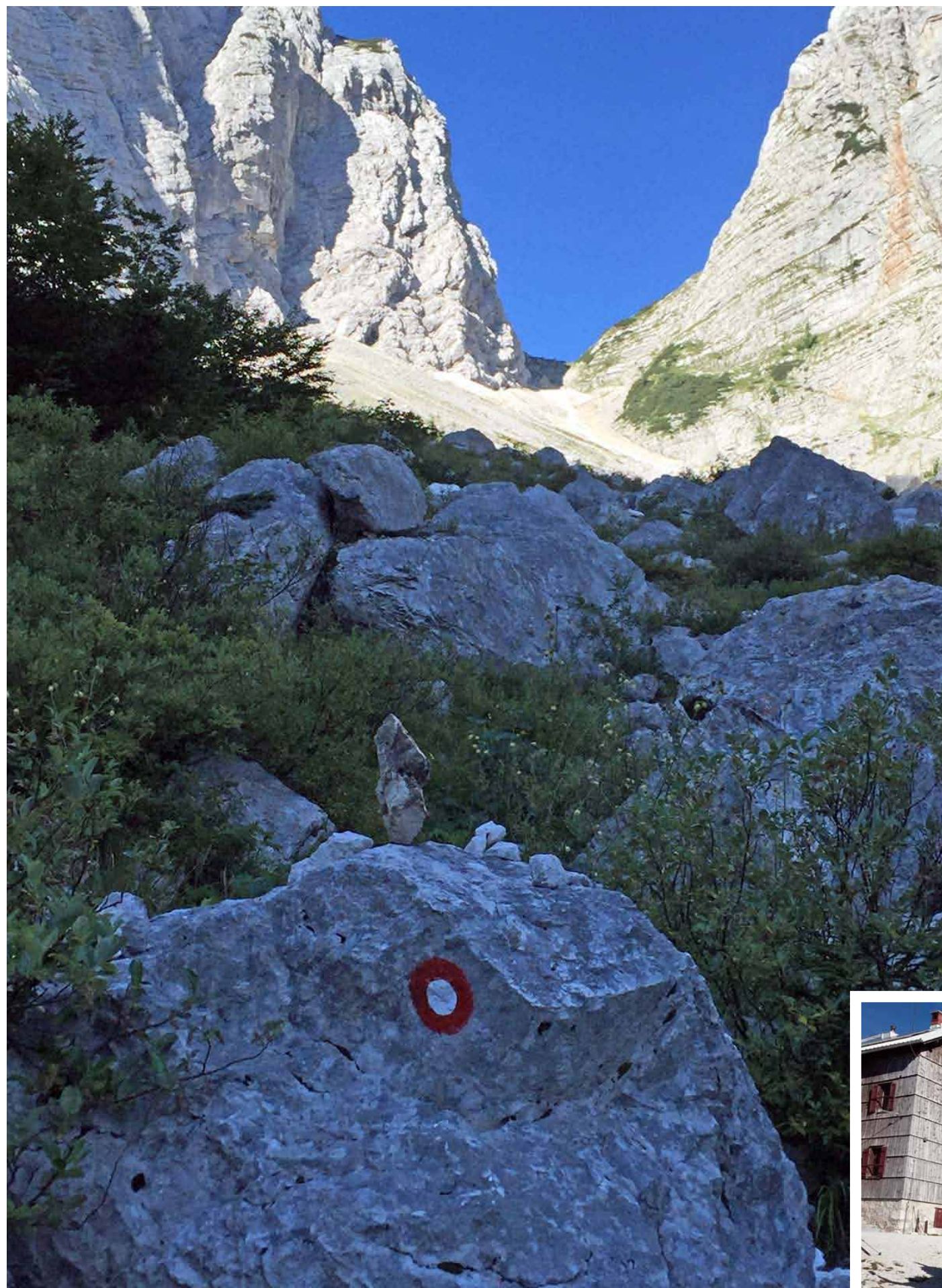
Najzad posle punih sedam ipo sati izlazimo na vrh gde je pravi vašer. Sigurno pedesetak ljudi se fotografše, sunča, užina ili naručuje piće kod momka koga smo pomenuli u priči sa prethodnog uspona. Ovok puta nema oblaka i pogled je fantastičan. U daljini se vidi i Grosoglockner a sa druge strane čak i Jadransko more. Pridružujemo se našim drugarima iz Banja Luke koji gore slave rođendan i čak su i tortu izneli.

Posle nekih sati i po odmaranja na vrhu potpuno regenerisani krećemo naniže poznatom stazom ka malom Triglavu i Kredarici. Jedina razlika u odnosu na prošli put je što je sada tu dugačka i neprekidna kolona planinara koji se spuštaju i povremeno se teško mimolazimo na uskom prostoru sa grupama koje još uvek idu nagore.

Ovog puta ne ostajemo na Kredarici jer je bila puna i nisu mogli da prime rezervaciju. Produžavamo pešačenje još sat vremena i dvesta metara niže ka domu Valentin Stanić. Današnja akcija se završava tačno 12 sati nakon početka. Poredeći sa prethodnim usponom prešli smo malo manje rastojanje i popeli manje metara ali smo znatno umorniji zbog težeg terena i jakog sunca. Na nesreću, ovaj dom je najslabiji od svih koje smo do sada posetili. Izbor

hrane je minimalan, nema vode pa moramo da prečišćavamo tehničku, kreveti su neudobni i, povrh svega, ne priznaju članske karte PSS za popust.

Sutradan je plan da se opet krene u osam jer nam treba samo tri - četiri sata za silazak. Međutim, tu se javlja i prvi ozbiljan problem. Milica je proradila stara povreda kolena i ona nije sposobna za strmolavu feratu naniže i to sa punim rancem na leđima. U pomoć priskače gazda doma i povezuje nas sa GSS. Helikopter stiže za nepunih sat vremena i odvozi našu kolegicu a nas dvojica polako krećemo naniže. Izraz polako ipak nije baš najprimereniji jer staza preko Praga strmolavo pada naniže i spušta oko 1.000 m visine za nepuna četiri kilometra. U prvom delu je sipar pa onda usečenu stazu smenjuju delovi vertikalnih stena od po više desetina metara i samo sa minimalnim obezbeđenjem u vidu klinova. Veoma retko ima sajli na koje možemo zakačiti naše komplete za feratu. Ipak lako se napreduje jer

nema sunca i napor je ograničen uglavnom na kvadricepse. Usput srećemo nove grupe koje čutke i sa krajnjim naporom idu uzbrdo dok mi pevušimo u hodu na niže.

Za silazak treba nešto malo više od tri i po sata i za tih šest kilometara se spusti ukupno 1.300 m a sve vreme se gleda duboko dole u pošumljenu dolinu Voje. Kada smo konačno sišli i zvanično završili našu planiranu akciju stiže i poruka od Milice da nije ozbiljno povređena i da je možemo pokupiti na aerodromu u Bovecu, odnosno potpuno sa druge strane Nacionalnog parka.

Šta posle ovoga meseca Triglava? Je li gotovo sa ovim nacionalnim parkom? Nikako, sam uspon na Triglav je samo upoznavanje sa lepotama ovog dela Julijskih Alpa. Tek sada smo videli veliki broj izazovnih vrhova razbacanih uokolo koji čekaju planinare. Sledeća sezona nas sigurno čeka u ovom kraju na Mangartu, Kaninu, Prisojniku...

ANDRIJA NOVAKOVIĆ
SK „ALTI”

Visoke TATRE

*Ekipa od 21. planinara iz nekoliko klubova iz Novog Sada, Kikinde, Beograda i Bačke Palanke (**Srbija**) provela je sedam dana u **Slovačkoj**, na planinarskoj akciji na Visokim Tatrarna...*

Krećemo na naše putovanje u kasnim večernjim, skoro jutarnjim satima. Dobri putevi i nepostojanje granice između Mađarske i Slovačke, doveli su nas brzo na prvi cilj. Banská Bystrica je lep grad u centralnom delu Slovačke i idealno mesto da se protegnu noge i pogledaju prodavnice planinarske opreme. Posle Bistrice, ostaju nam još dva sata vožnje do Poprada i Nove Lesne, seoceta u podnožju Visokih Tatara gde ćemo biti smešteni.

Prvi planinarski dan počinjemo sa usponom na Risi, najviši vrh Poljske. Zapravo, postoje tri vrha Risi, poljski koji je visine 2.499 mnnv, odmah do njega slovački - 2.503 mnnv i još jedan niži, manje bitan na jugoistoku. Staza je bila srednje zahtevna i veoma dobro uređena, po nekima možda i previše sređena. Na svim spornim mestima, gde bi se eventualno mogla naći neka smetnja u kretanju, naročito preko sipara i preko „kamenih reka“, poređani su manji i veći kameni blokovi, pa sve vreme imate utisak da hodate po velikim kamenim stepenicama koje su tu ostavili neki divovi koji su tu živeli ranije.

Ipak, nisu to bili divovi, već nemački ratni zarobljenici, koji su nekoliko godi-

na nakon Drugog svetskog rata kotrljali kamenje i uređivali staze, kao „nagradu“ za svoje ratne zasluge.

Atraktivni deo staze dolazi posle 2.200 metara, a pre dolaska u planinarski dom. Tu se nalaze sajle i nogostupi na klizavijim delovima stene. Odmah posle toga se stiže u dom, modernu, lepu i čvrstu građevinu. Bilo je polemika, da li treba da se izmesti sa tog mesta jer ga je dva puta u poslednjih 15 godina odnosila lavina, ali odlučili su da ga sagrađe opet, čvršće i stabilnije.

Posle pauze u domu, ostalo je još sat vremena do izlaska na poljski Risi, a ko je želeo, popeo se i do pet minuta udaljenog istoimenog slovačkog vrha. Prvi poznati uspon izveden je 1840. godine, od strane Ede Blázy i njegovog vodiča Ján Ruman-Driečny. Prvi zimski uspon bio je 1884. godine (Theodor Wundt i Jakob Horvay). Komunističke vlasti su tvrdile da se i Vladimir Iljič Lenin popeo na ovu planinu negde u ranim 1910-im.

Drugog dana odlazimo u tridesetak kilometara udaljeni Narodni park „Slovenski raj“. U pitanju je vrlo zanimljivo mesto koje ne treba propustiti kada idete u Slovačku. Ali, potrebno je i da

se dobro pripremite, jer vas čeka čitav lavirint staza koje se nalaze u dubokoj šumi, nepistupačnim klancima i usecima. Legenda kaže da ime Slovenski raj datira iz vremena najezde Tatara na Evropu, te se tu krilo slovensko stanovništvo, tj. nalazilo je tu spas (raj).

Obično radimo kombinaciju nekoliko staza tj. markacija da bismo videli što više atraktivnih stvari na stazi koliko je moguće za jedan dan. Inače, ovde možete napraviti trekking i više desetina dana i ne biste mogli sve da prođete. Zato postoji upozorenje na zvaničnom sajtu Nacionalnog parka da dobro isplanirate svoj dan i dnevnu turu, da ne biste ostali zaglavljani negde duboko u parku, a posebno treba obratiti i pažnju na karti na staze koje su jednosmene. Najčešće su to metalne ili drvene meredevine na nekim vertikalnim delovima staze.

Krećemo od poznatog turističkog info centra Podlesok plavom markacijom. Posle pola sata zagrevanja ulazimo u klanac reke Hornad. Mnogi delovi staze bi bili neprohodni, ali su na svim takvim mestima postavljena najraznovrsnija pomagala: metalni nogostupi, lanci, sajle, viseći mostići... Sve ovo je vrlo atraktivno i za hodanje i za fotografisanje. Posle tri sata trekkinga stižemo do Klastorske rokline i prelazimo na drugu markaciju. Ovo je deo staze koja ide uzvodno preko potoka sa četiri-pet vertikala koje nas vode pored nekoliko uzastopnih vodopada na sve više i više platoe. Vertikalni delovi staze se savladavaju preko velikih metalnih merdevina. Posle sat vremena, stižemo u plani-

inarski dom i mesto za predah. Celom stazom koju smo odabrali nalaze se manje-više, svi oni atraktivni elementi koji čine trekking zanimljivim, a to su pomenuti nogostupi na steni, lanci i mostovi...

Hodanje završavamo usponom i izlaskom iz kanjona na atraktivni vidikovac Tomaševski Vrh, gde pravimo grupnu fotografiju.

Trećeg dana obično dođe do zamora dela grupe, pa je tako bilo i ovog puta. Šestočlani deo ekipe odlazi na uspon na Slavkovski štít, a ostatak grupe odmara. Vreme je bilo prilično loše - na stazi nas je pratila niska oblačnost i slaba vidljivost. U toku noći je čak malo provejao i sneg na višim delovima planine (avgust mesec).

Posle par sati hodanja, vidljivost je sve slabija. Samo na momenat nam se otvorio pogled sa jednog vidikovca

gde smo mogli da vidimo imponzantni vrh Lomnički štit. Donosimo odluku da skratimo hodanje i da idemo samo do tačke Kraljev nos, koja se nalazi pre vrha Slavkovski štit. Posle silaska, kupimo deo ekipe u smeštaju i odlazimo u Poprad u kupovinu planinarske opreme.

Za četvrti dan je bio planiran izlazak na vrh Predne Solisko. Na vrh se može popeti kraćom, ali manje atraktivnom stazom, i kružnom stazom kroz Mliničku dolinu. Pomenutom dolinom se za sat vremena hoda dolazi do velikog vodopada Skok, a zatim se stazom sa njegove leve strane uspinje na plato iznad vodopada i jezera (Pleso nad Skokom). Staza je na nekoliko mesta obezbeđena sajlama. Staza dalje vodi preko već pomenutih velikih kamenih stepenika, kojih ima na svim uređenim stazama. Penjemo se naviše i dolazimo do velikog Čapljeg jezera gde pravimo

odmor. Sa ove tačke, treba preći u susednu Furkutsku dolinu preko prevoja Bistra Lavka. Prevoj se nalazi na 2.300 metara i to je bila najviša dosegnuta tačka tog dana. Prevoj je obezbeđen sajlama i bio je malo zahtevniji za neke planinare, ali nije ništa previše teško. Prelaskom u drugu dolinu, pruža se pogled na još nekoliko lepih jezera. Kružna staza zavija uslovno rečeno nazad ka tački sa koje smo pošli, ali u susednoj dolini. Posle nekog vremena dolazimo do planinarskog doma Chata pod Soliskom i delimo se u dve grupe. Jedna odlazi na vrh Predne Solisko (2.093 mnv), koji se nalazi iznad doma na 45 minuta hoda, dok ljudi koji su već ranije penjali vrh ostaju u domu da uživaju u tradicionalnoj slovačkoj kuhinji.

Od doma ima oko sat vremena hoda nadole ka Štrbskom jezeru (Štrbske pleso) gde nas je čekao bus. Ovo

jezero je veoma značajna tačka za planinarenje na Tatrana jer sa njega kreće nekoliko staza za vrhove Krivan, Risi, Solisko, Koprovski štit... U krugu oko jezera takođe ima dosta radnji sa planinarskom opremom.

Ostao nam je još jedan dan za planinarenje, a dva vrha koja nisu blizu jedan drugoga. Delimo se na dve grupe. Jedan deo ekipe odlazi na Krivan (2.496 mnv), slovački nacionalni vrh. Nije ni najviši vrh, ni najlepši (po meni), ali je najzapadniji vrh Karpata i ima za Slovence neku simboliku kao Triglav za Slovence. Staza ka Krivnu vodi prvo kroz šumu, a zatim se ulazi u stenu, gde je jedan malo zahtevniji deo staze. Posle stene se izlazi na plato sa koga se vidi vrh, a do vrha se izlazi dobro vidljivom i obeleženom kamenom stazom. Vreme je tog dana bilo čudljivo, a ovaj deo planinara nije imao dobar vidik. Nekako su se svi oblaci zakačili baš na tu stranu.

Drugi deo tima je otišao na Koprovski štit. Manji deo staze ka ovom vrhu se poklapa sa stazom za Risi, a posle toga se odvaja na levo na dobro obeleženu raskrsnicu. Najveća atrakcija ove staze je Veliko

Hincovo jezero ili Hincovo more kako ga još zovu. Neki planinari, koji su se tu zatekli kada je bilo nevreme, kažu da su talasi toliko bili veliki da su ga proglasili morem. Na Hincovom jezeru smo imali priliku da fotografisemo divokoze koje nisu bile plašljive, ali su bile na oprezu. Do vrha se stiže strmijim kamenim serpentinama, ali staza nije previše zahtevna. Vidik sa ovog vrha je bio odličan, a videli smo i da naši drugari na Krivnu ne vide ništa.

Najbolji meseci za planinarenje na Viskokim Tatrana su avgust i septembar, pa čak i pre dve nedelje oktobra, u zavisnosti kakva je godina. Ipak, treba voditi računa da su Tatre na severu, te da su u avgustu temperature bile ispod nule na nekim vrhovima, ali preko dana prijatnih 10-15 stepeni. Ovo je planina kojoj se uvek rado vraćam, a ako živite u Beogradu ili nekom od gradova u Vojvodini, brže i lakše ćete stići do njih nego do nekih ex-Yu planina na jugu.

TEKST: JOVAN JARIĆ
FOTO: SVETOZAR SAVIN,
JOVAN JARIĆ
ORGANIZACIJA:
ALPINISTIČKA SEKCIJA
NOVI SAD

Ravničari na steni

Upoznajte **Alpinističku sekciju „Novi Sad”** čiji članovi unapređuju ovaj sport duže od 30 godina...

Alpinistička sekcija „Novi Sad“ pri novosadskom PSD „Železničar“ osnovana je 5. aprila 1984. godine. Sekciju su osnovali (u to vreme alpiniste pripravnici) **Edit Vajsenbek, Zoran Navratilov, Lazar Popara i Nandor Varga**. Od samih početaka rad sekcije bio je usmeren, pre svega, na organizaciju uspona, tabora, predavanja, kao i škole i kurseva alpinizma.

Letnji alpinistički kurs organizuje se tokom tri vikenda na Popovica i Kablaru/Gornjaku. Obrađuju se letnje alpinističke tehnike, a organizuje se početni i napredni kurs.

Zimski alpinistički kurs traje sedam dana i tradicionalno se održava na Durmitoru. Obrađuju se zimske alpinističke tehnike, a organizuje se početni i napredni kurs.

Aleksandra Bunjevčev, načelnica ASNS

- Sekcija po predatim penjačkim kartonima 2015. godine broji 37 članova. O toga 31 član ima adekvatno zvanje: instruktor alpinizma (1), alpinista pripravnik (30), a ostali su započeli školovanje. Nakon održanih kurseva, ovaj broj biće uvećan za desetak novih članova.

U letnjem periodu treninzi se održavaju na dve lokacije: na steni Petrovaradinske tvrđave ponedeljkom, sredom i petkom, a po dogovoru i na stenama vidikovca „Orlovo bojište“ na Fruškoj gori. Tokom zime, članovi Sekcije treninge održavaju na veštačkoj steni Edukativnog centra sredom i subotom u večernjim satima. Za ravnu Vojvodinu naša vežbališta su i više nego dobra.

Deo naše ekipe se lepo organizovao i osim treninga na našim stenama, svoje penjačke sposobnosti testirao je i na atraktivnim sportskim penjalištima u Rovinju, Jelašničkoj klisuri, Gornjačkoj klisuri, Vršcu, te veštackim stenama u Kikindi i Budimpešti.

Kursevi se održavaju dvaput godišnje.

LETNJI ALPINISTIČKI KURS podeljen je po vikendima. Prva dva vikenda su organizovana na Fruškoj gori. Teorijski deo u Planinarskom domu PSD „Železničar“, dok je praktična nastava na našem vežbalištu Orlovo Bojište.

Treći vikend rezervisan je za odlazak na teren i penjanje u realnim uslovima, na stenama Gornjačke klisure ili Ovčarsko-kablarske klisure.

ZIMSKI ALPINISTIČKI TEČAJ – Organizuje se u martu, najčešće na Durmitoru i traje sedam dana.

Na kursovima se rade tehnike letnjeg i zimskog alpinizma. Sastoji se iz teorije i praktičnog dela, te obaveznog ispita na kraju obuke.

Kada je nova generacija preuzela vođenje ASNS, 2008. godine, Sekcija je u to vreme brojala veoma mali broj

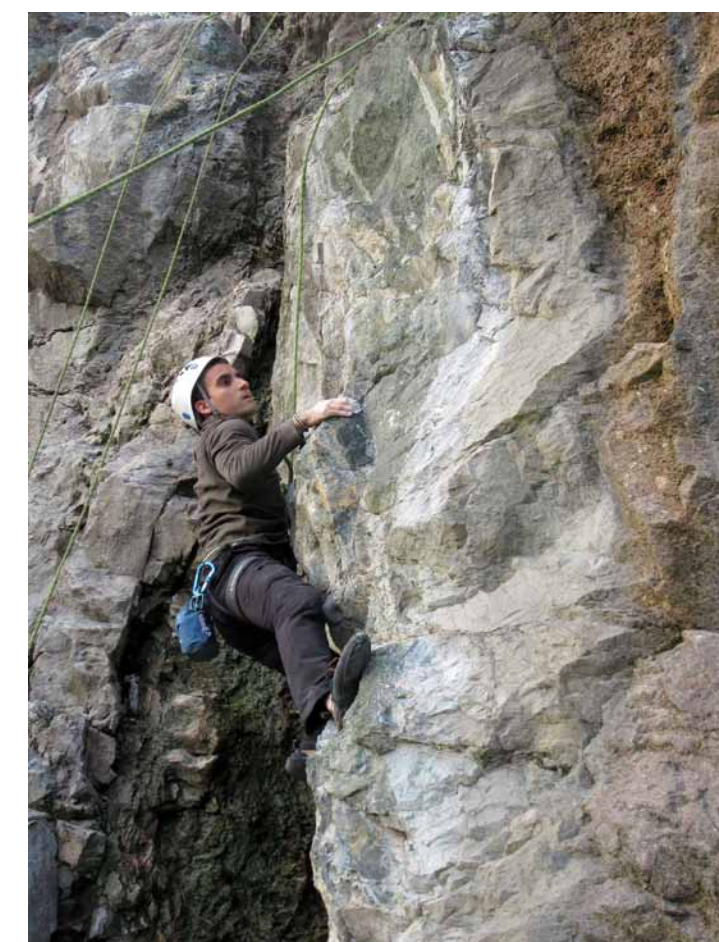
Info

Alpinistička sekcija Novi Sad pri PSD „Železničar“ Novi Sad

E-mail: alpinistickasekcijanovisad@yahoo.com

FB: Alpinistička sekcija Novi Sad

Sastanci članova sekcije održavaju se četvrtkom u 20 sati, Trg galerija 4, Novi Sad

članova, i tako je nastala ideja o internoj školici u okviru ASNS-a. Glavni cilj tada, a i sada je upoznavanje planinara sa ovim divnim sportom. I tako je 2010. godine organizovana prva školica u okviru ASNS.

Planinarenje je osnova ovog sporta i veoma je važno baviti se njime, a pritom je zaista prelepo boraviti i uživati u onom što planina i priroda može da nam pruži.

Trudimo se da što češće imamo predavanja, to je veoma dobro da bi obnovili svoje znanje, ali i naučili ponešto novo. Tehnički dani predstavljaju sklop praktične vežbe i predavanja na određenu temu. Ove godine, tehnički dani za potrebe ASNS članova biće organizovani početkom novembra.

Imamo mnogo planova, ali trenutno nama veoma važan je da ASNS postane AONS (preimenovanje sekcije u odsek). Imamo sjajnog instruktora koji nam je učinio čast svojim članstvom u našoj sekciji te omogućio da porastemo i postanemo AONS.

Obrad Kuzeljević, **instruktor alpinizma**

- Alpinizmom sam počeo da se bavim davne 1994. godine, a alpinista postao 2011. godine, tad sam i završio instruktorske tečajeve. Instruktor sam postao 2012. godine. Najznačajnija penjanja sam imao u Alpima, penjući klasike tradicionalnog alpinizma u Severno Triglavskoj steni Skalaška, Nemška, Sandi Wisi-jak i dr zatim Pizzo Badile (Nort Ridge) ili Pizzo Cengalo, Grossglockner smerom Mayrlamp i veliki broj zaleđenih vodopada i slapova, te nekoliko smerova u predelu Savojskih Alpa.

Kao instruktor, veliku pažnju posvećujem tradicionalnom alpinizmu, koji u suštini i jeste najviši domen alpinizma, ali i njegov najatraktivniji i najekstremniji segment.

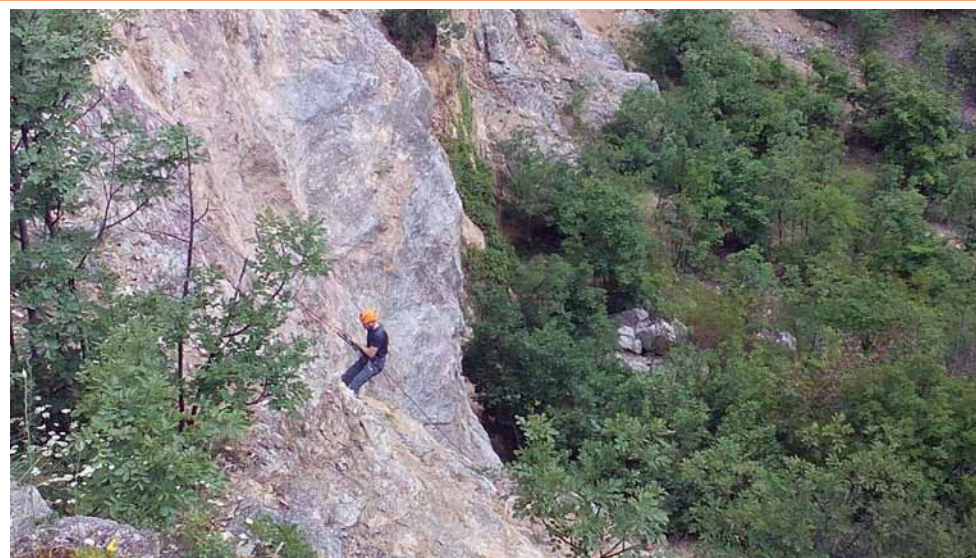
Član sam Alpinističke sekcije „Celtis“, Sombor, ali najviše kurseva imao sam u saradnji sa ASNS, koja je ujedno postala i najbrojnija alpinistička jedinica u Srbiji.

Njihov rad, entuzijazam i posvećenost su ujedno i moj motiv za rad i saradnju sa njima jer meni kursevi ne predstavljaju obavezu već zadovoljstvo. Zadovoljstvo je veće kada posle održanih polaznih kurseva iste ljude vidim na višim nivoima obuke. Baš ova odlika je karakteristična za ASNS a meni predstavlja zadovoljstvo i pokazatelj je i moga uspeha. Rad sekcije bih ocenio visokom ocenom jer na godišnjem nivou imaju veliki broj popetih smerova ali nije samo to - njihova želja za znanjem i napretkom u alpinizmu su ono što me fascinira.

Članove ASNS pitali smo kakva su njihova penjačka iskustva.

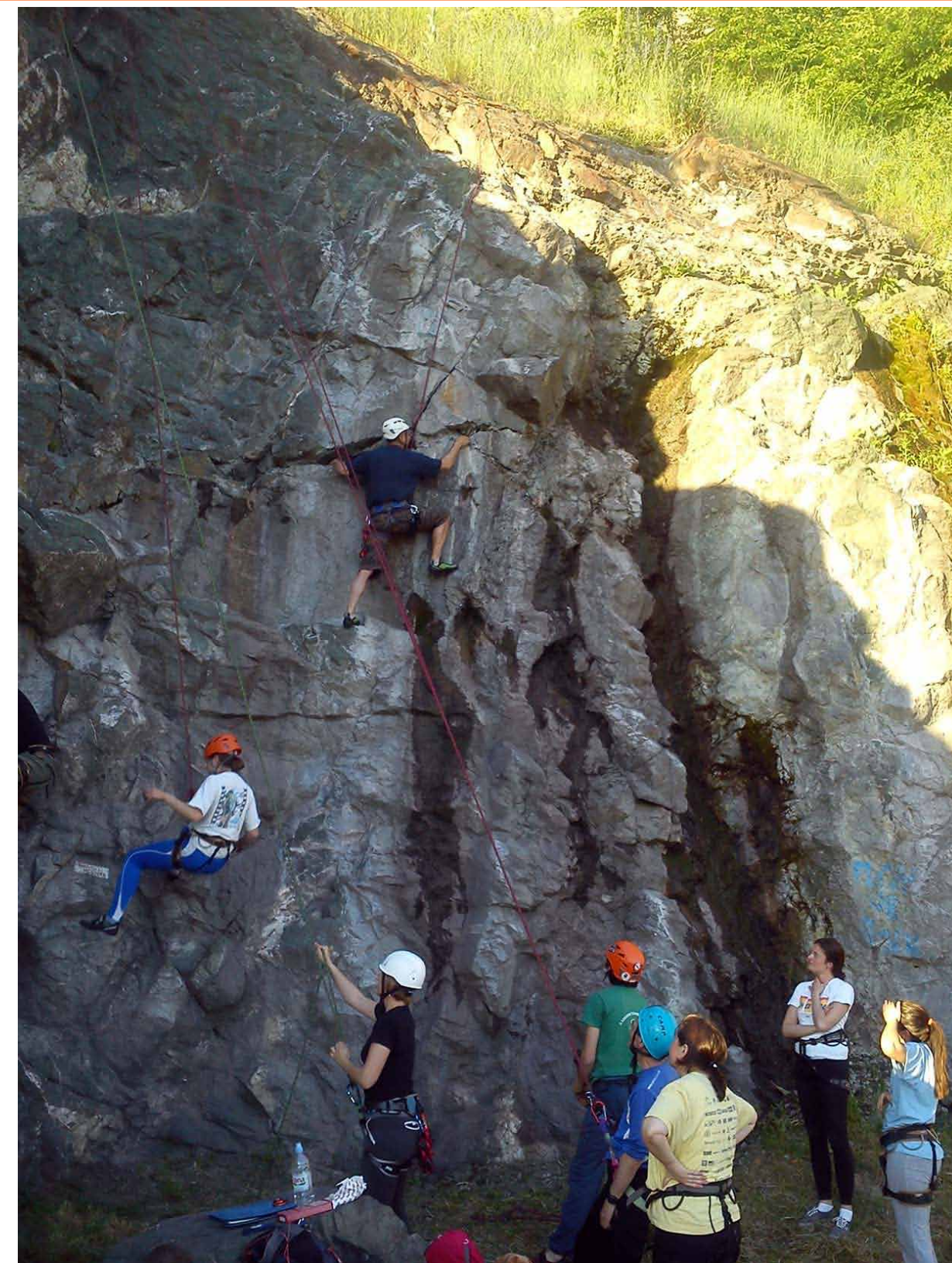
Denis Ivanović

- Mlad sam k'o rosa - tek trideset devet i po, a u klasičnom planinarstvu/visokogorstvu sam već duži niz godina. U alpinizmu dve, tri godine. Za ASNS sam se opredelio, jer mi se dopala atmosfera u klubu. Mislim da je najmanje osetno neko „takmičenje“ među članovima, kao i da su sujete na dosta nižem nivou nego u nekim drugim klubovima (alpinističkim organizacionim

jedinicama). Razlog tome je što članovi najviše dolaze iz klasičnih planinarskih klubova, pa su samim tim i etika, kao i međuljudski odnosi na mnogo višem nivou, zahvaljujući planinarskim navikama da ne streme nekim ličnim dokazivanjima drugima, po bilo koju cenu.

Takođe i veoma bitan razlog je što se u ASNS i dalje dosta pažnje poklanja tradicionalnom penjanju u steni (neopremljeni smerovi), što nam je u planini, ipak bitnije.

Mislim da Novi Sad ima sreću, za nas penjače, jer ima prirodnu stenu i mogućnost svakodnevnog vežbanja ispod Petrovaradinske tvrđave. Nažalost, nemam priliku često da vežbam na njoj jer sam iz Bijeljine (R. Srpska), ali bih voleo da imamo nešto slično u našoj ravnici. Takođe, i Orlovo bojište za nas ravničare dobro dođe kao vežbalište za penjanje dugih smerova.

Što se tiče penjališta u Srbiji i inostranstvu, lično mi

je svejedno. Penjanje je penjanje gde god to bilo. Svako mesto, svaka planina, stena imaju neku svoju draž. Stena kod nas ili inostranstvu postavlja isti zahtev - uspeti je popeti. Ali lepo je spojiti i turizam sa penjanjem, mada najveća prednost odlaska u inostranstvo je upoznavanje drugih penjača, njihovih tehnika i načina penjanja.

U Srbiji se najopuštenije osećam na Kablaru jer tamo načinih prve korake, tako da kad kažem „moje penjalište“

mislim na Kablar i ako je udaljeno 250 km od mene. Mnogi ga i ne vole radi veoma „krušljive“ stene, ali sve ima svoje draži.

Uvek ću preporučiti bavljenje borilačkim veštinama, ali za planinarenje i alpinizam vam nije potrebno nikakvo prethodno bavljenje sportom. Međutim, same ove aktivnosti, zbog svoje ekstremne psihofizičke zahtevnosti, će vas naterati da počnete mnogo više da radite na sebi, u svim aspektima. Kako vam se apetiti u penjanju budu povećavali, sami ćete polako prelaziti na zdraviju ishranu, kao i na podizanje fizičke izdržljivosti, a sve to će uticati i na jaču volju i psihičku stabilnost.

Tehnike penjanja veštačke stene i dugih smerova u prirodnoj steni nisu iste. Ali za održavanje kondicije, upenjanosti, snalaženja „u detaljima“ sigurno da dobro dođe. Dvoransko i sportsko penjanje sa planinarstvom i nisu povezani. Međutim, alpinizam je vrhunac planinarstva i tamo gde mogućnosti visokogoraca prestaju, nastupa alpinizam.

Istina da je kod nas pojam alpinizma, trenutno, više povezan sa „rock climbing“-om, iz opravdanih i neopravdanih razloga, ali se nadam da će se polako kretati, ipak, u smeru u kojem bi i trebalo, tako da alpinizam dobije zaslužen mesto u planinarstvu i to kao njegov najzahtevniji deo.

Zašto bi se drugi učlanili u našu sekciju? Kod nas neće zateći veliku dozu „fensi“ stvari, ali će sigurno osetiti jednu normalnu, pristojnu i drugarsku atmosferu. Atmosferu gde se trudimo pomoći jedni drugima, a ne samo misliti o svojim interesima. Dosta više se pažnje poklanja početnicima nego postizanju nekih ličnih „rekorda“, tako da ASNS i dalje drži do mentorskog rada sa svršenim tečajcima, a ne da se nakon tečaja prepuste sami sebi. Potenciram „drugarsku“ atmosferu, pa tako i kada se svađamo i to radimo drugarski i iz nekog ubeđenja, a ne ličnog koristoljublja. Ali sve to je od nas, ipak, napravilo najbrojniji klub u Srbiji.

Budućnost? Ako bude zdravlja i novca, plan je da tokom predstojeće zimske sezone što više vremena provedem u ledu i snegu - na planini.

Jasmina Tekić

- Imam 50 godina, a penjanjem se bavim od 2009. - oko sedam godina. U Novom Sadu ASNS je jedina alpinistička sekcija i nisam sigurna da je moguće učiti tradicionalno penjanje bilo gde drugde.

Problem sa penjalištima na Tvrđavi i Orlovom bojištu je što ima malo smerova i ljudi koji redovno tamo treniraju zapravo penju stalno jedne iste smerove, a tako ne može da se napreduje. Raznovrsnost, stalne promene i povećavanje težine su nužni da bi trening bio dobar.

Po mom mišljenju, najbolje penjalište u Srbiji je Jelašnica. Od mesta gde sam penjala u inostranstvu izdajem Kalymnos u Grčkoj - po meni najbolje penjalište u Evropi i jedno od najboljih u svetu. Antalya u Turskoj je takođe dobra. Van Evrope YangShuo u Kini je jedno od najspektakularnij mesta, Krabi Island na Tajlandu za sve koji vole more i penjanje. U Americi, Gunks Rocks blizu New York-a je po mnogima najbolje mesto posle Yosemite-a, puno smerova od sportskih do tradicionalnih svih težina i dužina.

Penjač koji ne vežba na veštačkoj steni je kao igrač koji ne radi svaki dan „stap“. Bavim se trčanjem i mislim da je to važan sport za sve koji žele u visine. Takođe, i penjanje bez planinarenja je kao kada neko hoće da uči da roni, a ne zna da pliva.

Bilo bi lepo da se ljudi učlanjuju u sportske klubove iz ljubavi prema sportu i prirodi. Međutim, nikada nas nije bilo više na planeti i nikada ljudi nisu bili toliko opsednuti da budu izuzetni i iznad drugih, a tome naročito doprinose društvene mreže. Odjednom, ekstremni sportovi postaju popularni. „Self-broadcasting“, samovelicanja i samohvaljenja sa jednom porukom: „planinari, penjači, alpinisti, trkači i svi ostali supermeni su veličanstveni ljudi koji žive veličanstvene avanturističke živote, a svi ostali su ništavni, dosadni smrtnici“. „Ja se bavim EXTREMNIM sportom - znači, ja sam bolji od tebe“. Ima stara kineska izreka: „Ja živim u planini i niko ne zna za to“. Danas, ona bi trebalo da glasi: „Ja živim u planini i svi znaju za to“.

Treba povećavati broj penjača i članova sekcije, naročito mladih, a iznad svega razviti zdravu komunikaciju i saradnju između penjačkih i alpinističkih klubova, skcija, odseka... Podeljenost na klanove, „ko će kome pokazati“, „ko je ovakav, a ko je onakav“, jedan je od glavnih razloga zašto sem Staše Gejo Srbija nema nikog internacionalne klase, a napolju rastu veoma talentovana deca. Njima treba pružiti priliku.

Andrej Teodorović

- Tridesetosma mi je godina, a šest godina. Ono što me je privuklo u ASNS jeste opuštena atmosfera prikom treninga. Jedna od retkih aktivnosti gde svaki put kad dođete posle duze pauze, svima bude drago što ste se vratili bez obzira na to koliko treninga ste propustili.

Prednosti penjalista Petrovaradinska stena i Orlovo bojište su blizina i dostupnost, tj. mogućnost dolaska kad god smo raspoloženi. Iako imamo termine za treninge, nas niko ne ograničava da dođemo kad god želimo. Iskreno, dolazim samo u terminima treninga, jer u društvu je uvek lepše penjati.

U Srbiji sam penjao smeri u Ovčarsko-kablarskoj klisuri, Gornjačkoj klisuri i na Borskom stolu. Borski stol je lepo mesto za posetiti. Kad ste tamo kao da ništa drugo ne postoji na svetu, jer tamo ste skoro odsečeni od sveta i možete se posvetiti penjanju. U blizini doma se nalazi i jezerce, tako da je u letnjim mesecima zanimljiviji sadržaj. Jako važna je i Ovčarsko-kablarska klisura koja je, maltene domaći teren. Uglavnom je to penjalište na kom se započinje i završava sezona.

Durmitor je jako lepo mesto zimi. Penjanje na vrhove kad je sve belo, čisto i mirno okolo baš je lepo iskustvo, a to možete tamo često doživeti.

Veštačka stena je jako korisna za trening i omogućava da tokom zime pripremim za penjačku sezonu na prirodnoj steni. Prirodna je, naravno, više za uzivanje. Lepo je što kao sekcija imamo mogućnost treninga na veštačkoj steni.

Mislim da su svi sportovi koji razvijaju osećaj ravnoteže i elastičnost mišića kompatibilni s penjanjem. Ipak, posebno bih izdvojio tenis.

Planinarenje je deo alpinizma, jer uglavnom većina penjanja počinje i završava se šetnjom, a da bi to sve bilo što lakše, važno je baviti se planinarenjem. Planinarenje i alpinizam imaju mnogo dodirnih tačaka, tako da teško možemo odrediti gde jedno počinje a drugo se završava.

Zašto ljudi treba da su učlane u našu sekciju? Zbog opušteno atmosfere, ako hoće da uživaju u penjanju treba da svrate i probaju.

Moji planovi su da se oprobam na Mayerlrampe i Palavicinirinne.

Vladimir Bobić

- Imam 37 godina, a alpinizmom se bavim dve i po godine. Za ASNS sam čuo od prijatelja, kolege planinara i poželeo da se oprobam.

Naša penjališta, Petrovaradinska stena i Orlovo bojište, imaju po par kratkih „smeri“, ali smo srećni da uopšte imamo prirodnu stenu za trening usred ravnice. Iako ove stene ne pružaju veliki izbor za penjanje sasvim su dovoljne za trening. Uz malo mašte, postojeće smeri se mogu penjati na nekoliko nacina.

S obzirom da se alpinizmom bavim tek nešto više od dve godine, nisam imao prilike da posetim više penjališta. Do sada sam bio u Gornjačkoj klisuri i Ovčar Banji. Više mi se sviđa Gornjak jer je stena lepa i čista, dok je u Ovčar Banji više krušljiva.

Nisam ljubitelj veštačke stene, ali je zgodna za održavanje forme u zimskom periodu.

Ranije sam se bavio karateom, za koji mislim da je kompatibilan sa svim sportovima. Zbog manjka vremena sam prestao da treniram karate, pa sam počeo da vežbam svako drugo jutro pred posao.

Alpinizam je logičan korak napred svakog planinara visokogorca. Smatram ga najvišim oblikom planinarenja. Dok za sportsko penjanje ne mora ni da se izlazi napolje...

ASNS je odlično mesto za prve korake u alpinizmu, jer se sastoji od alpinista svih nivoa koji vrlo rado primaju i pomažu novajlijama.

Za mene je alpinizma poput stepeništa. Na kraju su najviše planine i najteže stene, ali za sad još uvek planiram lagano - stepenik po stepenik radim na svojoj formi, tehnici, znanju i, naravno, usput uživam u tome. ■

VELEBIT

Premužićeva staza

Trasu staze duge 57 km projektovao je i počeo da gradi još 1930. godine inženjer šumarstva i planinar Ante Premužić... Članovi **KES „Armadillo“** uživali su u ovoj atraktivnoj stazi...

Tko bude u budućnosti ovim lijepim komodnim putem prolazio, jedva će si moći da predstave trud i napore, koje su morali da podnesu prvi pioniri, koji su se kretali ovim teško prohodnim terenom bez ikakvih staza... Ovo su reči Dr Ivana Krajača, pravnika i pasioniranog planinara koji je svoju viziju razvijanja turizma u Velebitu ostvario izgradnjom veličanstvene Premužićeve staze. Trasu staze je projektovao i počeo da gradi još 1930. godine inženjer šumarstva i

planinar Ante Premužić. Izgradnja je trajala oko tri godine, a kasnije su je graditelji u čast, hrvatski planinari prozvali njegovim imenom. Proteže se od Zavižana do Baških Oštarija i dugačka je 57 kilometara. Premužić je stazu trasirao tako da je gotovo ravna, ugodna za hodanje, a prolazi vršnim delom Velebita tako da omogućava prolazak kroz najljući krš, u prijatnoj šetnji na konstantnoj visini od oko 1.500 mnv. Predstavlja biser hrvatskih planinarskih puteva i sada se nalazi pod zaštitom UNESCO-a.

Još prošle godine dobili smo poziv iz Zagreba da početkom jula učestvujemo u prolasku cele deonice Premužićeve staze. Naravno, prihvatili smo poziv, i prvog dana jula naša mala petočlana hrvatsko-srpsko-nemačka ekipa okuplja se u Zagrebu i kreće put planinarskog doma Zavižan. Dom je smešten na 1.594 mnv ispod vrha Vučjak. Odmah pored doma je i najstarija visinska meteorološka stanica u Hrvatskoj. Deo Premužićeve staze nalazi se na teritoriji Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“ koji je najmlađi nacionalni park u Hrvatskoj, osnovan 1999. godine. Cena ulaza je simbolična i dobija se popust sa planinarskom knjižicom. Nakon ulaza u nacionalni park dobar asfaltni put dovodi nas do samog doma Zavižan. Dom je

odlično opremljen, a dočeka nas je ljubazni domaćin čija porodica već treću generaciju brine o tom objektu. Odmah nakon dolaska na Zavižan pešačimo do obližnjeg vrha, a zatim stenovitom stazom uz malo lutanja stižemo do Velebitskog botaničkog vrta. Osnovan još 1967. godine nalazi se na nadmorskoj visini od 1.480 m, a predstavlja posebnu vrednost jer je bogatstvo flore Velebita učinjeno dostupnim svim posetiocima. Sem edukativnih tabli koje daju detaljne opise prirodnih vrednosti, biljke su označene pločicama, a ima ih preko 300 vrsta.

Nakon obilaska Vrta odlazimo u planinarski dom Zavižan na večeru. Zalazak sunca i prvi zajednički sastanak da bi dogovorile logistiku za naredne dane. Irena, kao vođa ovog

poduhvata daje nam plan i satnicu pešačenja. Deluje lako, a kako smo svih pet žene u relativno dobroj kondiciji, smatramo da neće biti problema. Plan je da pređemo celu Premužićevu stazu tako da automobila ostavimo na parking u nacionalnog parka, a taksijem ćemo se vratiti po njih iz Baških Oštarija gde se staza završava. Noćenje je predviđeno u domovima Alan i Kugina kuća. Ceo put traje nepuna tri dana tako da smo spakovale rančeve sa vrećama, nešto hrane i vino koje je bilo višak dok se nosilo, a kada se pilo bilo ga je premalo. Ujutru ustajemo rano, polako se spremamo za polazak, a tada u dom stiže grupa iz Beograda. Srećem draga poznata lica - Maju i Tomicu. Uskoro krećemo, prvo doduše u japankama, ali smo se setile

upozorenja HGSS i ipak obuvamo cipele. Prva deonica staze vodi do PD „Alan“, ujedno je i najlepša, duga oko 15 km i na njoj nema vode. Karakteriše je na početku bukova šuma, a kasnije krševit pejzaž sa vrtačama obraslim četinarima poznat kao Rožanski kukovi. Duž staze postavljeno je 26 edukativnih tabli koje pružaju informacije o flori i fauni koja nas okružuje. Negde na polovini puta nalazi se Rossijevio sklonište. Tu pravimo pauzu, a društvo nam pravi beogradska ekipa, kao i pedesetak planinara iz Bosne. Nastavljamo dalje, neki od nas odlaze na vrh Gromovaču (1.676 mnv), a neki su odmarali na stazi koja kasnije u kamenim serpentinama vodi do divnih livada sa kojih se vide svi okolni vrhovi. Tu pravimo još jednu pauzu, leđa bole, vino u

rančevima uzima danak. Nastavljamo dalje, počinje spuštanje kroz šumu prema Planinarskoj kući „Alan” gde stižemo u popodnevnom satima. Večera, zalazak sunca nad morem, a strada jedan par japanki jer su nošene na čarape.

Sledeće jutro rani doručak, malo razgovora sa ljubaznim domaćinom i brzo krećemo dalje. Vidici koji nam se otvaraju kada Premužićeva staza pređe na morską stranu ne mogu se opisati rečima. Mešaju se mirisi bilja, mora, četinarā, a u daljini se vide ostrva Rab i Pag. Kako je početak jula, još uvek ima živopisnog cveća u velikim žbunovima. Staza ulazi u šumu, ima dosta pečurki, a povremeno zastajemo i grlom u jagode. Irena prati vreme prolaska i laganim hodom uz jednu pauzu dolazimo do skretanja prema skloništu Ograđenica i vrhu Šatorina (1.622 mnnv). Dolazimo do skloništa i tu Velebit pokazuje svoju čud. Ulazimo bukvalno u oblak i postaje jako hladno. Nastavljamo ka vrhu Šatorina i tu pravimo pauzu za ručak. Dok ležimo na kamenim pločama, dole u daljini sa Paga tutnji muzika sa plaže Zrće. Nekad si dole, nekad gore, pomislim sećajući se izležavanja na Zrću. Krećemo dalje kroz maglu i dolazimo do dela puta koji je jako loše obeležen. Pronalazimo markaciju i nastavljamo kroz gustu šumu kojom izlazimo strmom stazom na makadam koji kao da nema kraja. Noge bole, ali moral ne popušta. Stalno nam se priviđa Kugina kuća. Napokon stižemo! Čeka nas ljubazni domaćin Tihomir sa spremljenim gulašom. U Kuginoj kući koju održava PD

„Željezničar” iz Gospića, neophodno je najaviti dolazak, a otvaraju je za minimum pet planinara. Ukoliko nije otvorena putnik namernik može spavati u pomoćnoj prostoriji koja je uvek otključana. U njoj nema tekuće vode i struje, ali ima bunar i u blizini izvor. Odmaramo i spremamo se za završnu deonicu koja nas čeka sutrađan. Treba rano ustati jer smo naručile kombi za 15 časova tako da krećemo odmah ujutro prema skloništu Skropovac. Staza je sad malo slabije obeležena, većinom se krećemo kroz bukove šume, markacije su izbledele tako da nema opuštanja. Nakon par sati izlazimo na Dabarske kukove, otvara se pogled prema imponantnim stenama u kojima ima i alpinističkih

smerova. Sada već hodamo putem, stižemo do Baških Oštarija taman na vreme da se odmorimo pre nego što kombi dođe po nas. Presrećne smo i pune utisaka. U kombiju se vozimo dva i po sata, a sa naše leve strane gledamo kako promiče planinski venac koji smo prepešačile u protekla tri dana. Utisak je, da iako nije tehnički zahtevna, Premužićeva staza zahteva osnovnu fizičku spremnost i planinarsko iskustvo. Naš tim u sastavu, Irena, Marta (Hrvatska), Janja, Goga (Nemačka) i moja malenkost (Srbija) bio je sjajan, a sledeće godine planiramo da pređemo i i južni Velebit, od Baških Oštarija do Paklenice.

DANIJELA BABOVIĆ
KES „ARMADILLO”

Grčka NESTOS

Još jedna uspešna zajednička akcija članova **SPK „PENTRAX”** iz Idoša i **KES „Armadillo”** iz Čačka...

SPORTSKO
PENJANJE

U prvoj polovini jula održana je zajednička akcija SPK „PENTRAX” iz Idoša i KES „Armadillo” iz Čačka. Cij je bio penjanje sportsko-penjačkih smerova u prirodnoj steni, a održala se na lokalitetu Nestos u Grčkoj. Penjalište se nalazi u neposrednoj blizini gradova Ksanti i Kavala. Nalazi se na kontinentu, a litice stena gde se smerovi nalaze izdižu se iznad prelepe reke Nestos. U samoj

blizini je plaža koja je pogodna za kampovanje jer je u hladovini, a u blizini se nalaze kafić, česma i toalet. Organizovani kamp ne postoji, sem u blizini grada Keramoti koji je udaljen oko 30 km. Penjalište je uređeno i opremljeno od strane penjača iz Ksantija koje smo imali prilike da upoznamo pre tri godine kada smo boravili u Iraklici. Ukupno su opremili oko 60 smerova težina od 5b do 8b.

Put od 1.000 kilometara započet je u Kikindi preko Beograda, a pauzu sa noćenjem pravili smo u Demir Kapiji. Kod domaćina u restoranu Kaj Kučkin čekaju nas medalje sa osvojene na „International outdoor festivalu Demir Kapija 2016” i sjajna večera. Sutradan ujutru put nastavljamo prema Nestosu. Stižemo popodne, podižemo šatore i odmaramo nestrpljivi da krenemo na pen-

janje. Nakon prvog dana i kratkog upenjavanja na sektoru Balcony, Nikola Kulizić i Katarina Manovski penju na pogled smerove ocene 6b i 6c. Vreme je lepo, smerovi su dobrim delom dana u hladu, a specifično je i to da su stene koje su jako blizu jedna druge potpuno različite konfiguracije tako da su zastupljeni svi oblici penjanja što je bilo veoma važno za naše mlade učesnike.

Prvu pauzu pravimo odlazeći na izlet u grad Ksanti. Jako nam se dopao. Stari deo grada ima četvrt sa dobro očuvanom orijentalnom arhitekturom i mnoštvom restorana. Grad je čuven po karnevalu koji se tradicionalno održava u februaru. Pored grada se nalazi arheološko nalazište antičkog grada Abdere. Sledećih dana ponovo penjemo, a najtopliji deo dana provodimo na plaži reke Nestos. Reka je jako hladna ali se junačimo i kupamo gledajući turiste koji se spuštaju rekom u kajacima. U blizini je selo Toksodes gde smo obavljali kupovinu, a redovno smo šetali u večernjim časovima živopisnim stazama u blizini sela. Nakon par uspešnih dana i

popetih oko 20 smerova odlazimo na ostrvo Tasos. Prva destinacija koju smo posetili je Giola, mala uvala sa prirodnim bazenom usečenim u stene na kojima se može penjati deep water solo, penjanje stene bez osiguranja sa bezbednim padom u vodu. Doći do Giole je mali poduhvat, ali je vredelo jer je zaista prelepo. Bilo je dosta ljudi i stvorila se velika gužva, a penjanje je bilo gotovo nemoguće jer je nivo vode bio nizak, a talasi ogromni. Katarina je ipak uspeła da ispenje jedan deo stene, a sam boravak tamo bio je izuzetan doživljaj.

Sledećeg dana obilazimo plaže na Tasosu, ali velika vrućina nas je pokolebala i ponovo se vraćamo

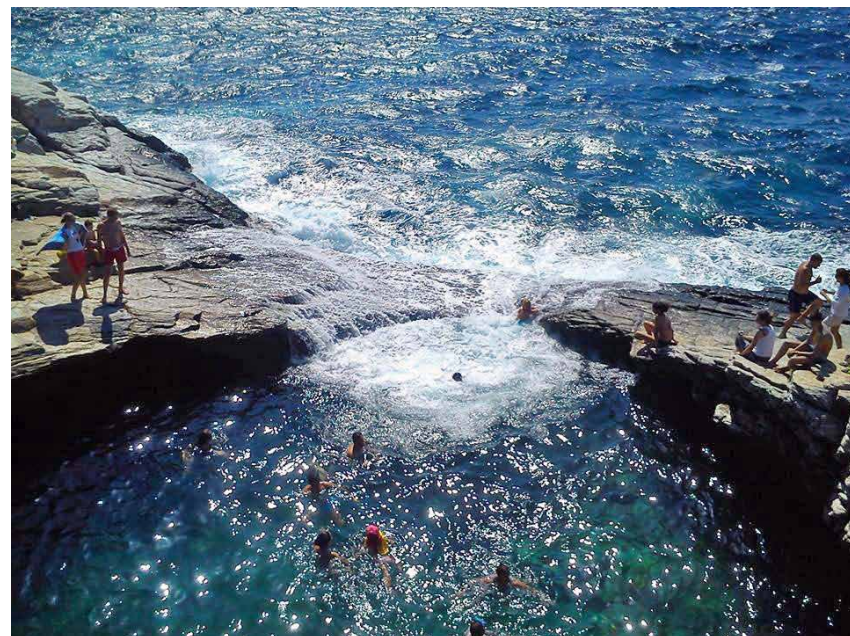
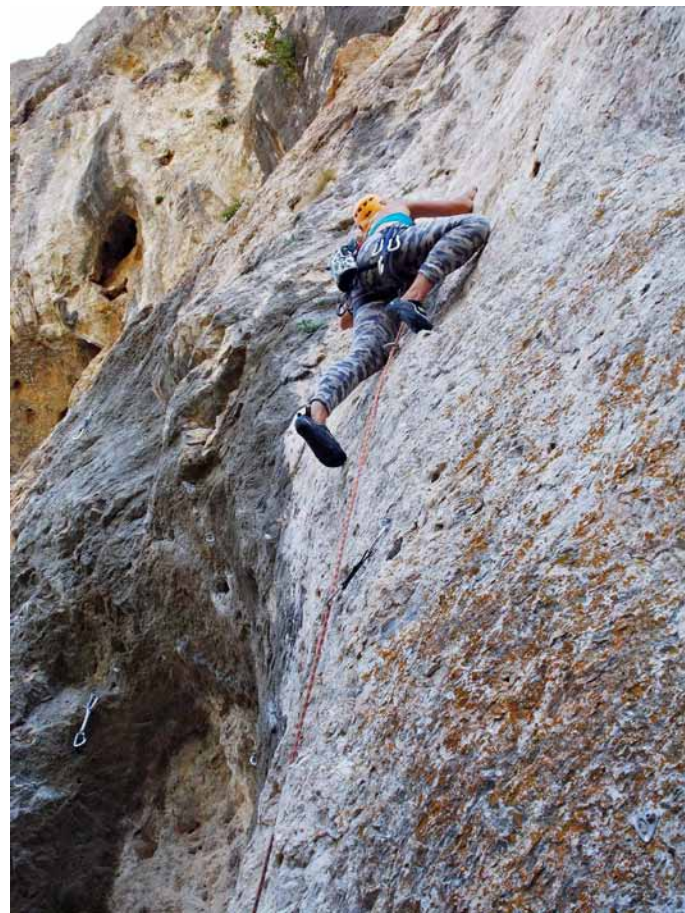
na Nestos. Nažalost, nismo sreli lokalne penjače, tako da smo na penjalištu bili uvek sami. Celo priobalje reke Nestos ima specifičnu mikroklimu. Noću je temperatura dosta niska, a pred jutro uvek počinje da duva jak vetar na koji smo se na kraju i navikli. Poslednjeg dana boravka Katarina upeva

da ispenje smer ocene 7b, a Nikola i Danijela penju 6b + dužine 30 m. Laza je bio jedini vozač i to je bilo dosta iscrpljujuće ali i on penje poslednjeg dana nekoliko smerova ocene 6a.

Zadovoljni napuštamo Nestos jer smo svi pomerili svoje granice u ovoj godini, a trenažni proces u

alpinizmu je nezamisliv bez penjanja sportsko penjačkih smerova. Dobra logistika, pravilno smenjivanje uspona i odmora, kao i odabir kampa ovu akciju učinilo je uspešnom, a ovo penjalište možemo preporučiti svima.

DANIJELA BABOVIĆ
KES „ARMADILLO”

Mtb kross "U srcu Šumadije!"

Start : Ralja
16.10.2016 u 10:00h

Prijave na : kontakt@klub-salamandra.rs

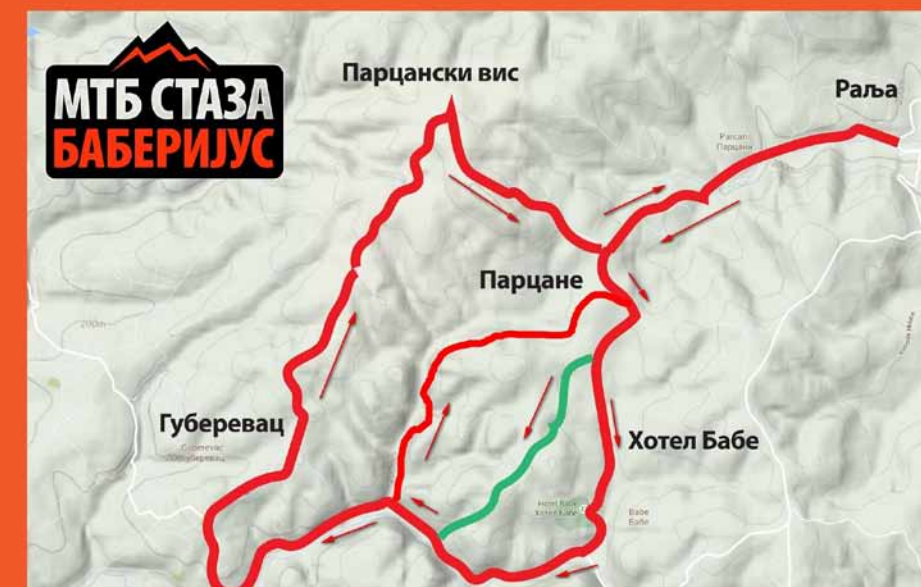
- MTB kros „U srcu Šumadije“ organizuju udruženje „Klub - Salamandra“, Ralja. Start je iz Ralje (Fudbalski teren), a staza vodi preko Parcana, Baba i Guberevca, s ciljem u Parcanima. Ukupno 35 km. Slanjem prijave za MTB kros „U srcu Šumadije“ svaki učesnik stiče pravo na učestvovanje na krosu.
- Ciljevi krosa su promocija MTB staze „Baberijs“, i same regije kao destinacije pogodne za ovaj vid sporta.
- Za MTB kros „U srcu Šumadije“ mogu se prijaviti sve osobe starije od 18 godina i mlađe osobe sa potpisanom i overenom saglasnošću roditelja ili staratelja koji moraju biti u pratnji maloletne osobe i za nju odgovaraju u potpunosti.
- MTB kros se vozi individualno.
- Svi učesnici moraju popuniti prijavni formular i uplatiti kotizaciju za učestvovanje na MTB krosu kako bi prijava bila kompletna. Uplate kotizacije za trku moraju biti izvršene najkasnije do 13.10. - u suprotnom prijava će se smatrati nepotpunom i učesnici neće imati pravo učestvovanja na MTB krosu „U srcu Šumadije“.
- Iznos kotizacije za MTB kros „U srcu Šumadije“ je 300,00 RSD (tristotine dinara). Iznos kotizacije uplaćuje se na tekući račun udruženja „Klub-Salamandra“ Ralja 355-3200513151-49

Propozicije za kros i prijavni list preuzmite na dole navedene linkove:

Prijave

Propozicije

Асфалт / Макадам

Захтевна шумска стаза

400 мнв

Парцански вис

350 мнв

Губеревац

Парцани/Бабе

202 мнв

35 km

Ралја

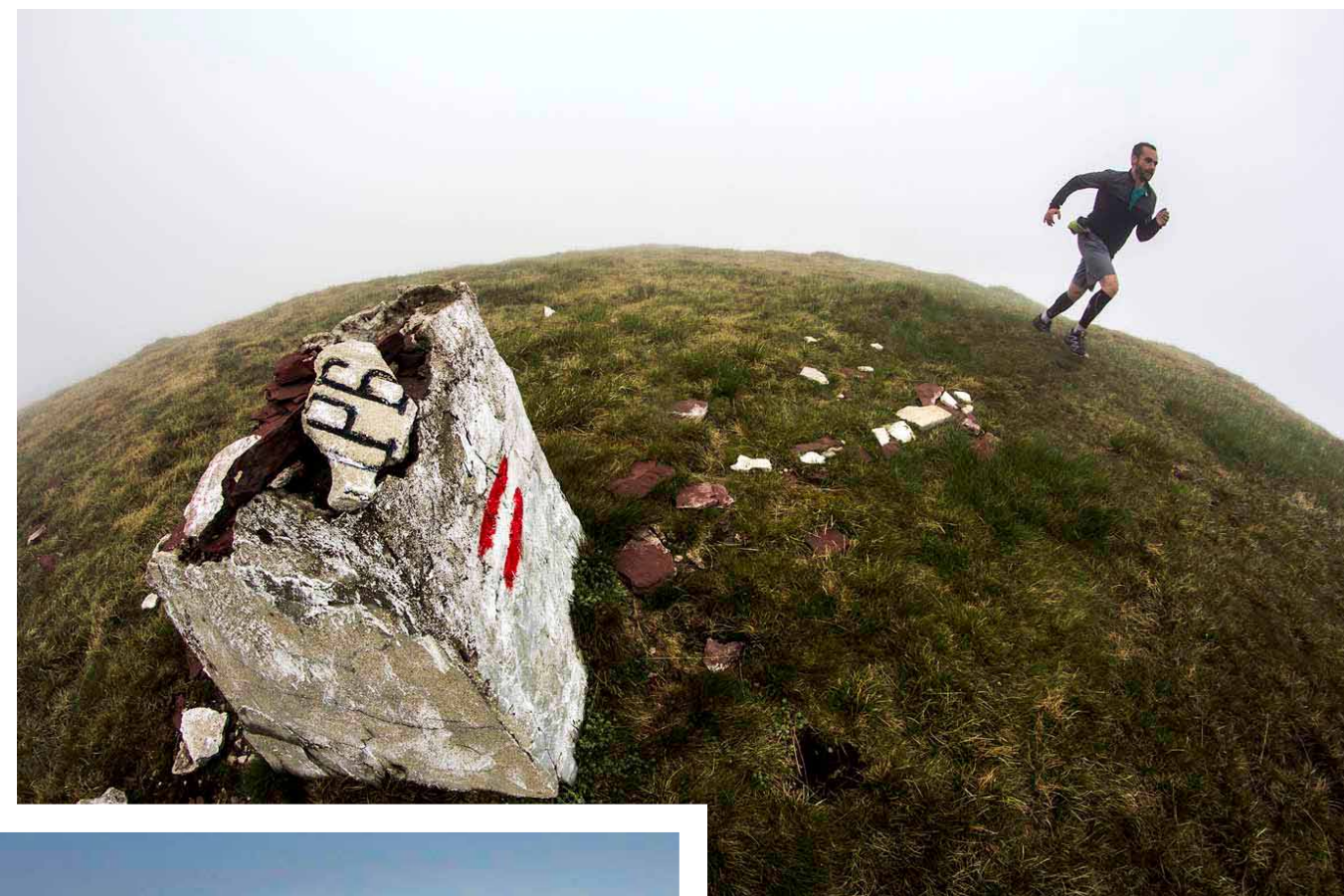

Od Stare do Tare

Kako smo proveli letnji raspust sa
skajraningom: za redovne na
trkama, odličan uspeh zagarantovan!

Septembar, Crna Gora, kamp i etno selo „Grab“ u kanjonu reke Tare, „Suza Evrope“ i dalje na istom mestu, samo sa jesenjim mirnijim tokom, daleko od svake civilizacije, gužve, saobraćaja, „svakodnevnog urbanog života“. Tirkizno-smaragdna voda sa Komova, Sinjajevine i Durmitora, uspela je da useče sebi kanjon, po dubini približan onom u Koloradu, ali mnogo lepši, pun života, blistaviji i uzbudljiviji. Završena je još jedna trka Skajraning sezone, Nevena i ja na steni pored Tare, sumiramo utiske. Ostali su na raftingu, hidrospeedu, šetaju ili

pokušavaju da se okupaju u ledenoj vodi (najhrabriji je i uspeo). Nas tri razgovaramo o kanjonu, divljini, trkačima kojima je ovo retko prirodno blago dopustilo da protrče njenim šumama, vrtačama, obodom kanjona i uživaju i osećaju pravu snagu divlje prirode. Da, u ovakvoj prirodi se najviše vidi i osećaju duh skajraninga, prirodu ne možete da osvojite, vi uvek bivate osvojeni. I samo takav i treba biti naš odnos sa prirodom.

Različiti formati trka tokom prošlih meseci, različite destinacije, ali utisci, ispunjenost i osećaj isti. Puna

srca nakon trka, pune oči novih predela, visina, oblaka, zelenila, stena i osmeha. Slažemo se da nas priroda, sport, putovanje, kretanje, druženje, trčanje usrećuju, pokazuju drugačiji svet od uobičajenog, unose vedrinu i novu energiju za dalje izazove. Skyrunning trke su više od takmičenja, ipak su otkrivanje, druženje, upoznavanje sebe, deljenje...

Vreme brzo proleti sa skajraningom, već je septembar i već je deset trka iza nas. Prošao je nečiji ceo „letnji raspust“, neko je bio aktivan na treninzima, neko iz meseca u mesec na trkama na Staroj planini, Prokletijama, Šar planini i sada na Tari nizao mesta na postoljima. Baš ta Nevena, Nevena Rajković, sa kojom pobrojavam vrhove i kilometre, ima odličan - pet iz vladanja. Nijedna propuštena trka! Mlada trkačica iz Kruševca, koju sam upoznala na njenoj prvoj skyrunning trci na Kopaoniku, ne prestaje da nas sve oduševljava svojim rezultatima, skromnošću, respektu prema prirodi i sportskom duhu. Ima 24 godine i ovo je, kako kaže, najzanimljivije leto za nju, provela ga je u druženju sa skajranerima. Spojila je dve stvari koje voli, a to su trčanje i priroda. Nije joj bilo teško da se organizuje za sve trke, jer najvredniji vikendi za nju su na planini. Pozitivna energija koja vlada među

trkačima je ono zbog čega sa nestrpeljenjem iščekuje svaku narednu trku. U ovoj skajraning sezoni osvojila je jedno treće, dva druga mesta i četiri prva. Pobjedila je na Prokletijama, Torničkoj Bobiji, Staroj Planini i Tari, a zamislite kaže da je ove godine samo testirala sebe i svoj organizam pa nije smela da da svoj maksimum i da tek planira da se posveti treninzima. Već vidim da nas očekuje zanimljiva sezona 2017. i da je, posle trke na Tari, Nevena ispunila sve formate i osvojila prvo mesto u ženskoj konkurenciji u okviru Skyrunning lige Srbije za 2016. godinu.

ULTRA KLEKA

Jun - Ultra trail Stara planina

Trke na Staroj planini definitivno su obeležile bitke sa nezaobilaznim klekama. Nevena je prvi put trčala „kroz njih“, a ja se dobro sećam markiranja staze i pokušaja sređivanja za što lakši prolazak takmičara. Daleka, divlja, prostrana Stara planina, pruža dovoljno mogućnosti za organizaciju tri trke, različitog formata koje su simbolično nosile nazive po najpoznatijim vrhovima – Sky Trail Midžor – 19 km,

Kopren - 86 km i Ultra Trail Bratkova Strana - 122 km. Preko 160 takmičara iz deset zemalja, na četvrtom izdanju ove trke, od 3. do 5. juna trčalo je, pešačilo i istraživalo naš najduži planinski masiv uz samu granicu sa Republikom Bugarskom. Takmičari su doživeli pravu avanturu, prolazeći kroz potpuno netaknute i divlje predele najčešće na 2.000 mnnv po vrlo promenljivom vremenu i zato je potrebno pomenuti imena

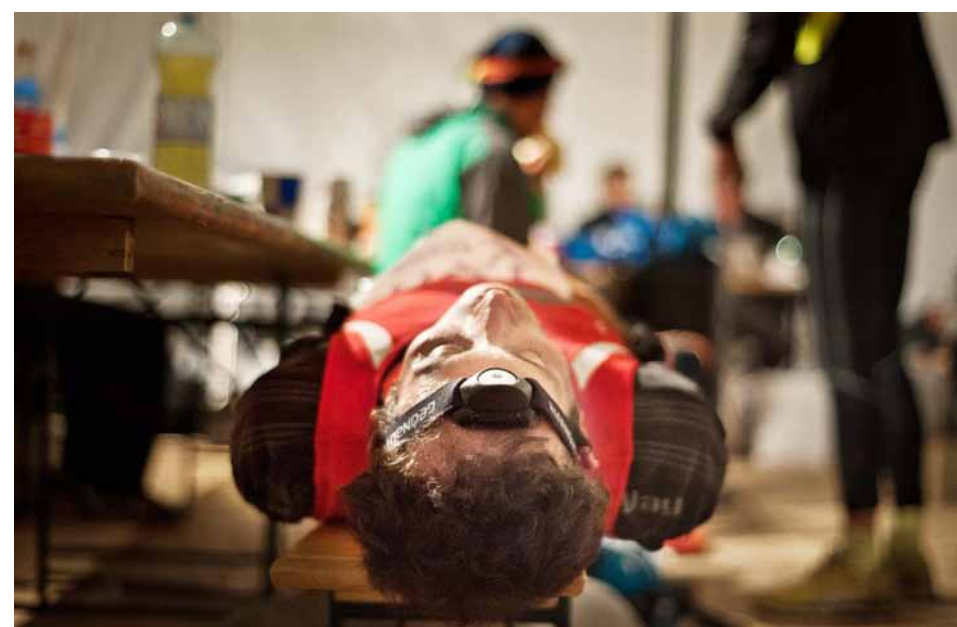

barem najbolje plasiranih.

Prvi se na cilju na trci „Midžor Sky Trail” pojavio Nikola Milanović iz Niša sa vremenom 2 h i 13 min, a samo nekoliko sekundi posle njega drugoplasirani Nikola Ilić i minut kasnije trećeplasirani Milan Stojanović. Najbolje rezultate u ženskoj konkurenciji zabeležile su Nevena Rajković sa vremenom 2 h i 36 min, drugoplasirana Sofija Arapović i trećeplasirana Ana Milosavljević. Pobjednik na trci od 86 km bio je Aleksandar Svetoslavov iz Bugarske sa vremenom od 11 sati i 18 min, drugoplasirani bio je Zoran Prekogačić, a trećeplasirani Žarko Čulibrk. Najbrža među damama bila je gošća iz Hrvatske, Mateja Blažević sa vremenom od 15 sati i 55 min, drugo mesto zauzela je Nela Lazarević, a treće Marija Sekulović. Na najdužoj distanci od 122 km trčalo se i do 30 sati, a najbrži među njima, Đorđe Dukić, svoju trku završio je za 18 sati. Kao pravo iznenađenje drugi se na cilju pojavio Filip Šulović, a nakon njega gost iz Slovačke, Ladislav Halas.

Rekord staze u ženskoj kategoriji postavila je i po treći put na ovoj distanci pobedila Tanja Stojanovski sa vremenom 22 h i 25 min. Drugoplasirana na ovoj trci bila je Ivana Stanković. Nažalost, zbog odustajanja ostalih takmičarki, nije bilo trećeplasirane. Iz godine u godinu Stara planina pokazuje svoj puni potencijal za organizaciju ultra maratona i mogućnost da može pružiti još puno više. Planina sa najvišim vrhom Midžorom, Zavojskim jezerom, kamenim selom Gostuša, crkvom u pećini, brojnim pećinama, kanjonima i čistim rekama, vrlo ukusnom hranom i lokalnim specijalitetima pruža puno mogućnosti da provedete i mesec dana i da svakog dana osetite, otkrijete, probate i doživite novo iskustvo. Više informacija uskoro će se naći na sajtu www.ultrakleka.com koji pripremamo posebno za najzbuljiviju ultru u Srbiji. Zahvaljujemo se Turističkoj organizaciji opštine Knjaževac na podršci, hotelu „Stara planina”, planinarskom domu „Šum” i Parku prirode „Stara planina”.

VERTIKALNI

Jul – Prokletije VKm

„Vertikalnom kilometru“ na Prokletijama saznalo se da će se održati mesec dana pred sam događaj. Svakako je trka najavljena još u decembru 2015. ali je bilo napomenuto da će joj konkurencija biti „Besna kobilica SkyRace“. No, NP

„Prokletije“ se potrudio da najatraktivniji planinski masiv Balkana bude domaćin trke bukirane za jul u okviru Skyrunning lige Srbije za 2016. godinu.

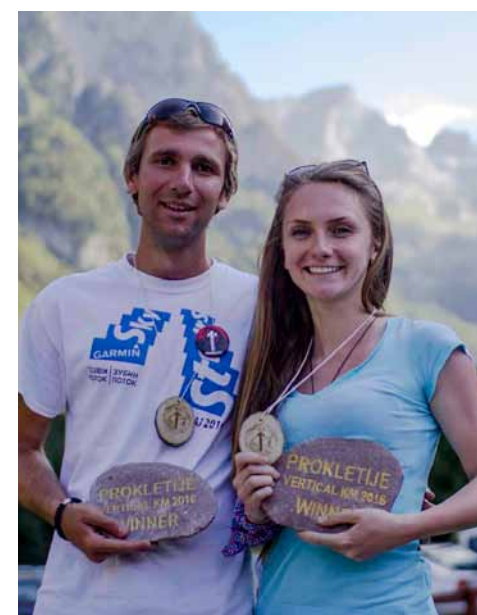
To nije sprečilo 60 takmičara iz nekoliko zemalja da 9. jula iz doline Grbalje, oprobaju svoje veštine,

snagu i volju na tri kilometra staze uz 1.000 m uspona do podnožja Karanfila. I potpuno očekivano, moja sagovornica kaže, da je ova planina na nju ostavila najjači utisak. Njen prvi „Vertical“, a zauzela je prvo mesto i odnela pobjedu sa vremenom od 56 minuta. Najbolji u muškoj kategoriji bio je Dušan Bazić sa vremenom 40 minuta.

Nemoguće je doći na Prokletije, a ne krenuti ka Severnom vrhu Karanfila, Očnjaku ili prošetati do Talijanke, Popadije i Volušnice. Za ljubitelje jezera tu

su Plavsko i prelepo Hridsko jezero - „jezero sreće“ na skoro 2.000 mnv. Najuporniji mogu se uputiti i ka Đeravici, prolazeći kroz živopisne predele sa brojnim jezerima do visine 2.656 mnv. Promenićete svoje mišljenje o planinama nakon Prokletija, to je sigurno. Nevena se seća snega na 2.000 mnv usred avgusta i to kada ulazite u cilj uz doček najpozitivnijih skajranera, prelepog cveća koje raste na toj visini i to iz kamena. To je mesto gde je probala najukusnije jagode i borovnice.

AVGUST BEZ GRANICA

Šarplaninski Sky Race

Avgust mesec obeležio je „Sky Race“ u Nacionalnom parku „Šar planina“, na stazi koja preko najviših vrhova povezuje Makedoniju i Kosovo i Metohiju. Jedna od najtežih i najsurovijih staza za planinsko trčanje na Balkanu duga je 33 km uz 2.650 m visinske razlike. Ove godine trka je startovala iz Starog sela u Makedoniji, preko vrhova Ljuboten (2.499 mnnv), Livadičkog vrha (2.490 mnnv) i Piribrega (2.525 mnnv) do cilja koji je bio u Štrpcu. Na ovoj trci osetio se pravi duh skajraninga i trčanje od zemlje do neba, gde je samo 50% od ukupno 90 takmičara, uspeo da završi trku u limitu. Ne treba se šaliti sa Šar planinom, nepredvidivom, sa surovim vrhovima, brojnim ledničkim jezerima, bogatom florom i još zanimljivijom faunom - ko ima malo više sreće tamo još uvek može videti medveda, risa i divokoze.

Naši takmičari su imali sreće da završe trku i to najbrzi Kristijan Stošić sa vremenom i novim rekordom od 4 sata, 15 minuta i sekunda. Drugo mesto zauzeo je Dušan Bazić, a treće Nikola Ilić. Na ovoj najtežoj trci koju je ikada istrčala, Nevena je bila drugoplasirana i pohvalila izuzetan uspeh takmičarke iz Makedonije, Meri Mirčeske, koja je ostvarila fantastično vreme od 5 sati, 15 minuta i 54 sekunde, što je skoro sat vremena brže

od prošlogodišnjeg rekorda staze. Treće mesto zauzela je Marina Nikolić, prošlogodišnja pobednica na trci. Preporuka za obilazak okoline pored Livadičkog jezera, je svakako Veliko Jažinačko jezero, ledničko jezero u cirku na oko 1.850 mnnv. Ime je dobilo po selu Jažince u čijoj se blizini nalazi. Izuzetno hladna, bistra i providna skoro do dna voda ovog jezera, dostiže dubinu od pet, pa čak po nekih 12 m. Par sati šetnje kroz četinarsku šumu, pored Titove kućice uz puno borovnica, dalje uskom stazicom koja prelazi u „plivanje“ kroz velike kamene blokove vodi pravo do jezera. Tamo vam preostaje da uživate u „gorskim očima“, prošetate obalom jezera i zahvalite se prirodi na maštovitosti. „Verige sveta“ svakako kriju mnogobrojne kutke namenjene samo naupornijim zaljubljenicima u divlju prirodu i avanturu, a grad-muzej Prizren koji je u blizini Nacionalnog parka može upotpuniti doživljaj zainteresovanim za kulturno-istorijske spomenike i bogatu istoriju ovog kraja.

Zahvaljujemo se opštini Štrpce i Kancelariji za Kosovo i Metohiju koje su nam pomogle u organizaciji vrlo zahtevne trke. Posebno se zahvaljujemo NVO „Beli vuk“, kao i bratskom udruženju TREX iz Makedonije, koji su preuzeli deo organizacije sa južne strane Šarplanine.

SVE BOJE SEPTEMBRA

Tara Grab SkyTrail & UltraSkyMaraton

Došao je i septembar i odlazak u kanjon Tare i kamp Grab u vreme kada je, kako kaže Dimitrije Vujanović, jedan od vlasnika kampa, najlepše biti i uživati u jesenjim sunčanim jutrima, bojama i zvucima prirode. Kan-

jon reke Tare uvršten je na listu „Čovek i biosfera“, a 1980. godine u sklopu Nacionalnog parka „Durmitor“ reka i kanjon proglašeni su za „Svetsku baštinu prirodnih dobara UNESCO-a“. Danas se nalazi u sklopu novoproglašenog Regionalnog parka prirode „Piva“. Najdublji kanjon Evrope dubine oko 1.300 m, drugi u svetu, ugostio je oko 90 takmičara iz pet zemalja na stazama dužine 33 i 45 km. Start iz kampa Grab kroz najlepše predele Pivske planine, preko vidikovaca Maričine grede, Sokoline, obodom kanjona, kroz vrtače, preko Crkvičkog polja, ponovo nazad u kamp, u oazu mira i čistote. Dodatan izazov za trkače bio je snalaženje na stazama, mnogi su pokušavali da „sami kreiraju svoj put“, neki su boljom orijentacijom uspeali da ostvare najbolja vremena i popnu se na postolja. Sa svojim iskustvom Nevena kaže da koliko god da ste fizički spremni ako niste dovoljno skoncentrisani i ne pratite pažljivo markacije to će vas koštati visokog plasmana. Morate voditi računa o svemu. Ona je na ovoj trci pomerila svoje granice i prvi put istrčala trku od 45 km i to sa osmehom među prvih deset muškaraca, kroz cilj prošla za 5 sati i 13 minuta. Drugoplasirana na trci bila je Ana Milosavljević iz Beograda, dok je treće mesto zauzela Sanja Kavaz iz tima „Jahorina ultra trail“. Nikoli Iliću je trebalo mnogo manje vremena, tačnije 4 sata i 21 minut, da u muškoj kategoriji zauzme prvo mesto. Drugoplasirani i trećeplasirani, proslavili su se na ovoj trci po upoznavanju okoline i „istraživanju prečica“, a zovu se Dušan Bazić sa Kopaonika i Aleksandar Štajfer, trkač iz Čelareva. Najbolji rezultat na stazi od 33 km kod muškaraca, ostvario je Damjan Gatarić iz ARK „Fruške gore“ sa vremenom od 4 sata i 10 minuta. Drugo mesto zauzeo je Milan Stupar iz AK „Sloboda“ Novi Grad, dok je trećeplasirani bio Dejan Nikolić takođe član ARK „Fruške gore“. U ženskoj konkurenciji Miluša Bošković iz Crne gore je pobedila istrčavši stazu za 4 sata, 32 minuta i 16 sekundi. Sekund brže nego drugoplasirana Dragana Kurtović iz „Serbia running project“-a, dok je treće mesto na postolju zauzela Milica Bajković iz Beograda. Slažemo se da su pogled sa vrhova na kanjon Tare i relaksacija pored reke nakon trke definitivno zaštitni znak ove trke. Ovde ne smete propustiti najtraženiju avanturu zvanu rafting, po kome je ovaj kraj i svetski poznat. Smatrajte da obavezno morate popiti vodu iz Tare, a verujte - pitka je celim svojim

tokom. Dok ste u Crnoj Gori posetite Durmitor, Bobotov kuk ili u povratku za Srbiju preko Foče, ne propustite Višegrad - „Na Drini ćupriju“ i Andrićgrad. Posebno se zahvaljujemo kampu Grab i agenciji Anitra iz Nikšića na partnerstvu u organizaciji ove trke.

Svaka od ovih trka ima svoj šarm i nešto zbog čega je posebna i po čemu je pamtimo. Nevena će Taru sigurno pamtiti po tome što je prvi put doživela da negde na polovini trke, na 22. kilometru trkač svom snagom pokušava da bude brži od nje i bukvalno beži kao da je video medveda. Nevena ipak podseća na atomskog mrava. Sigurne smo da svako od trkača ima svoju priču i svoj film u glavi, koji se premotava nakon trka, pogleda se još po koji put nakon povratka kući i uvek pusti ponovo kao dopuna pozitivne energije.

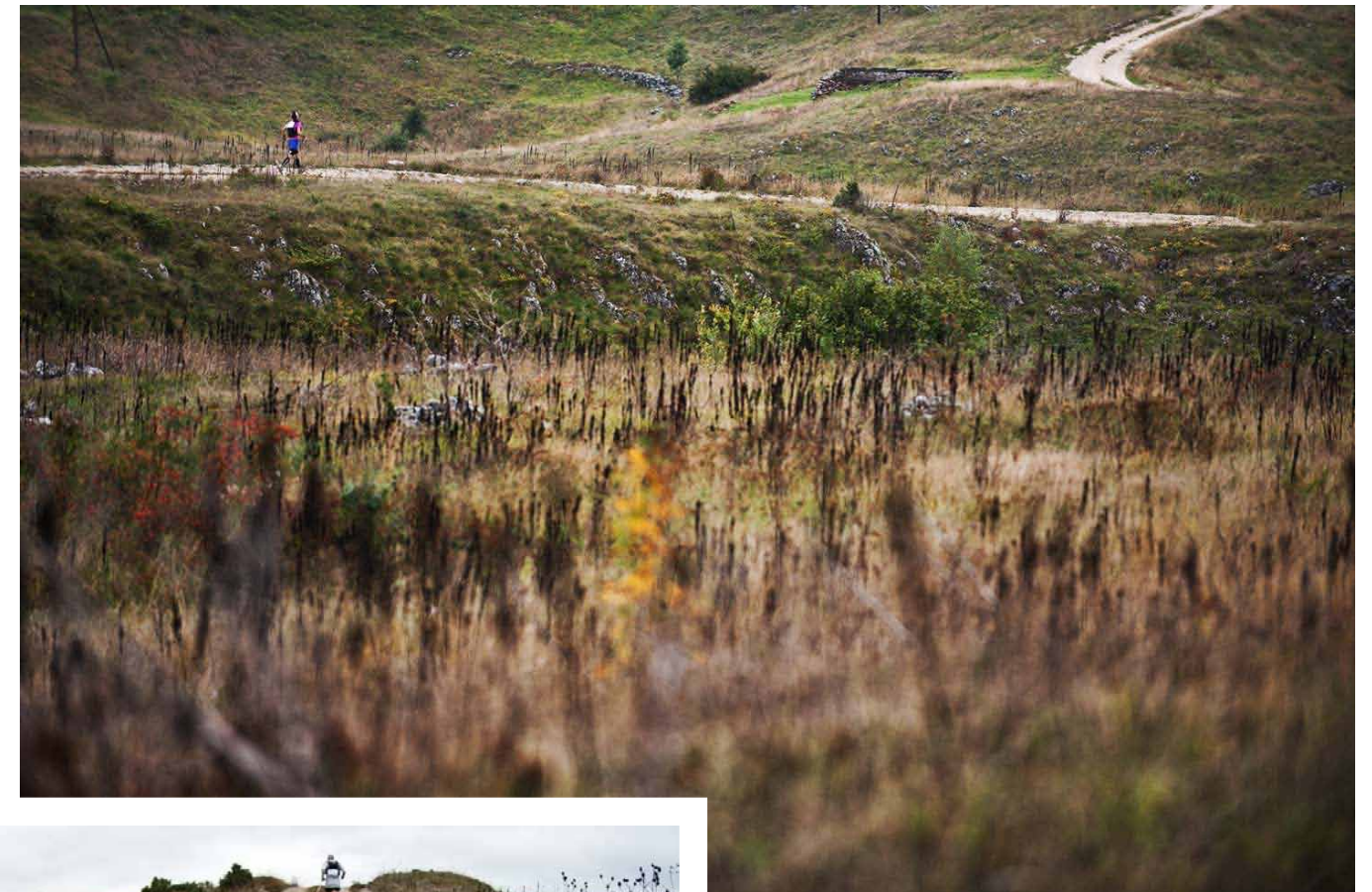
Na kraju, pored ovako uzbudljivog leta, od planine, do kanjona, od zemlje do neba... pitam se postoji li osoba koju ovakvi predeli

neće ostaviti bez daha, sama priroda koja vas izaziva da osetite svu njenu snagu i moć, ali i da otkrijete svoju? Možda postoje oni koji su pronašli svoju pravu prirodu i ostali koji se traže u drugim zadovoljstvima... Nevenu privlače nepoznati i nesvakidašnji predeli kroz koje trči, velike nadmorske visine koje se moraju preći i oblaci među kojima se trči, koji kada ste na vrhu stvaraju poseban osećaj koji se ne može opisati rečima. Citiraću je: „Kada jednom kreneš na ovakav vid trka, mislim da se više nikada nećeš zaustaviti. Bar je tako bilo u mom slučaju. Ja uvek sa nestrpljenjem iščekujem svaku narednu

trku. Pozitivna energija koja vlada među trkačima, organizatorima i volonterima je motivacionog karaktera za mene. Ovoliko pozitivnih i nasmejanih ljudi možete videti samo na ovakvim trkama. To je bio moj razlog zašto nisam želela da propustim nijednu trku ove godine. Takođe su mi skyrunning trke pomogle da ojačam i fizički, a i psihički. Pomerila sam mnoge granice. A definitivno najvrednija nagrada koja se osvaja na skajraning trkama je poznanstvo sa divnim ljudima. Ono nema cenu. Najkvalitetnije proveden vikend je vikend sa skajraningom - priroda, planine, kampovanje, druženje, poznanstva, trčanje... I najviše volim jutro posle trke, kao ovo sada pored Tare... Probudim se odmorna, kao da nisam ni trčala - planina je to!”

Vidimo se na „Sokolovom putu“, nema opravdanih izostanaka - 15. oktobar 2016. - Suva planina.

JELENA TODOROVIĆ

Trka od 126 sati

Tridesetjednogodišnja ultramaratonka iz Beograda, **Marina Nikolić**, rekreativnim trčanjem bavi se svega dve i po godine, a već iza sebe ima 15-ak **ultramaratona**...

PREMIJER

Marina Nikolić je tridesetjednogodišnja ultramaratonka iz Beograda. Rekreativnim trčanjem se bavi svega dve i po godine, pa je veoma ponosna na sve svoje završene ultramaratone, kako planinske, tako i asfaltne, a bilo ih je 15-ak preko 100 kilometara za ovo kratko vreme. Najveći uspeh koji je ostvarila je učešće na trci „4K“, koju je završila za malo više od 126 sati, među 309 finišera (od 734 učesnika), kao petoplasirana u ženskoj konkurenciji.

Otkud ti u planinskom sportu a dete si velegrada?

- Kao devojčica i tinejdžerka jedva sam čekala letnje raspuste koje sam vezivala isključivo za letovanje na moru. Nikada me planine nisu privlačile, mada sam im se divila kada, na putu do mora, kroz prozor autobusa bacim pogled na vrhove Crne Gore. U to vreme, nikada ne bih menjala dan svog letovanja za

šetnju planinskim krajevima. Sa 28 godina počela sam da se bavim trčanjem i put me je odveo na trku na Durmitoru. Malo je reći da sam se zaljubila i poževela da zauvek ostanem tu...

Kako uspevaš da radiš treninge kad nemaš planine?

- Iako je mnogo završenih planinskih trka upisano u moju biografiju, mislim da još uvek nisam dovoljno upoznala sebe i naučila kako da se za planinsku trku pripremim. Prošle godine sam slobodno vreme provodila trenirajući na Avali, nadajući se da ću bar delimično uspeti da nadoknadim nedostatak priprema na visokim planinama. Ove godine, ipak, rešila sam da treninge trčanja svedem na minimum, i uz učešće na par kraćih trka, kondiciju sam održavala na treninzima spinninga koje vodim, a uz to sam dodala i redovne treninge snage. Pokazalo se da sam ove godine značajno od-

mornija, „jača“ na usponima tokom trka, a najbolje od svega je što me ni jedna povreda nije dočekala.

Ukratko nam opiši trku 4KVDA, organizacija, dužina, predeli, concept, visina kotizacije?

- Trka „4K Alpine Endurance Trail Valle D'Aosta“, ili kraće „4KVDA“ je trka izdržljivosti, u dolini Aosta u Italiji, dužine 350 kilometara. Jedna od najspektakularnijih i najtežih trka na svetu vodi trkače kroz veličanstvene Alpe, ispod čuvenih najviših vrhova: Monblan, Materhorn, Monte Rosa i Gran Paradiso. Upravo je to, osim dužine trke, ono što nosi težinu trke, jer staza većim delom vodi trkače na visine preko 2.500 metara, pa sve do 3.300 metara. Ukupna visinska razlika sa kojom trkači moraju da se suoče je čak 26.500 m. Vremenski limit u kom je bilo potrebno završiti trku je 155 sati, koji je naknadno, odlukom organizatora, produžen na 159 sati.

Ove godine, od 3. do 10. septembra, održano je prvo izdanje ove trke, sa startom i ciljem u mestu Cogne, i mogu reći da su organizatori, bez obzira na sve moje sumnje pre početka trke, pokupili sve simpatije.

Kotizacija je za naše uslove visoka, čak 550 evra. Zahvalila bih se kompaniji „NIL DATA COMMUNICATIONS“ koja mi je obezbedila učešće na trci, kao i SP „Lasta“ koja je meni i mojim prijateljima, koji su takođe učestvovali na trci, Damiru Bubiću i Vladimiru Paniću, obezbedila autobuske karte.

Da li znaš zašto postoji toliki jaz između TOR-a i 4KVDA trke? To naravno nema veze sa vama i ne obezvređuje uspeh trkača na obe trke ali se oseća na svetskoj trail pozornici...

- Ono što sam načula u razgovoru sa prijateljima Italijanima je da su žitelji iz doline Aosta, gde se trke i održavaju, nezadovoljni odlukom da se trka „4K“ finansira iz budžeta, dok je trka „TDG“ u „privatnoj“ organizaciji. Sve mi to miriše da je finansijski momenat, kao i obično, razlog jaza između ove dve trke. Ništa drugo ne bih znala da kažem, sem da se nadam da će taj jaz nestati, a da se nijedna trka ne ugasi. Prošle godine učestvovala sam na trci „Tor des Geants“, a to učešće želela sam da ponovim i ove godine. Kako nismo „izvučeni“ za trku, druga opcija je bila trka „4K“ za koju sam mislila da će biti samo loša kopija već poznate trke „TDG“. Koliko sam upućena, zbog veće bezbednosti trkača, donešena je odluka da se, u organizaciji pokrajine dolina Aosta, napravi nova trka, „4K“. Ako mene pitate, da li samo zato što je prvo izdanje trke, pozitivnije utiske donosim sa ovogodišnjeg učešća, a moram priznati da sam se znatno bezbednije osećala uz GPS uređaj koji smo ove godine bili u obavezi da nosimo tokom cele trke, kao i da sam ga i sama više puta aktivirala obraćajući se za pomoć organizatoru.

Kako se snalaziš sa sponzorima i medijima?

- Iskrena da budem, ne zna se broj molbi za sponzorstvo koje smo Vlada, Damir i ja uputili na adrese

raznih kompanija, ali dobili smo minimalan broj odgovora, uglavnom od poznanika i prijatelja, kojima se od srca zahvaljujemo. Takođe, veliku zahvalnost dugujemo i sajtu www.nasbiro.com, koji je našu avanturu pratio od starta do cilja.

Kako si se hranila tokom trke i koliko si spavala?

- Kada su u pitanju trke koje traju više od 24 h, zaista nemam određen režim ishrane. Kao i prošle godine, najviše mi je prijala bistra, vruća, slana supa, u koju bih ubacila dosta sira - parmezana i fontine (sir iz doline Aosta), a i belo grožđe. Pojela sam, mislim trećeg dana trke, dva sendviča i malo salate. Na ovakvim trkama je

i odmor veoma bitan, kratke pauze i san. Međutim, zbog problema sa cirkulacijom i jakih bolova, uspevala sam da odspavam svega dva sata za svih 126 sati učešća na trci.

Kakav utisak su tvoje kolege trkači ostavili na stazi?

- Za višednevne planinske trke karakteristično je da trkači međusobno jedni drugima pomažu. Desetine trkača koji su spavali pored staze sam probudila i zamolila da nastave dalje kako se ne bi smrzli na hladnim stenama. Tokom trke imala sam nesebičnu pomoć trkača Dioga iz Portugalijske. Naravno, uvek postoje izuzeci, ali o lošim iskustvima ne bih govorila ovog puta.

Svi znamo da većina elitnih trkača ima kompletnu logistiku na stazi, kako to izgleda?

- Većina trkača, ne samo elitnih, tokom trke ima pratnju, odnosno jednog ili više pratilaca koji ga

dočekuju na svakoj većoj kontrolnoj stanici. Ekipe iz Srbije, Damir, Vlada i ja, bila je bez pratnje. Naravno da bi nam mnogo olakšalo da nas dočeka neko ko će nam spremati suhu gar-derobu, doneti hranu, uputiti koju

reč podrške, osušiti patike, pa čak i zavezati pertle, možda izmasirati, prepakovati stvari u rancu, ali smatram da nije neophodno. Činjenica da sam uspela bez pratnje da završim trku, to i dokazuje. Volonteri su zaista veoma ljubazni i potpuno svesni koliko su trkači nakon par dana trčanja umorni, pospani i razdražljivi, tako da u mnogo čemu uspevaju da zamene pratioce.

Koji su tehnički najteži delovi staze?

- Najteži delovi staze, po mom mišljenju, jesu uspon na Col Fenetre, takođe i spust, kao i na Col de la Crosatie i spust sa Malatre. Možda je bilo i težih delova, ali pamtim da sam se ovde najviše uplašila, a samim tim i najbolje upamtila te delove staze.

Znamo svi koliko ovakve trke utiču na zdravlje trkača. Kako si se osećala za vreme trke, da li si imala nekih ozbiljnih problema?

- Osim problema sa halucinacijama, naročito tokom noći, usled nemogućnosti da se naspavam, temperature koja me je pratila čak četiri dana, i bola u kolenima, rekla bih normalnog nakon onakvih nizbrdica, nisam imala nikakvih većih problema.

A Damir i Vlada? Kakav je vaš odnos pre, za vreme i posle trke? Kako ste se uopšte okupili, ko je bio inicijator?

- Moram naglasiti da su Damir i Vlada, iako nisu uspeli da završe trku, dali sve od sebe. Vlada je nakon nevremena koje nas je dočekalo druge noći, posle 120 kilometara odlučio da završi trku, dok je Damir imao velikih problema na usponu nakon 180 kilometara. Što se tiče njihovih prijava za trku, verujem da ih je moje prošlogodišnje učešće podstaklo da razmišljaju u tom pravcu. Obojica su, kao i ja, veliki zaljubljenici u planine, pa su, uz moje minimalno nagovaranje, odlučili da ove godine krenu sa mnom. Iako živimo u različitim gradovima, mislim da nas to neće sprečiti da nastavimo intenzivnije druženje koje je započeto prijavom na ovu

Hvala...

Veliku zahvalnost bih uputila: NIL „DATA COMMUNICATIONS“, SP „LASTA“, NASBIRO.COM, SKYRUNNING SERBIA, ŠAŠAVI ULTRAŠI, I naravno svim svojim prijateljima koji su danima i noćima pratili moje kretanje na stazi.

trku, a koja nas je svakako povezala još jače.

Zbog čega ti je trebala ta „glupost“ sa rancem? Zbog euforije finiširanja, neverovatne iscrpljenosti i nespavanja? Nešto treće? Svi znamo da si imala dosta sreće sa odlukom sudija

- Ranac... Ne znam ni sama koliko puta sam pokušala da odgovorim na to pitanje, ni da li dajem ispravne odgovore, jer prvo samoj sebi nisam uspela da objasnim tu situaciju. U meni je u tom momentu proradio takmičarski duh, tačnije 40 kilometara pre tog trenutka. Misleći da je finiš „ispred nosa“, skinula sam ranac ne razmišljajući da će to imati po-

sledice. Ispostavilo se da je do cilja ostalo još čitavih pet kilometara, ali nisam imala nameru da se vratim po ranac. Kada sam već shvatila da ću možda biti diskvalifikovana, nasmejala sam se i potrčala još jače... Jer... Da li je uopšte važno šta tamo negde piše, nakon 350 kilometara i 126 sati? Ja znam da sam tih pet dana provela na stazi, organizatori znaju, vi znate, a šta će se posle ulaska u cilj dogoditi, zaista mi nije bilo važno. Ponosno mogu reći da je ova Srпкиnja pokupila simpatije meštana, volontera i organizatora, te sam umesto diskvalifikacije dobila samo četiri kaznena sata.

Kako vidiš Srbiju kao potencijal za trail trke? I kako vidiš generalno naše trkače u budućnosti na svetskoj sceni?

- Otkako sam počela da se trčim trke u Evropi i upoznala mnogo trkača iz raznih zemalja sveta, neprestano dobijam pitanja vezana za trail trke u našoj zemlji. Uglavnom ih uvek uputim na sajt Skyrunning Serbia, mada mislim da bi i njihove trke trebalo popularizovati. Srbija ima veliki potencijal, ali je u Srbiji veoma malo ljudi koji bi se pozabavili ozbiljnijom organizacijom trka, a još manje onih koji bi to finansijski podržali (potencijalni sponzori).

Što se tiče trkača iz Srbije, smatram da su se mnogi na svetskoj sceni jako dobro plasirali s obzirom na nemogućnost priprema, slabiju finansijsku situaciju, lošu, odnosno nikakvu podršku države, ili nadležnih institucija.

Kakvi su vaši planovi?

- Plan za naredni period do nedavno je bilo učešće na EVROPSKOM PRVENSTVU U ULTRAMARATONU NA 24h, koje se krajem oktobra održava u Francuskoj. Međutim, kao zaljubljenika u planine, a nakon trke sa koje sam se vratila prepuna emocija, moram priznati da me trčanje u krug ni malo ne privlači. Još uvek nisam donela odluku da li ću otići sa reprezentacijom ili ne. Što se tiče naredne godine, u planu su prijave za „Western States Endurance Run“, „Spartathlon“ i, naravno, ponovo „4K“, pa se nadam da ću imati sreće prilikom „izvlačenja“ trkača. ■

MEHOVI

MARKET

MEHOVI za vodu

*Predstavljamo vam odabrane
modele među kojima ćete sigurno
pronaći nešto za sebe*

MEHOVI ZA VODU

Geigerrig Hydration Engine

Okvirna cena: 31 - 41 €

Dobre osobine: Tanki profil, relativno lak, jednostavan za punjenje, dobro podnosi pranje deterdžentom.

Loše osobine: Skup, nema podeoke za nivo tečnosti.

Težina: 166 g

Zapremina: 2 l, 3 l

Ukus plastike: Ne

Pranje deterdžentom: Da

CamelBak Antidote Reservoir

Okvirna cena: 23 - 30 €

Dobre osobine: Lak za punjenje, veliki čep za punjenje, jeftin, uzak profil, kompatibilan sa većinom ranaca.

Loše osobine: Teže se čisti.

Težina: 175 g

Zapremina: 1,5 l, 2 l, 3 l

Ukus plastike: Da

Pranje deterdžentom: Ne

MSR DromLite Bags

Okvirna cena: 20 - 29 €

Dobre osobine: Lako se pakuje, izdržljiv je i ima puno dodatka.

Loše osobine: Težak je, šireg je profila, nije kompatibilan sa drugim brendovima.

Težina: 196 g (2 l)

Zapremina: 2 l, 4 l, 6 l

Ukus plastike: Da

Pranje deterdžentom: Ne

Hydrapak Shape-Shift Reservoir

Okvirna cena: 30 €

Dobre osobine: Lagan, ima ziper za zatezanje (smanjivanje bučkanja vode), može se prati deterdžentom, kompatibilan sa ostalim brendovima.

Loše osobine: Zatvarač nije najbolje pričvršćen

Težina: 137 g

Zapremina: 2 l, 3 l

Ukus plastike: Da

Pranje deterdžentom: Da

Osprey Hydraulics LT Reservoir

Okvirna cena: 24- 27 €

Dobre osobine: Lako se puni, čisti, jeftin je.

Loše osobine: Oseća se ukus plastike.

Težina: 175 g (2,5 l)

Zapremina: 1,5 l, 2,5 l

Ukus plastike: Da

Pranje deterdžentom: Da

Platypus Big Zip LP

Okvirna cena: 31- 33 €

Dobre osobine: Od deblje je plastike pa se teže buši, nema plastičan ukus, pristaje kod većine ostalih brendova.

Loše osobine: Nešto šireg profila, teže je povući vodu.

Težina: 177 g

Zapremina: 1,5 l, 2 l, 3 l

Ukus plastike: Ne

Pranje deterdžentom: Ne

PRAŠUMA PERUĆICA

Čarobnica pod Magličem

Planinari **PK „Pobeda“, Beograd**, uživali su u čarima Maglića, i posebno prašume Perućice...

Priča o prašumi Perućici je neizostavno vezana za Maglič, taj izazovan i posebno atraktivan vrh, ne samo zbog svojih zavidnih 2.368 m visine, već posebno zbog više planinarima dostupnih i privlačnih pravaca za penjanje. Ovde je posebno reč o prašumi Perućici, čarobnom prostoru u koji se retko ulazi.

Meni je uvek posebno drago penjanje Maglića sa Prijedora, kao uvertira za ostale doživljaje. Ovaj put je poseban izazov bio prašumski prostor pod ovim vrhom, što se od Maglića pruža duž doline reke Perućice, koja se nedaleko od Tjentišta uliva u Sutjesku. Dva grebena su ivične granice cen-

tralnog prašumskog prostora, greben između Perućice i Suhe i greben na kome je vidikovac Dragoš sedlo, ali gde prašuma ne prestaje, već je praktično sve do Tjentišta.

Ovde je reč o akciji koju sam izveo vodeći grupu Planinarskog kuba „Pobeda“ iz Beograda, u periodu od 2. do 4. septembra, kada su dve grupe ovog kluba popele Maglič iz različitih pravaca - moja grupa penjući ovaj vrh sa Prijedora i sa silaskom na Trnovačko jezero, te druga grupa koju je vodio Zoran Kovljenić, koja je vrh popela iz pravca navedenog jezera, gde su kampovali.

Poseban motiv moje akcije je bila prašuma Perućica, uz silazak pod vodopad Skakavac, i pod njega sam se spustio 4. septembra. Sa tim ciljem smo kampovali na Prijedoru, na kraju grebena između Perućice i Suhe, neposredno pod Magličem, a na ivici prašume.

Maglič je kao obično pokazao lice, za kratko obamotavši oko vrha i nas svoj magleni šal, po kom je prepoznatljiv. Na vrhu srećemo i planinare iz Sarajeva, koji su došli sa pravca Dernačišta, sa suprotne strane Maglića. Posebno mi je bilo drago što na vrhu srećem prijatelja Miodraga Stanića, vrsnog planinara koga sam znao sa planinarskih izveštaja, naročito atraktivnih zimskih penjanja ovog vrha. Maglič je sa njim srastao, ili

on sa Magličem, svejedno. Bio je to susret pravog čoveka na pravom mestu.

Probudivši se u noći, čuo sam krešteće krike iz dubine prašume, koje zvukove ranije nisam slušao. Koje se životinje tamo kriju, teško je na osnovu toga znati. Probudila se u noći prašuma, začavrljala i progovorila njoj znanim jezikom. Burna je noć u prašumi.

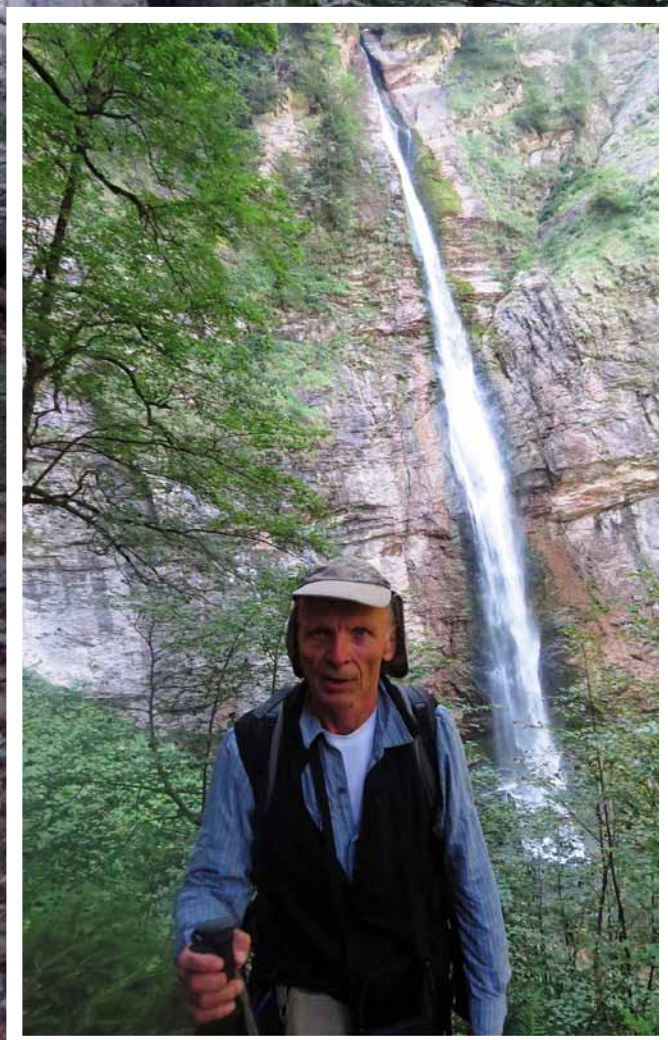
Svanuo je sunčan dan, idealan za penjanje vrho-

va, ali nama rezervisan za prašumu Perućicu, koja takođe zahteva stabilno i suvo vreme. Prašuma nam je ovaj dan u programu, a ako mogremo i nađemo ulaz, siđemo i pod vodopad Skakavac, koji pravac nema markacije. Izazov prašume stvara trepaj u organizmu, iščekuje se neobična lepota. Nije to običan dan.

Idemo grebenom između kanjona Suhe i Perućice, silaznom stazom, pa ulazimo u prašumu, prostor u kome je sve naizgled mirno. Sa grbena treba sići na najnižu tačku kanjona, preći reku, pa se popeti na Dragoš sedlo, drugu stranu prašume, gde nas čeka prevoz i spajanje

sa drugom planinarskom grupom.

Prolazak prašume je poseban doživljaj, preskaču se oborena debla koja ostaju da trunu gde padnu, tu čovek ništa u prirodi ne remeti, tako je od pamtiveka i zato je to prašuma. Okolo je visoko krupno drveće, na momente polumračni prostor, a tamo gde ima sunca, oko obraslih vodenih tokova, rastinje koje se može nazvati travama je u našoj visini. Išao sam i ranije ovim stazama, ali je prošlo dosta vremena od tada, pa sve doživljam kao otkrovenje.

Striminom obraslom šumom valja sići na najnižu tačku, tu je dno prašume i tu se prelazi prvi rečni

tok, kojih ima više. Nije to glavni rečni tok, već se on prelazi nešto kasnije. Ovde očitó životinje imaju divno skrovitište, uz bujnu šumu na širokom prostoru u koji čovek ne ulazi, osim retkog prolaza stazicom kojom idemo, kao i bogatstvo vode za napajanje. Međusobna borba za opstanak pojedinih životinja, jedino može da im remeti šumski mir.

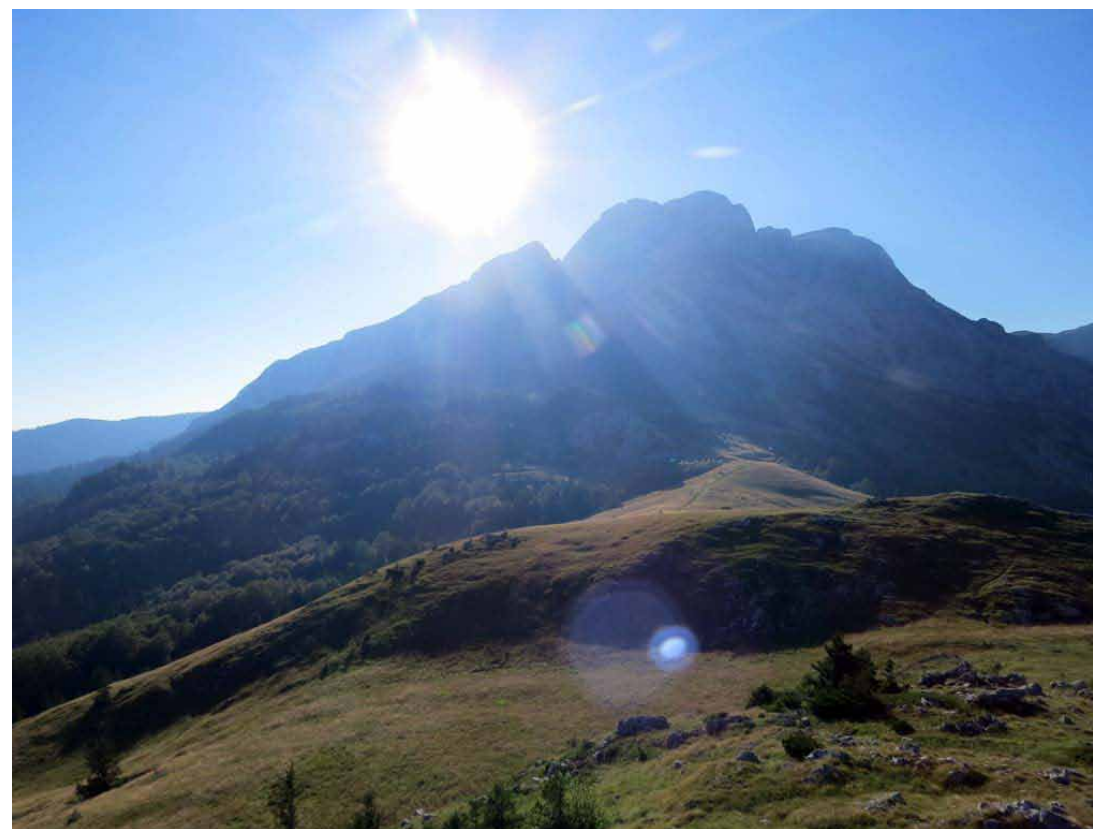
Prošli smo dno prašume, a valja naći ulaz pod vodopad. O tome stalno razmišljam. Zahvaljujući Miodragu Staniću, koga opet na pravom mestu srećemo u prašumi, ovaj put je to bilo jednostavno.

Vodopad se sakrio pod visoke stene, koje prostor prašume i rečnog toka dele na gornji i donji deo. Voda pada i obušava se u uskom i dugačkom

mlazu sa visine od 75 m, iz uzanog procepa na vrhu stena, koji je tu stvoren kao levak, samo toliko da vodu propusti.

Vodopad vide i turisti sa vidikovca Dragoš sedla, odakle se čuje njegov huk, koji nije zaglušujući kada se dođe pod njega, kako bi se to moglo očekivati. Prašuma je puna i životinjskog sveta, koji ne treba uznemiravati. Ovde vladaju jedino zakoni prirode.

Bila je ovo lepa i atraktivna planinarska tura, gde posebno mesto zauzimaju prašuma i njen vodopad. Sve to ostaje u lepom sećanju, jer doživljaj je to koji se pamti. ■

PLANINOM

*knjiga vodič,
drugo prošireno izdanje*

Autor: Tomica Delibašić

O planinama Crne Gore i Srbije, opisi planina i staza, poziv na literaturu, brojne potrebne podatke, uz deo o planinarenju uopšte, šta planinar treba da zna i na šta da obrati pažnju.

Po ceni od 1.000 dinara
Ista cena i pozećem,
a obuhvata i troškove slanja.

Više detalja o uslovima
poručivanja i kupovine:
www.tomica-planinom.com

E-mail:

tdelibasic@ptt.rs

Telefon autora:

+381(0)64-245-22-37

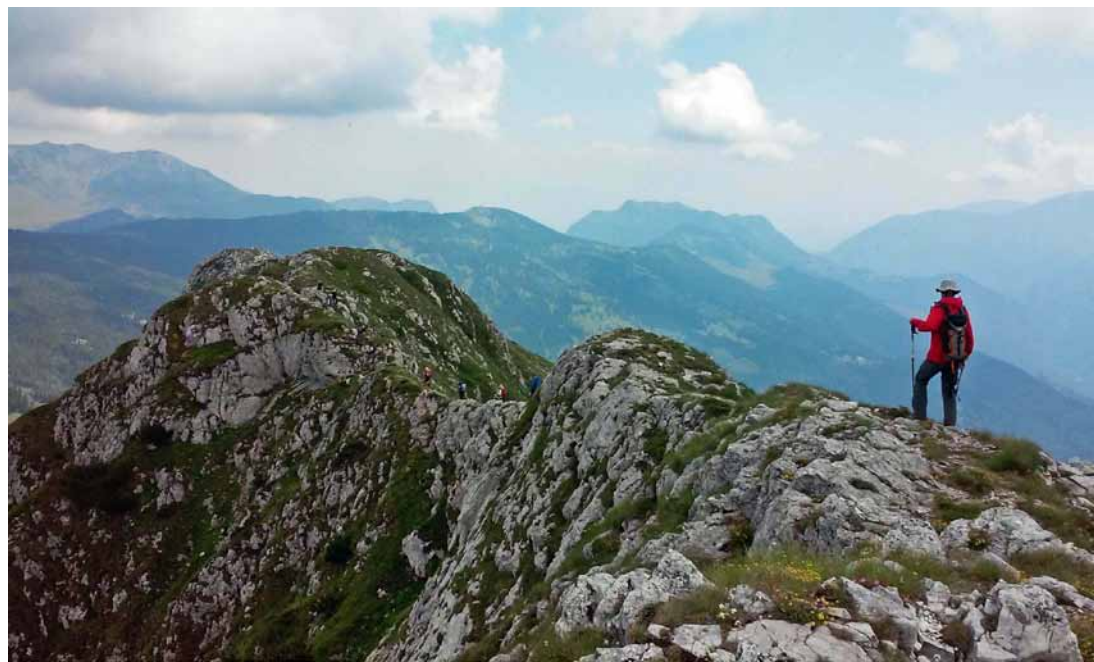
TABOR

TABOR

ŠTEDIM

Održan je Prvi međunarodni planinarski tabor „Štedim 2016“. Zadovoljni su i organizatori, a i gosti i već se raduju sledećem!

Slike na levoj strani:
Hajla;
Gore: Na vrhu
Ahmice;
Desno: Kralj Štedima
časti - tradicionalne
felja i kuruza;
Sasvim desno:
Atlijevci na taboru

U organizaciji PK „Ahmica“ i pre svega Gaše (Ervin Kalač) i Kokana (Dževdet Luboder) iz Rožaja, u periodu od 9. do 16. 7. održan je Prvi međunarodni planinarski tabor „Štedim 2016“. Tokom nedelju dana pedesetak planinara iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Finske, Hrvatske, Poljske, Slovenije i Srbije uživalo je u gostoprimstvu ljubaznih domaćina iz Rožaja, u netaknutoj prirodi visoravni Štedim i okolnih vrhova kao i Prokletija i Komova. Predstavnici Srbije su bili članovi SK „Alti“ Svetlana, Milica, Marjana i Andrija.

Baza tabora se nalazila u nekoliko katuna na visoravni Štedim. Odatle se išlo na planinarenje kako na okolne vrhove, tako i do udaljenih Komova, doline Grbaje i ka Jezerskom vrhu (Maja Jezerce). Pošto je put u izgradnji, na Štedim se još uvek može izaći samo terenskim vozilima, pa su domaćini organizovali

prijem gostiju u Rožajama i prevoz do tabora. Istim vozilima je i svakodnevno dovožena sveža hrana i po potrebi vršen prevoz do navedenih udaljenijih lokacija. Raspored izvedenih akcija tokom tabora bio je sledeći:

- 10. 7. **Rusolija** 2.381m (Kosovo) i Žljeb 2.365m (Crna Gora) - ukupno pešačenje 13 km, uspon 960 metara;
- 11. 7. **Hajla** 2.403 m (sama granica Kosova i Crne Gore) - ukupno pešačenje 18 km, uspon 1.150 m;
- 12. 7. **Vasojevića Kom** 2.461 m (Crna Gora) - ukupno pešačenje 6,5 km, uspon 715 m;
- 13. 7. **Ahmica** 2.272m (Crna Gora) - ukupno pešačenje 8 km, uspon 620 m;
- 14. 7. **Maja e Buni**, jezero Liqeni 1.800 m (Albanija) - ukupno pešačenje 11 km, uspon 790 m (dalje ka vrhu Maja Jezerce nije se moglo jer je trebala zimska oprema koju nismo imali a ponestalo je i obdanice - to

ostaje za Drugi tabor 2017. godine);

15. 7. **Volušnica** 1.870 m (Crna Gora), Talijanka 2.057 m (Albanija) i Popadija 2.032 m (Albanija) - ukupno pešačenje 11 km, uspon 1.150 m.

Posebnu čast učesnicima je ukazao gospodin Osmani, po objašnjenju domaćina, opšteprihvaćeni kralj Štedima, tako što je pripremio tradicionalni ručak gostoprimstva na albanski način koji se sastojao od falje, kuruze i pite. Opuštena, drugarska atmosfera sve vreme je pratila učesnike kao i lepo vreme. Domaćini se ne sećaju toliko vezanih sunčanih dana bez oblaka i padavina. Naime, kiša je pala tek poslednjeg popodneva kada smo se vratili iz doline Grbaje, kao da je priroda bilo žao što odlazimo.

Još jednom sve čestitke organizatorima uz želju da ovo postane tradiciionalni planinarski tabor i da se vidimo i sledeće godine.

ANDREJ NOVAKOVIĆ

Stara planina

*Uživali smo u gostoprimstvu
Stare planine - ženih visova,
šuma, vodopada i žitelja...*

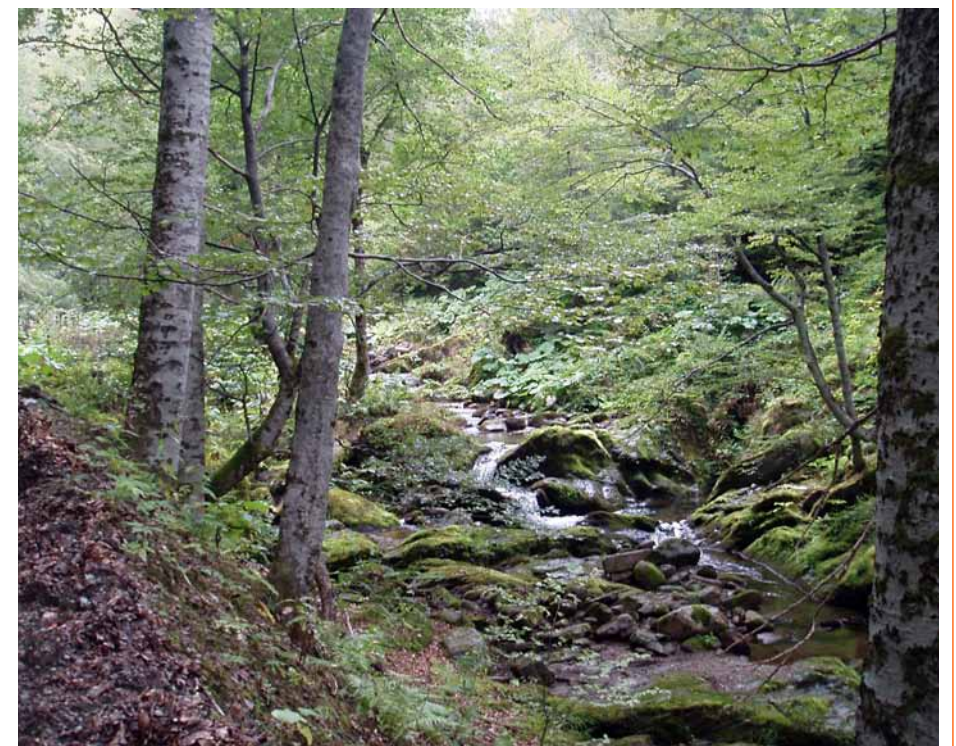

Retko koja planina u Srbiji nas je fascinirala do te mere da joj se iznova vraćamo sa željom da neke njene krajeve ponovo obiđemo i još poneke nove otkrijemo i istražimo. Reč je o Staroj planini, koja toliko pruža ljubiteljima prirode i planinarenja da je nemoguće sve to videti ni za mesec dana tumaranja po njoj. Zbog toga smo mi iz godine u godinu istraživali po neki njen delić i tako pet godina zaredom.

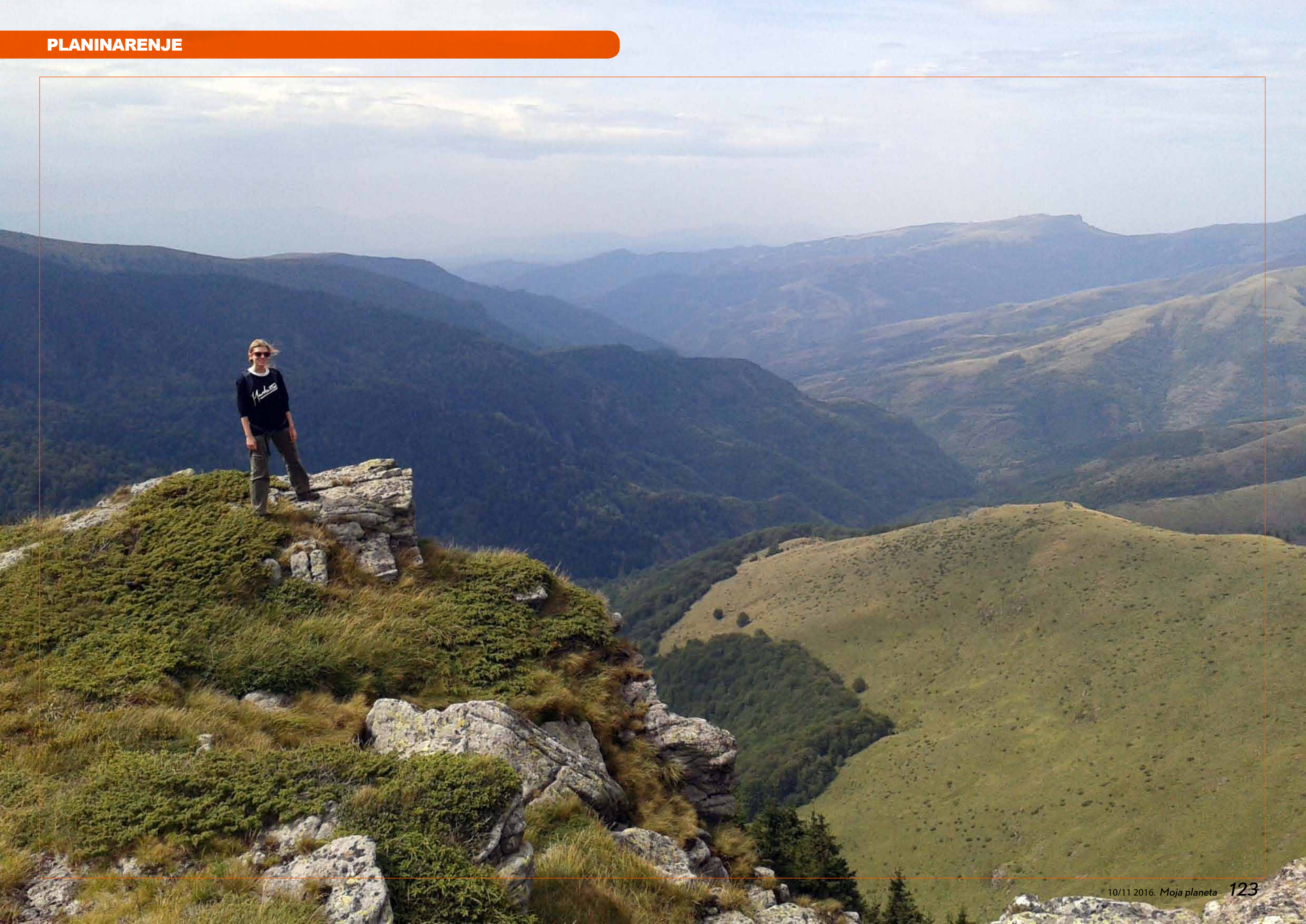
Ove godine smo rešili da posetimo neke poznate delove Stare planine koji su nas posebno oduševili prethodnih godina, kao i da vidimo nešto što nam do sad nije pošlo za rukom da savladamo zbog loših vremenskih uslova. Pa da krenemo ispočetka...

Prvog dana smo došli u Topli do, staroplaninsko selo u koje je vreme stalo pre 150 godina. Nalazi se na kraju „srpskog Kolorada“ kanjona reke Temšice. Od sela smo krenuli put gornjeg toka Javorske reke u koju se ulivaju omanji potoci sa okolnih obronaka Stare planine. Na svakom tom potoku se mogu naći po neki veći ili manji slap ili vodopad, a mi smo tog dana rešili da kompletno obiđemo „Vurnju“, lokalitet koji je prosto bajkovito satkan od smaragdno zelene boje koja potiče o mahovine, paprati i zdravca, a kroz koji prolazi Studenačka reka koja pravi tri omanja vodopada. Ekipa je bila oduševljena onim što su videli, iako su nam seljani Toplog dola rekli da nema šta da tražimo tamo. „Nema tamo šta da se vidi“, govorili su nam. Eh, njima to verovatno nije interesantno jer im je to dostupno svaki dan, pa verovatno im je i dosadilo. Ali nama, taj dan je bila prava avantura.

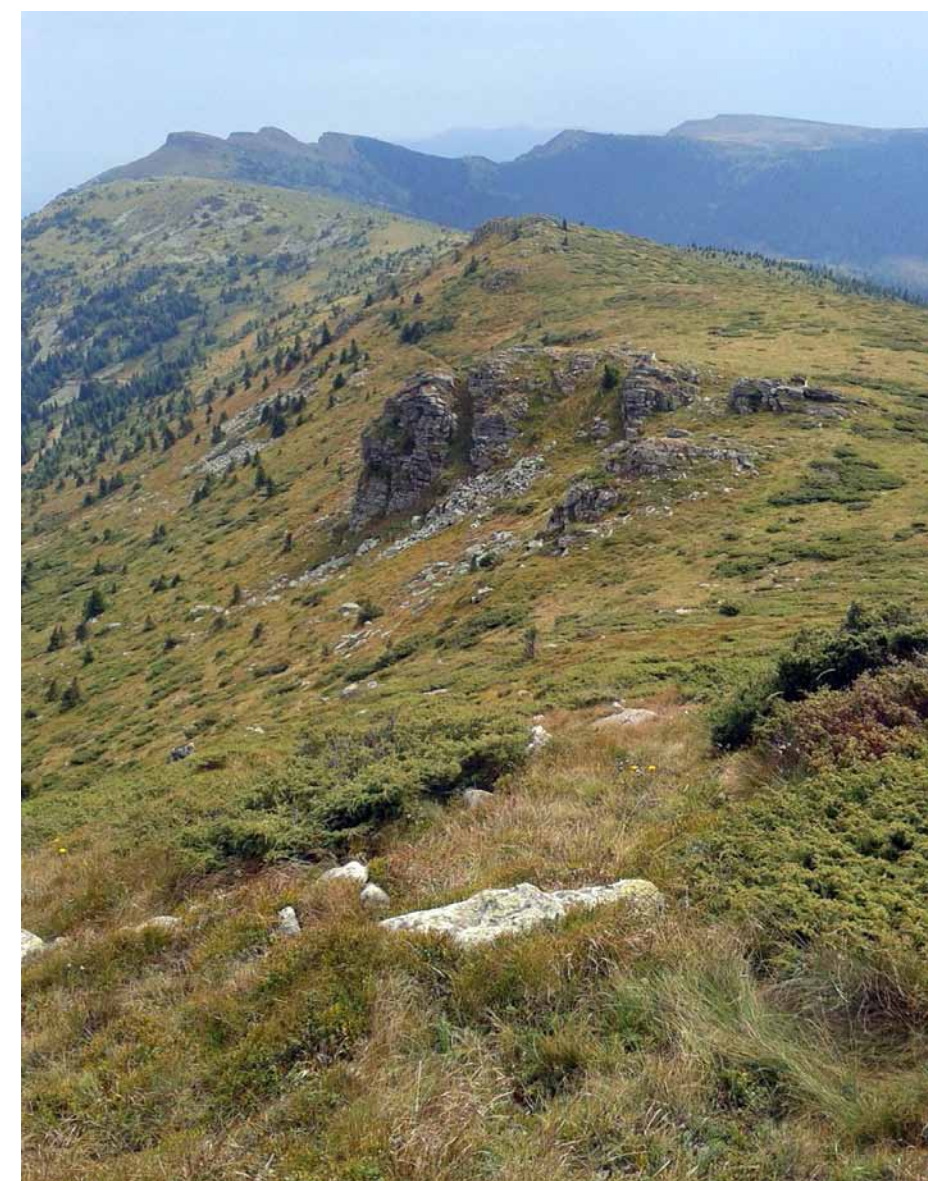
Drugog dana krenuli smo iz sela Dojkinci put Širokih luka, mesta koje predstavlja centar šumarskih aktivnosti ovoga kraja, što nije čudo jer se u okolini nalaze bukove šume gde se mogu naći i vekovna stabla. Naš

cilj tog dana je bio da prođemo kroz Dabidžin potok, jedan od najljepših potoka koji nastaje gotovo na samom vrhu Koprenskog platoa na 1.900 m n/v. Nažalost, u septembru vode u gornjem toku ima jako malo, tako da je kopranski vodopad sa svojim kaskadama nije bio reprezentativan, ali zato manje kaskade u donjem toku su imale dovoljno vode da uživamo u njima. Svim članovima ove naše družine se javila želja da vidimo ponovo ovaj kraj u „najboljem svjetlu“ u proleće kada je potok bogat vodom a samim tim i vodopadi su u najboljem izdanju.

Subota, dan za glavnu akciju ovog izleta na Staroj planini. Grupa vedra i čila krenula je rano izjutra put Arbinja, gornji tok Dojkinačke reke, karakterističnim po rečnom koritu od crvenog peščanika, brojnim manjim slapovima i virovima, a sve to ograđeno šumama smrčice. Preko Belčin dola stigli smo do poznatog

planinskog sedla „Beleđe“ gde smo sreli grupu ljudi koji su tu došli u „lov“ na pečurke kojih je u to doba zaista bilo u izobilju. Na našu sreću, u našoj šašavoj družini bilo je poznavalaca gljiva, koji su nakupili pozamašnu količinu vrganja i puhara, koje smo sa slašću pojeli za večeru.

Od Beleđa kreće uspon na Vražju glavu (1.934 m n/v) sa kojeg se lepo vidi kompletan greben Stare planine, od Srebrne glave pa do Midžora i Babinog zuba (skoro 60 km), a koji je ova naša družina, u malčice izmenjenim sastavom, prešla pre tri godine za dva i po dana. Dalje, od Vražje glave krenuli smo ka Tri Čuke (1.933 m n/v), specifičan vrh koji dominira ovim grebenom, a sastoji se, logično, od tri spojena vrha ili čuke. Kada se pređu Tri čuke nailazi se na još dve manje čuke u nizu, tako da neko sasvim opravdano može da se zapita zašto se zovu Tri Čuke kad ih ima pet. Ima nešto

magičnog u tom broju. Još na primer, po prelasku tih svih čuka nailazi se na izvoriste Dojkinačke reke koje se zove Tri Kladenca, a očito postoji više od tri kladenca na tom lokalitetu. Nakon odmora kraj jednog od kladenca na kom smo obnovili zalihe pijaće vode, krenuli smo ka Stražnoj čuki (1.772 m n/v) kroz gustu kleku koja kao neka pošast osvaja koprensku visoravan. Sa Stražne čuke puca predivan pogled na karakterističan greben Koprana (1963m n/v), podno njega na Kaca kamik, Mučibabu i tako sve do Srebrne glave, najistočnije tačke Srbije. Zbog tesnaca sa vremenom, nismo imali dovoljno vremena da obiđemo specifičan vodopad u pećini koji se nalazi u središtu Ponora. Iz daleka se vidi kako je voda izbrazdala livade na putu ka jednoj steni gde voda ponire, a gde ponovo izvire, ne mogu sa tačnošću da kažem. Od Ponora ostalo nam je još „samo“ da se spustimo do sela

Dojkinci kroz mladu borovu šumu i cilj je bio tu. Pređeno možda nešto više od 31 km, sa dosta savladanih uspona i nispona, a ono što je najbitnije, bez povreda, ali sa punim srcem i utiscima.

Poslednji dan ove naše staroplaninske ekskurzije proveli smo u obilasku sela Slavinje, čuvenih Slavinskih lonaca tj. Rosomačkog grla (nemojte Slavinjaninu reći da se lonci zovu rosomački jer ćeš odma' da dobiješ „golemo karanje“ (veliku grdnju – prim. aut.) kao i na ručku kod gospođe Ljilje, do tada samo Fejsbuk prijateljice, Beograđanke ali velike ljubiteljke sela Slavinja. Nakon ručka, spustili smo se do Pirotu i do čuvene Dag Banjice kroz koju protiče Gradašnička reka u kojoj smo se malo rashladili i opustili od veoma aktivnog produženog vikenda na Staroj planini.

Šta reći za kraj, nego Stara planino, vidimo se ponovo!

IVAN MLADENIČ

Trka u Kupusini

Peta sezona Vojvođanske treking lige startovala je 14. januara ove godine u Šidu. Do sada je održano šest kola...

jom. Blatnajvim putem kroz njive a kasnije između brojnih voćnjaka sa nedozrelim breskvama i jabukama obe staze su stigle do KT 4. Srednja staza je dalje vodila bentom ka cilju a velika ka KT 5 i selu Kupusina najblatnajvijim delom staze. Nakon KT 5 putem kroz njive se nastavilo do nasipa i cilja, planinarskog doma gde je oko 200 učesnika Tradicionalne akcije uživalo u veseloj atmosferi.

Možda ova izmenjena staza nije bila previše atraktivna - nekima se nije svidelo što je bilo mnogo asfalta, nekima je smetalo blato, a bilo je i onih kojima je zasmetalo što voće u brojnim voćnjacima kraj kojih su staze bile trasirane nije dozrelo. Sve je to Vojvodanska trekking liga uvek puna iznenađenja i novih izazova. Čestitke svima na pređenoj stazi.

ZORAN VUKMANOV

Zbog rušenja pontonskog mosta u SRP „Gornje Podunavlje“ organizator je ove godine bio primoran da izmeni trasu, kao i dužine sve tri staze trekking lige u Kupusini. No, nisu samo staze bile drugačije u odnosu na prethodne godine, promena je bilo i u vremenskim uslovima. Tmurni oblaci su doneli kišu i svežije vreme a sa kišom je stiglo i blato na stazi.

Rezultati 5. kola VTL

Organizator: ŽPK „Dr Radivoj Simonović“, Sombor
Broj učesnika: 76

Pobednik na velikoj stazi je **Ratko Maksimović** iz PSK „Kopaonik“, Beograd, ispred **Edvarda Halasa** iz PK „Spartak“, Subotica, i **Zorana Markovića** iz PSD „Železničar“, Novi Sad. Kod žena, **Jamanta Šafran** iz ARK „Tron“, Palić, i ovaj put bila je najbrža ispred **Biljane Isić** iz PK „Spartak“, Subotica, i **Dejane Butorac** iz ARK „Somaraton“, Sombor.

I pored nešto lošijih uslova (mada za prave trekingaše nema loših uslova) ispred doma planinara u Kupusini okupio se popriličan broj učesnika. Za prvi start, u 9,15 časova, opredelilo se pedesetak učesnika, dok su ostali krenuli sa 15 odnosno 30 minuta kašnjenja.

Dužina staza je bila 15 km (mala staza), 20 km (srednja staza) i 30 km (velika staza). Sve tri staze su od starta vodile bentom do brane. Već u prvim kilometrima je bilo jasno da će ovaj trekking biti klizav i blatnjav. Dalje se išlo asfaltnim putem. Koliko asfalt nije omiljena podloga na trekingu, toliko je sada bio prihvatljiv pogotovo što je učesnika od starta pratila sitna kiša.

Na prvoj KT, koja je bila na 4,2 km, odvojila se kratka staza od srednje i velike. Druga KT je bila na 12. km, tamo su se razdvojile srednja i velika staza. Ubrzo, nakon dva kilometra trasa velike staze je napustila asfalt i nastavila putem pored kanala usput prolazeći pored KT 3. Na raskrsnici kod kamenog spomenika se velika staza ponovo spojila sa sredn-

Dunavske čarolije

Definitivno najsadržajnije akcija na ovim prostorima, Dunavske čarolije, ove godine ponovo je u svom repertoaru imala kolo Vojvođanske trekking lige. Nakon prošlogodišnje pauze u organizaciji kola trekking lige, Indijci su se sa velikim ambicijama ove godine vratili u takmičarski ciklus. Saradnja sa PSD „Stražilovo“ u organizaciji kola donela je promene velike i srednje staze. Start ove dve staze bio je na Stražilovu, dok je cilj bio ispred Planinarskog doma „Kozarica“. Mala staza je takođe pretrpela sitne izmene u trasi ali je ostala kružna sa startom i ciljem kod doma „Kozarica“.

Staze su trasirane obroncima Fruške gore, sa Stražilova vode pored manastira Velika Remeta i Krušedol, te se dalje preko Banstola spuštaju ka Karlovačkim vinogradima i Čortanovcima gde su poslednji kilometri rezervisani za znamenitosti Čortanovačke šume od kojih je krivudanje MTB stazom u samom finišu verovatno mnogima bilo najteži deo ovogodišnjeg trekkinga na Dunavskim čarolijama. Mala staza je u svojih nepunih 13 km bila u stvari nešto korigovana trasa Čortanovačke transverzale.

Sunčano vreme sa visokom temperaturom uz ponekog komarca daje dodatnu draž celoj priči u kojoj je 87 učesnika nastavilo bitku za svaki bod. Dve trećine lige je za nama, ulazi se u finiš u kome će se doneti odluka o konačnom pobedniku za ovu sezonu. **ZORAN VUKMANOV**

Rezultati 6. kola VTL

Organizator: PK „Železničar“, Indija
Kod muškaraca **Ratko Maksimović** iz PSK „Kopaonik“, Beograd, ponovo je bio najbrži, iza njega su na cilj stigli **Zoran Marković** iz PSD „Železničar“, Novi Sad, i **Mirko Pašić** iz Beočina.

Subotička dominacija u ženskoj konkurenciji: prva je na cilj ušla **Jamanta Šafran** iz ARK „Tron“, Palić, a iza nje su stigle dve članice PK „Spartak“, Subotica, **Biljana Isić** kao druga i **Edit Trunzel Mešter** kao treća.

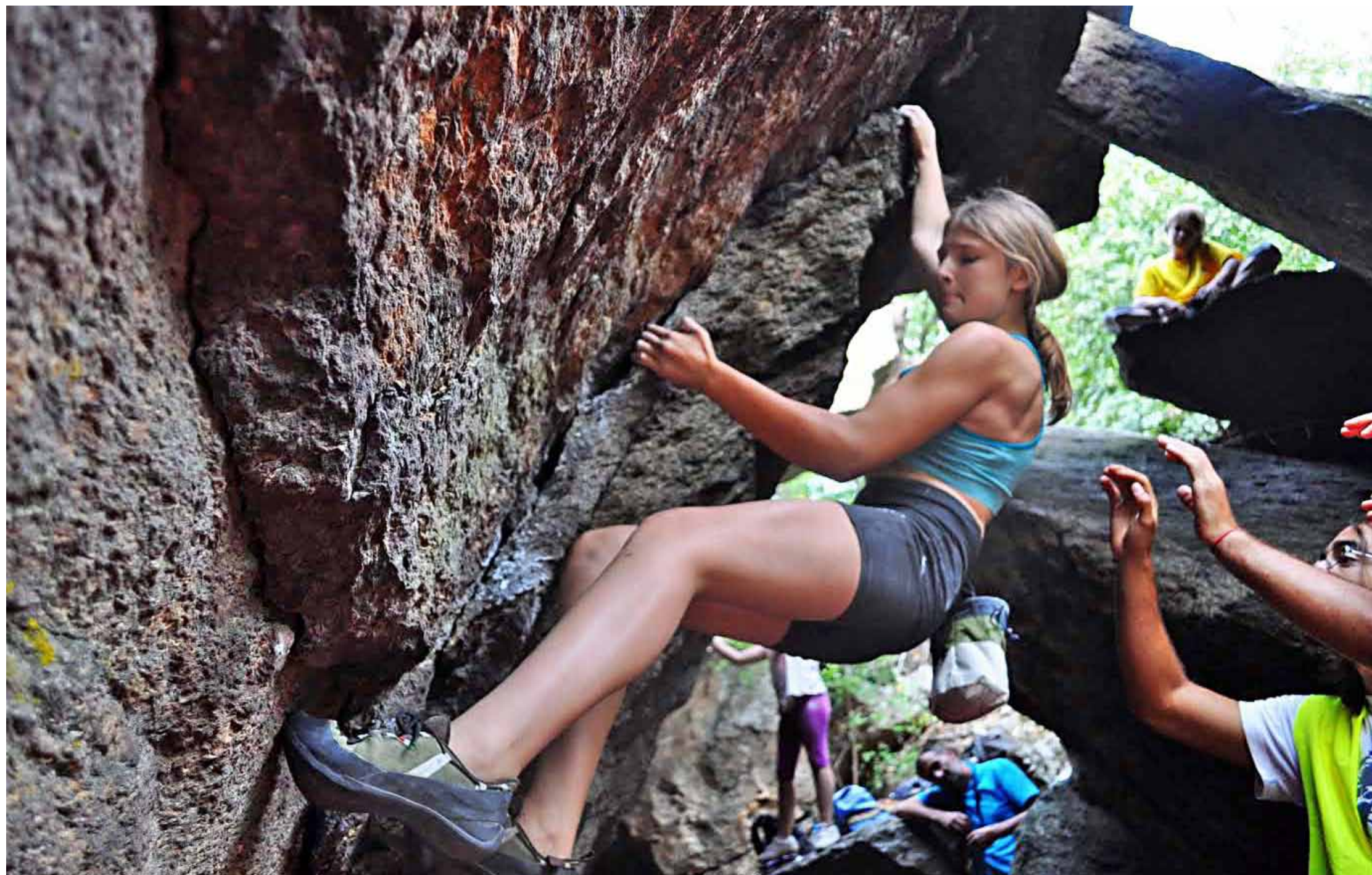

Jedan vikend, dva prvenstva - - gomila medalja

Takmičari **ŽPK „Spartak“** su tokom vikenda
- 17. i 18. septembra, učestvovali na dva
takmičenja u sportskom penjanju...

Takmičari ŽPK „Spartak“ su prvog dana u Pančevu penjali na veštačku stenu u disciplini težinsko i brzinsko, a narednog dana su se u Vršcu takmičili u panjanju na prirodnu stenu u disciplini bolder. Ove dve srodne grane sportskog penjanja zahtevaju pomalo različite veštine, ali subotički takmičari su se pokazali jednako vešti na veštačkoj i na prirodnoj steni. Takmičenje na veštačkoj steni je organizovano pod okriljem Sportske penjačke federacije Srbije, a penjanje na prirodnu stenu spada pod domen Planinarskog saveza Srbije.

U Pančevu je 17. septembra učestvovalo devet klubova sa ukupno 50 takmičara iz Srbije. Lepo vreme i atmosfera, izuzetna organizacija doprineli su da učesnici daju sve od sebe.

Istog dana, u Vršcu je održan festival sportskog pen-

janja za seniore, a 18. septembra su se takmičili mlađi u penjanju na stenu u bolder disciplini, što znači da su penjali bez obezbeđenja užadima, samim tim na niže stene. Na ovom takmičenju je bilo nešto manje takmičara - 25 iz pet klubova. Prirodna stena je poseban izazov za sportiste - penjače, a vršačka planina je svojim oblinama i reljefom, kao i lepotom oduševila sve njih. Domaćini su doprineli da se svi odlično osećaju i da razbiju teskobe zbog takmičenja.

Nora Bogнар ni ovaj put nije izneverila očekivanja: kako u svom uzrastu, tako i u seniorskoj kategoriji osvojila je prvo mesto u težinskoj i u brzinskoj disciplini, kao i u bolderu na prirodnoj steni, što joj je donelo pet zlatnih medalja. U njenom uzrastu Maja Fabri je u brzinskom osvojila treće, a u težinskom i u bolderu drugo mesto, dok je nešto mlađa

Milica Ver u brzinskom osvojila drugo, a u težinskom treće mesto, a u bolderu u Vršcu drugo mesto. Sergej Žeželj je osvojio u brzinskom četvrto, a u težinskom drugo mesto, a u bolderu na prirodnoj steni prvo mesto, dok je u istom uzrastu Dario Peić osvojio treće i četvrto, a u bolderu drugo mesto. Danijel Čizmadija je među mlađim kadetima osvojio dva treća mesta, a u bolderu drugo. Stella Latoš je pored dva četvrta mesta u težinskom i brzinskom osvojila prvo mesto na prirodnoj steni. Dunja Burger i Viktor Prčić su završili na petom mestu na takmičenju u pančevu, a u Vršcu oboje na trećem mestu. Sara Pirnat je među juniorkama osvojila prvo mesto u bolderu.

Sveukupan bilans ova dva takmičenja su: sedam zlatnih medalja, sedam srebrnih i sedam bronzanih medalja za Subotičane.

VITOMIR MARKOVIĆ

Spirala iznad jezera

Naš akro pilot paraglajdera **Petar Lončar** učestvuje na **Svetskom prvenstvu u Francuskoj** u solo i sinhronoj kategoriji. Poleće se sa planine, a sleće na platformu na jezeru...

Petar Lončar, naš proslavljeni akrobatski pilot paraglajdera, učestvuje na Svetskom prvenstvu u akrobatskom paraglajdingu koje se od 26. avgusta do 4. septembra organizuje u Francuskoj. Petar će nastupiti i u solo i u sinhronoj konkurenciji, ali kaže da mu je najbitniji rezultat kao pojedinca.

„Meni je najbitnije u solo kategoriji da se takmičim. Očekujem da u obe kategorije budem u prvih deset od ukupno 60 pilota. Partner u sinhronom letenju mi je jedan Francuz i žao mi je što

nemam para iz Srbije. Sa ovim kolegom sam leteo zajedno već, ali ne mnogo, a za dobar rezultat u toj kategoriji je potrebno dosta treniranja“, kaže Lončar, koji je inače i sportista Red Bula.

Takmičari će na ovom prvenstvu poletati sa planine u Anesiju koja se nalazi na oko 400 m nadmorske visine, a sletaće na platformu koja je postavljena na jezeru. Svaki od takmičara imaće priliku da napravi šest do sedam poletanja.

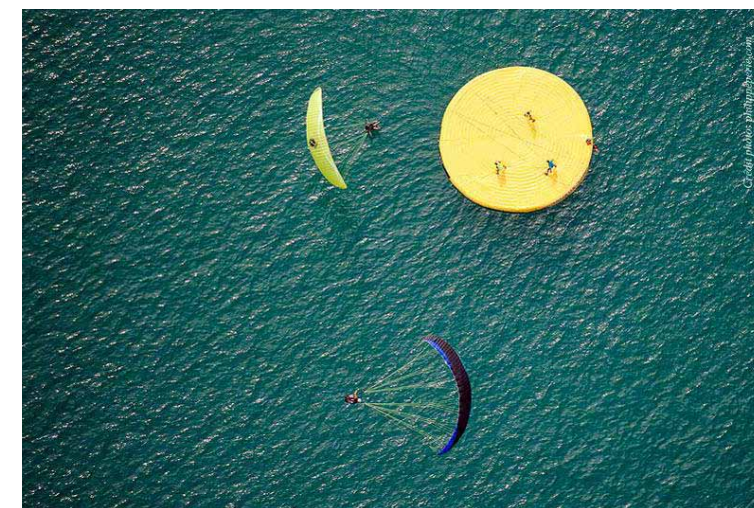
U solo kategoriji akrobatskog paraglajdinga ocenjuje se tehnički

deo manevra koji podrazumeva se što čistije urade manevri koji su na listi. Potom se ocenjuje koreografija i atraktivnost sletanja: potrebno je da pilot, na primer, napravi spiralu pri brzini od 100 km/h i da prilikom sletanja dodirne vodu rukom ili nogom i potom sleti na platformu koja je dimenzija 4x4 metra. U zajedničkom nastupu se takođe ocenjuju koreografija, sletanje, ali i sinhronizovanost dva pilota prilikom izvođenja trikova, što je posebno zanimljivo jer ne postoji radio veza između dva pilota.

Petar Lončar leti paraglajderom od 2007. godine, a u istoriju ovog sporta upisao se više puta. Najpoznatiji su njegov uspeh u Pakistanu kada je postavio srpski rekord poletevši sa visine od 4.000 m i završivši na 7.000 m, kao i svetski rekord koji je postavio sa bugarskim kolegom Vesom Ovčarovim 2013. godine kada su izveli 181 uzastopni sinhronizovani okret paraglajderom.

MILICA KLJAJIĆ
VAZDUHOPLOVNI SAVEZ SRBIJE

Avanutra sa La Palme

Ako imate želju da posjetite Kanarska ostrva, a želite da izbjegnute gužvu i dodatni stres - onda je oktobar pravo vrijeme, savjetuje naša saradnica **Marija Boljević...**

Moj put je počeo iz Dubrovnika, let Dubrovnik-Madrid, pa Madrid-Tenerife i na kraju Tenerife-La Palma. Ukupno, to je možda šest i po sata leta, ali svakako vrijedi jer kad stignete na La Palmu jednostavno zaboravite i na umor i na put.

Najveće iznenađenje me je dočekalo odmah na aerodromu, jer je taksi od aerodroma do hotela koštao malo manje od pet eura i ukupno je 20 minuta vožnje. Očekivala sam da će biti puno više.

Hotel u kojem sam odsjela bio je još veće iznenađenje - tik uz okean, s pogledom na bazene oko hotela, na okean, spavanje uz talase koje udaraju o crne vulkanske stijene... neprocjenivo.

S obzirom da sam na Kanarskim ostrvima bila poslovno, veći dio dana sam provela u konferencijskoj sali, ali naravno kakav bih turista bila da nisam sebi produžila pauzu da se malo izgubim. Međutim, iako se čini da se možete lako izgubiti, nema straha: svi će vam rado pomoći da nađete svoj put.

Iskrena da budem neke istorijske spomenike i slično nisam imala vremena da obiđem, ako vas zanima šoping izuzetno je pristupačno. Knjige su dosta povoljne, hrana, voda... Ono što nikako nisam smjela da propustim je posjeta Astrofizičkom opservatorijumu Roque de los Muchachos. I sad imam osjećaj da me nešto tako

snažno opet vuče da se vratim da ga posjetim, jer taj osjećaj i pogled ništa ne može da zamijeni. Nalazi se na nadmorskoj visini 2.426 m i ako imate neke zdravstvene probleme svakako se posavjetujte sa vodičem prije polaska.

Moja najveća greška je što cijeli put do opservatorijuma nisam snimala, jer toliko zelenila, pa kiše, pa magle nisam nikad vidjela... A tek zalazak sunca je toliko očaravajući da poželite da ponesete sa sobom i okean i more i oblake i svaki miris i šum tog užitka. Vozač je čak i stao da bismo što više uživali u pejzažu koji je priroda tako darežljivo poklonila stanovnicima La Palme.

S obzirom da smo se vraćali po mraku moram

**ONO ŠTO NIKAKO
NISAM SMJELA
DA PROPUSTIM
JE POSJETA
ASTROFIZIČKOM
OPSERVATORIJUMU
ROQUE DE LOS
MUCHACHOS**

da priznam da put i nije bio baš ugodan, jer bilo je mnogo krivina i kočenja.

Za dva-tri dana uspjela sam da se izgubim, kupim knjige i malo šminke, posjetim opservatorijum i, naravno, kakva bih to crnogorka bila da se nisam uspavala i propustila jutarnje predavanje koje mi je bilo najbitnije.

Najveće razočarenje je bio konobar hotela koji mi se izvikao jer sam kafu i voće iznijela na terasu i

koji je radi tri eura napravio scenu kao da sam krenula cijeli hotel da nosim kući. Nisam putovala toliko da bih ukrala kafu i voće. Sami hotel, koliko je lijep i prijatan, toliko u njemu rade neljubazni i grubi ljudi. Što da kažem kad mi niko iz hotela nije mogao nazvat taksi da me prebaci do aerodroma, a internet vam se ukida čim se odjavite iz hotela... a to je ujutro i samim tim ste u nemogućnosti da sami nešto uradite.

Naravno, malo sam šetala oko i naišla na vozača auto-

busa koji mi je našao taksi. Tu počinje još jedna avantura jer je taksista imao svoju priču koju je tokom cijele vožnje pričao. Uglavnom, rođen je na La Palmi ali se kad je imao dvadeset i nešto godina preselio

u Ameriku, tamo je živio oko 15 godina i više nije mogao da izdrži i vratio se lijepom ostrvu. Kaže mi da posebno voli klimu, jer stalno kratke rukave nosi, pa nema potrebe da troši na odjeću to što zaradi. Voli svaki dio La Palme i sve svoje sugrađane... Pita me kako je u Jugoslaviji... „Hm... pa raškani smo dosta poslednjih godina“, kažem mu uz osmijeh.

Nikad nije posjetio Balkan i kaže da nakon Amerike nema želju da ide sa La Palme, kaže da ga i ne plaše čak prognoze da će jaki zemljotres da pogodi La Palmu zbog kojeg će i ostrvo nestati.

Riječi punih ljubavi prema rodnom mjestu pozdravljam se sa njim, iako je insistirao da mi vožnja bude besplatna ostavljam mu pet eura i idem konačno i ja mojoj kući.

Na aerodrom sam pošla šest sati ranije jer nakon ponašanja osoblja sa recepcije nisam ni htjela da ostanem više tamo a i bilo me strah da neću stići na let ako ne nađem taksi.

Zadovoljna što idem i ne slutim da me na Tenerife čeka još jedna avantura, naime iz hotela u koji sam trebala da budem smještena niko nije došao po mene, a niko se nije javljao kad su sa aerodroma zvali recepciju. Uveče nije bilo letova za Madrid i onda je jedini način bio da prenoćim na Tenerife i da odmah ujutro krenem za Madrid. Sve to ne bi bilo strašno da nisam imala tu čast da dođem na aerodrom koji radi samo do jedan sat posle ponoći, a otvara se oko pet ujutro.

Hm... naravno, tu nastupa blagi talas panike i moj španski jezik koji sam izgovarala takvim tempom da su ljudi iz obezbjeđenja mislili da se takmičim ko će brže da priča. I tako uz malo priče, straha i malo plača dođemo do toga da budem ispred aerodroma u zaštićenom dijelu. Dali su mi i zapakovano ćebe i rekli da ne brinem da imaju kamere pa će me nadgledat. To me dosta smirilo. Druga varijanta je bila da nađem sobu čije se cijene kreću od preko 50 eura... Vagala sam što mi je - ne lakše nego bezbjednije. Ako bih i našla sobu u kojoj bih bila tri - četiri sata, kolika bi bila udaljenost od aerodroma, ko bi me prebacio do aerodroma na vrijeme, koliko je uopšte sigurno da idem bilo gdje u ponoć? Nikad nisam bila na Tenerife i ne znam mjesto niti bilo koga ko bi mi bio garancija. Zato sam se odlučila da je ipak pametnije da ostanem na aerodromu.

Oko četiri sata stižu drugi turisti koji nisu znali da je aerodrom zatvoren. Naravno, ja se smijem glasno jer nisam jedina koja se zeznula. Konačno otvaranje aerodroma, prva ulazim i trčim prema kontroli... Vidim drage ljude iz obezbjeđenja, vraćam zapakovano ćebe, zahvaljujem se i čekam moj let za Madrid.

Stižem u Madrid gdje me čeka moj kolega Horhe i konačno imam osjećaj da sam bliža mojoj zemlji. Iako i Španiju doživljavam mojom zemljom, ipak - kuća je kuća.

Nakon velikog čekanja i gužve na aerodromu konačno sjednem u avion za Dubrovnik i shvatim da je iza mene još jedna avantura kojoj se nisam nadala... U Dubrovniku veliko nevrijeme, kiša, vjetar... Ali sam mu se kao i uvijek obradovala. Vraćam se na početno mjesto!

I tako puna avantura, neispavana i malo čupava shvatim da sam i ovaj put uspjela samu sebe da zabavim i da mi divne ženske osobe imamo i tu olakšicu da sa jednom ili dvije suze (sve preko toga će razmazat šminku) dobijemo to što treba. ■

www.popustinaputovanja.rs

**NAJPOVOLJNIJI ARANŽMANI
NA JEDNOM MESTU**

